

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

на тему:

«ПРИЙОМИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСТОРІВ
ДЛЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МЕШКАНЦІВ В ЦЕНТРАЛЬНИХ
ЗОНАХ МАЛИХ МІСТ (НА ПРИКЛАДІ М. ОБУХОВА КИЇВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ)»

Виконав: студент 6 курсу, групи Арх-61А
191 «Архітектура та містобудування»,
спеціалізація «Містобудування. Архітектурно-містобудівне проектування»
(шифр і назва спеціальності, спеціалізації)

Домотенко Борислав Андрійович
(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело
Б.А. Домотенко
(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Київ - 2022 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри містобудування
д. арх., проф. _____ Н.М. Шебек
“ _____ “ _____ 20 22 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

**ПРИЙОМИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСТОРІВ
ДЛЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МЕШКАНЦІВ В ЦЕНТРАЛЬНИХ
ЗОНАХ МАЛИХ МІСТ (НА ПРИКЛАДІ М. ОБУХОВА КИЇВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ)**

Виконав студент групи Арх-61А

Домотенко Борислав Андрійович

(*прізвище, ім'я та по батькові повністю*)

Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування

Спеціалізація: Містобудування. Архітектурно-містобудівне
проектування

Науковий керівник: А.Д. Яблонська

(*прізвище, ініціали*)

кандидат архітектури, професор

(*науковий ступінь, вчене звання*)

Керівник проектної частини: В.В. Желтовський

(*прізвище, ініціали*)

канд. арх., проф.

(*науковий ступінь, вчене звання*)

Рецензент:

Фадєєва К.К

(*прізвище, ініціали,*)

_____ канд. арх., доц.

Київ – 2022 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: **Архітектурний**

Кафедра: Містобудування

Освітній рівень: ОНП

Галузь знань: 19 – Архітектура та будівництво

Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування

Спеціалізація: «Містобудування. Архітектурно-містобудівне проектування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан архітектурного факультету

„___” _____ 20__ 22 року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

Домотенко Борислав Андрійович

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи ПРИЙОМИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСТОРІВ ДЛЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ Мешканців в центральних зонах малих міст (на прикладі м. Обухова Київської області)

затверджена наказом ректора КНУБА № _____ від «___» _____ 20__ 22 року

2. Науковий керівник

Яблонська Ганна Дмитрівна, к. арх., проф.

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини

Володимир Васильович Желтовський

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту 25.05.2022 р.

4. Зміст пояснювальної записки:

Вступ. *(Актуальність теми, мету і завдання та об'єкт і предмет дослідження)*

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗОН

(Назва розділу)

Розділ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СПОСОБІВ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗОН

(Назва розділу)

Розділ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО РЕОРГАНІЗАЦІЇ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЗОНИ М. ОБУХІВ

(Назва розділу)

Розділ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ

(Назва розділу)

Розділ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

(Назва розділу)

5. Перелік графічного матеріалу (з точними назвами обов'язкових креслень)

1. Схема розташування території у планувальній структурі населеного пункту
2. План існуючого використання території
3. Схема планувальних обмежень
4. Проектний план (Генеральний план)
5. Схема функціонального зонування
6. Схема організації руху транспорту і пішоходів
7. Схема культурно-побутового обслуговування
8. Схема озеленення і благоустрою території
9. Фрагмент проектного плану з детальною розробкою озеленення і благоустрою території
10. Креслення поперечних профілів вулиць
11. Розгортки
12. Техніко-економічні показники
13. Перспективні зображення.

6. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	14.02.2022
Розділ 2.	14.04.2022
Розділ 3.	27.04.2022
Розділ 4. Естетика містобудування	30.04.2022
Розділ 5. Цивільний захист	05.04.2022
Остаточне оформлення роботи	11.04.2022
Перевірка роботи на плагіат	12.05.2022
Попередній захист роботи на кафедрі	25.05.2022
Захист роботи	27.05.2022

7. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Транспорт	Г.Г. Лисюк, доцент		
Естетика містобудування	Н.М. Шебек, професор		
Цивільний захист	В.І. Корінний		

8. Дата видачі завдання 27.01.2022 р.

Зав. кафедри	_____	Н.М. Шебек
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Наук. керівник	_____	Яблонська А.Д.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Керівник пр. част.	_____	Желтовський В.В.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Студент	_____	Домотенко Б.А.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (summary)		Домотенко Борислав Андрійович	
<i>до атестаційної випускної роботи студента:</i>			
ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема	Прийоми архітектурно-планувальної організації просторів для соціокультурної взаємодії мешканців в центральних зонах малих міст (на прикладі м. Обухова Київської області)		
Освітній ступень	Магістр за освітньо-науковою програмою навчання		
Факультет	Архітектурний		
Кафедра	Містобудування		
Спеціальність	191 «Архітектура та містобудування»		
Спеціалізація	Містобудування. Архітектурно-містобудівне проектування		
Наук. керівник	док. арх., проф. Яблонська Анна Дмитрівна		
Обсяг роботи:	<i>пояснювальна записка, стор.</i>	<i>розділів</i>	<i>креслень формату А1</i>
	186	5	15
Розділ 1. ДОСВІД АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДСЬКИХ ЗОН НА СУЧАСНИХ МІСЬКИХ ПЛОЩАХ	<ol style="list-style-type: none"> Аналіз досвіду показав, що дослідження попередників в даній темі стосуються різних аспектів. Слід виокремити композиційно-просторову складову та образність міста на прикладі центральної зони міста. В достатній мірі вивчено питання формуванню та розвитку історичних міст. Другий аспект – вивчення засобів реновації та гуманізації урбанізованого середовища. Третій аспект – визначається напрямками вивчення методики дослідження відкритих просторів міста, серед них слід виділити методику парсиципації та воркшопу як фактору формування нових просторів. Вивчення методу синтаксичного структурного аналізу полягає в дослідженні «силових» ліній, що визначаються картографічно і націлене на підсилення взаємодії людей в просторі. Морфологія як напрямок вивчає формування та структурність фізичних об'єктів простору та їхню взаємодію. Дослідження принципів та прийомів має практичний характер, оскільки напрямок цих досліджень орієнтований на практичне проектне застосування та реорганізацію наявних просторів. В ході аналізу світового та вітчизняного досвіду проектування виявлено основні тенденції щодо центральних зон міста. Також надано характеристику за прогресивністю використаних засобів та їхнім впливом на середовище. Серед них прогресивними та помірними названі напрямки регенерації («сталій урбанізм»), реновації та реорганізації. До напрямків з меншим якісним впливом на середовище віднесено реставрацію (реконструкцію) та ревіталізацію історичної забудови. Серед факторів та умов, що впливають на проектування центральних зон виокремлено: природно-кліматичні, соціальні, інформаційні та економічні. 		

<p><i>Розділ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ З РЕОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ МІСЬКИХ ПАЛОЩ</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Досліджено та удосконалено принципи організації публічних просторів центрів. Серед них: принцип поліфункціональності, принцип комфортності, принцип інклюзивності, принцип адаптивності, принцип взаємозв'язку соціального та фізичного, принцип фізичної щільності, принцип історичної спадкоємності. 2. Описано та удосконалено прийом пріоритетності та велосипедного руху, прийом акцентування на історичних матеріальних пам'ятках, прийом поєднання внутрішнього та зовнішнього, вертикальна організація простору, прийом зонування засобами геопластичного формування. Запропоновано та описано прийом чередування поодиноких стежкових мереж та ділянок комунікації. 3. При визначенні моделі формування відкритих просторів центрів малих міст окреслено відмінності та особливості формування різних типів відкритих просторів. З отриманих визначень описано особливості перехідних просторів за ієрархічною структурою. Визначено тенденції видозміни типів функціональних моделей відкритих просторів.
<p><i>Розділ 3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО РЕОРГАНІЗАЦІЇ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЗОНИ М. ОБУХІВ</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. В ході аналізу досліджено вихідну ситуацію, положення міста в системі розселення, розташування обраної ділянки в мережі міста, схему планувальних обмежень, плану функціонального зонування. Виокремлено ряд містобудівних проблем: екологічний (забруднення повітряного басейну); містобудівні (занедбаність територій в центральній зоні, роздрібленість функціонально-структурних елементів середовища, нерозвиненість транспортної інфраструктури); соціокультурні (відсутність атракції, відсутність міського благоустрою, непривітність до людини громадського простору); економічні (зонування території, що невідповідне геологічних умов та рельєфу. Проаналізовано території з просторово-композиційної, еволюційно-генетичної структури, розглянуто особливості способів кодування інформації, здійснено асоціативно-образний семантичний аналіз урбанізованого середовища. 2. Експериментальна частина направлена на формування нового людиноорієнтованого простору рішенням, що балансує між парцеляційним генетичним розвитком території та забудовою, що склалась в ХХ ст. Внаслідок вулично-дорожньої мережі, що склалась на території сформувались роздрібнені пусті простори. Це запропоновано вирішити зробивши вул. Малишка пішохідною на одній з половин сегменту, направивши загальноміський магістральний рух по вул. Чаплінського. Замість магістралі вул. Малишка спроектовано проїзди вглиб громадської забудови для забезпечення її господарських потреб. За проектним рішенням

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Об'єднано в одну мережу ландшафтно-рекреаційні території, що сформувались в центрі та природо-охоронних зонах. Індивідуальну житлову забудову з північного заходу ділянки запропоновано винести за межі загальноміського центру, натомість звести готель. В центрі ділянки розміщено діловий центр та адміністративні будівлі. Міська площа отримала характеристик поліфункціональності завдяки розміщенню спортивних елементів, зон тихого відпочинку, спеціалізованих велосипедних стоянок тощо. 4. Відновлено та удосконалено архітектурно-планувальне рішення центральної зони м. Обухів, знайдено планувальні осі, відкрито візуальні осі. Проектом запропоновано співмасштабне людині просторово-композиційне рішення забудови території п'яти-шести поверхів заввишки. При виконанні проектного завдання на території площі використано засоби геопластики та широкого використання озеленення.
<p><i>Розділ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сформульовано художню образну та ідентифікаційну цілісність архітектурного середовища з узгодженням теперішнього часового зрізу та історичної спадкоємності. 2. Розроблено схему тематичного зонування, що включає : зону спогадів, ділову зону, гостинну зону, паркові зони зона соціальної рівності, зону духовного, культурно-просвітницьку та атракційні зони. 3. Розроблено сценарне програмування для користувачів різних вікових груп за їхніми інтересами. 4. Часове моделювання передбачає визначення час, який буде людина перебувати в межах певного простору. 5. Композиційне рішення виходить з наявної ситуації та покликана підкреслити та вдосконалити матеріальний аспект історичної спадкоємності. 6. Засобами виразності обрано чередування лінійних та площинних об'ємів, засоби ергодизайну – кольористика та геопластичність, засоби озеленення та в іноваційного озеленення (дахи, зелені фасади).

<p><i>Розділ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ</i></p>	<p>Ділянка для проектування частково знаходиться в зоні можливого хімічного ураження. Зі збірного евакуаційного пункту існують пішохідний та автотранспортний маршрути, які забезпечать евакуацію відвідувачів та персонал до безпечного місця. При правильній організації евакуації люди своєчасно уникнуть ризику хімічного отруєння.</p>
--	---

<p><i>Висновки по роботі:</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Напрямки наукових досліджень виявлені: <ul style="list-style-type: none"> - Типологізація історичних міст та особливості їхнього формування; - Означення принципів та прийомів реновації міського середовища; - Методика дослідження міських просторів, серед яких дослідження морфологічних утворень міських просторів та метод синтаксичного просторового аналізу території, партисипаційний підхід як передумови проектування публічних просторів. - Виявлено тенденції світового проектування, серед яких реновація, реставрація та ревіталізація історичної забудови, реорганізація та регенерація територій, а також визначено їхній ступінь впливу на матеріальний стан містобудівних об'єктів. 2. Факторами та умовами, що впливають на формування відкритих просторів міста виокремлено природньо-кліматичні - рельєф та геологічні умови, гідрологічні умови, рослинність та мікроклімат (інсоляція, вітровий режим тощо); соціальні фактори (соціо-культурний та соціально-демографічний аспекти); економічні, історичні та інформаційні фактори та умови. 3. Досліджено та удосконалено принципи: принцип поліфункціональності, принцип комфортності, принцип інклюзивності, принцип адаптивності, принцип взаємозв'язку соціального та фізичного, принцип фізичної щільності, принцип історичної спадкоємності. 4. Описано та удосконалено прийом пріоритетності та велосипедного руху, прийом акцентування на історичних матеріальних пам'ятках, прийом поєднання внутрішнього та зовнішнього, вертикальна організація простору, прийом зонування засобами геопластичного формування. Запропоновано та описано прийом чередування поодиноких стежкових мереж та ділянок комунікації. 5. При визначенні моделі формування відкритих просторів центрів малих міст окреслено відмінності та особливості формування різних типів відкритих просторів. З отриманих визначень описано особливості перехідних просторів за ієрархічною структурою. Визначено тенденції видозміни типів функціональних моделей відкритих просторів. 6. Проаналізовано історичні, планувальні та об'ємно-просторові, природно-кліматичні та економічні особливості формування ділянки. 7. Виявлені результати дослідження запроваджено при експериментальному проектуванні центральної зони м. Обухів 8. Визначено художній образ згідно з поняттям «дух місця» та історичної спадкоємності ділянки. 9. Запроваджено ряд заходів з цивільної безпеки населення.
<p>Ключові слова: громадська зона, міська площа, ландшафт, архітектура. Keywords: public area, city square, landscape, architecture.</p>	

Укладач: _____ / Домотенко Б.А./
(прізвище та ініціали)

Наук. керівник: _____ / Яблонська Г.Д. /
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	12
ВСТУП	13
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗОН	16
1.1 АНАЛІЗ НАУКОВИХ РОБІТ ПОПЕРЕДНИКІВ	16
1.2. ЗАКОРДОННИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОЗВІД.....	37
1.3. ФАКТОРИ ТА УМОВИ	54
Висновки до розділу 1	63
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СПОСОБІВ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗОН.....	65
2.1. ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРНИХ ОДИНИЦЬ В МЕЖАХ ЦЕНТРУ	65
2.2. ПРИЙОМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ПРОСТОРІВ.....	77
2.3. МОДЕЛЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЗОНИ В МЕЖАХ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА	87
Висновки до розділу 2	91
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ПРОЕКТУВАННЯ ВІДКРИТИХ ПРОСТОРІВ.....	92
АНАЛІЗ ВИХІДНОЇ СИТУАЦІЇ	92
3.2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ РІШЕННЯ	124
Висновки до розділу 3	133
Розділ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ	134
4.1. ХУДОЖНЯ КОНЦЕПЦІЯ МІСТОБУДІВНОГО ОБ'ЄКТА	134
4.2.. ЕНЕРГО-ІНФОРМАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОГО ОБ'ЄКТА.....	136
4.3. ПРОСТОРОВО-ЧАСОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОГО ОБ'ЄКТА.....	140
Висновки до розділу 4	142
РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ.....	145
5.1 КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ	146
5.2. ОБГРУНТУВАННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ	149
5.3. РОЗРАХУНОК ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НА ОБ'ЄКТИ ЩО ПРОЕКТУЄТЬСЯ.....	154
Висновки до розділу 5	156
ВИСНОВКИ.....	157
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	159
Додаток 1	169
ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ	169
Додаток 4.....	178
Додаток 5.....	179
Додаток 6.....	179
Додаток 7.....	179
Додаток 9.....	186

Додаток 10.....	187
-----------------	-----

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Центральна зона – частина міста, що розглядається в межах загальноміського центру згідно з містобудівної стратегії міста та суміжних ділянок сельбищної зони, для котрих центр мікрорайону визначається центром міста.

Відкритий простір – містобудівний об'єкт, що виражається вільним від забудови простором і має прямий зв'язок з певною функціональною зоною.

Реновація – комплекс архітектурних заходів з реконструкції та реорганізації об'єкту зі зміною функціонального наповнення, зонінгу, опорядження.

Реорганізація – зміна існуючої архітектурно-планувальної структури ділянки з можливістю адаптації існуючого об'єкта під нові функціональні потреби користувачів простору.

Функціональне зонування – належність об'єкту з переважанням певного функціонального наповнення згідно з містобудівною документацією.

Території рекреаційного призначення – території ландшафтно-рекреаційної зони, що призначені для масового відпочинку.

ВСТУП

Актуальність дослідження. Нинішній естетичний стан громадських центрів (важливої одиниці зв'язку міської інфраструктури) сприяє негативному впливу на комерційну привабливість міського середовища. Це особливо важливо взяти до уваги, оскільки такий перебіг подій перешкоджає зовнішньому процесу – залученню до культурного та історичного взаємообміну, обміну досвідом і встановлення ділових відносин з містами-побратимами.

Офіційними джерелами зафіксовано роботи з реконструкції/реорганізації в малих та середніх містах України за даними офіційного порталу оприлюднення інформації про публічні закупівлі України ProZorro, розташованих сумарно в 4 областях (рис. 1.1 - 1.2).

Рис. 1.1 Області, в котрих здійснено реконструкцію громадських просторів.

Рис. 1.2 Схема розташування міст, в котрих здійснено реконструкцію громадських просторів

Міжнародні приклади зацікавленості у вирішенні проблеми окреслені в ряді хартій та рішень конгресу іноземних міжнародних організацій, а також міжнародних заходів:

- Міжнародна Спілка Архітекторів (International Union of Architects/ Union internationale des Architectes, засн. 1948р.) здійснює свою діяльність за 3 програмами, однією з яких є Громадські об'єкти («Public Facilities»). Цей департамент працює за 4 напрямками. Public Spaces - напряму стосується предмета даного дослідження. [83]

- Громадські майстерні Нового Південного Уельсу/ NSW Public Works (or New South Wales Public Works, Австралія) видано хартію, в котрій розглянуто та сформовано основні методологічні принципи трактування, типізації громадських просторів, а також прийомів їхнього втілення - `NSW Public Charter. DRAFT` (жовтень 2020р.) [57]

- Public Space Biennial 2015 (Рим, 21-24 травня) Хартія: [55]

- Асоціація Відкритих Просторів (Open Spaces Society - 1865)/ Британія та Уельс. `Charter for Open Spaces in Wales` націлений на внутрішній захист територій

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Магістерська робота буде пов'язана з темою науково-дослідної роботи кафедри містобудування Київського національного університету будівництва і архітектури «Проблеми формування та перспективи розвитку архітектурно-містобудівних і ландшафтних об'єктів» № держреєстрації 0117U005341 на період 2018-2023рр.

Мета і задачі дослідження. Метою магістерської роботи є реорганізація центральної зони малого міста Обухів в Київській області з використанням сучасних методів організації простору в умовах існуючої забудови задля створення комфортного місця його мешканцям для соціо-культурної взаємодії.

Задачі дослідження:

1. Аналіз теоретичного та практичного досвіду організації центральних зон в малих містах України.
2. Теоретичне обґрунтування заходів з реорганізації міського простору.
3. Використання результатів дослідження під час створення проекту реорганізації центральної зони в м.Обухів.

Об'єкт дослідження – простори для соціо-культурної взаємодії мешканців.

Предмет дослідження – прийоми архітектурно-планувальної організації громадських просторів.

Методи дослідження:

- метод аналізу містобудівної ситуації;

- метод опитування.
- метод структурно-функціонального моделювання (створення моделей)
- метод розрахунку кількісних показників для визначення параметрів об'єкта
- метод експериментального проектування

Наукова новизна. Наукова новизна одержаних результатів полягає в подальшому розвитку принципів проектування громадських просторів в межах центральних зон з використанням сучасних методів організації благоустрою та озеленення.

Практичне значення. Впровадження результатів дослідження в дипломне проектування - Реорганізація центральної зони м.Обухова Київської обл..

Апробація результатів. Участь в міжнародній науково-практичній конференції “Стан, проблеми та перспективи розвитку сучасних міст” з доповіддю на тему: “Проблеми архітектурно-планувальної організації просторів для соціокультурної взаємодії в центральних зонах малих міст”, 2021р.; III Міжнародній науково практичній конференції «Філософія науки, техніки та архітектури в гуманістичному вимірі» з доповіддю: “Мовно-аналітичне моделювання архітектурного середовища”, 2021р..

Публікації. Публікація тез для Міжнародно- практичній конференції “Стан, проблеми та перспективи розвитку сучасних міст” на тему: “Проблеми архітектурно-планувальної організації просторів для соціокультурної взаємодії в центральних зонах малих міст”, 2021р.; та для III Міжнародної науково-практичної конференції «Філософія науки, техніки та архітектури в гуманістичному вимірі» з доповіддю: “Мовно-аналітичне моделювання архітектурного середовища”, 2021р..

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, п'яти розділів (дослідницький, теоретичний та експериментально-пошуковий), кожен з яких містить три параграфи. В кінці кожного розділу є висновки, та наприкінці роботи узагальнений висновок та список використаної літератури. Основний зміст роботи викладено на 30 сторінках. У роботі вміщено 13 рисунків та 1 таблиця.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗОН

1.1 АНАЛІЗ НАУКОВИХ РОБІТ ПОПЕРЕДНИКІВ

1.1.1 Типологізація історичних міст України та особливості їх формування.

Рибчинський О.В. в своїй дисертації досліджував особливості формування та ревіталізації історичних міст з середмістями України [24]. В дослідження увійшов композиційний аналіз розпланування середмість, прослідковано їх зміни у XV – кінці XIX століть та регіональні особливості формотворення. (Рис. 1.1.1)

Просторові чинники формування середмість		
		
 Бічна локація ринку	 Діагональна локація ринку	 Центральнo-комбiнацiйна локацiя ринку
Середмістя при водоймах	 Яворів у кін. XVIII ст.	 Чортків у сер. XIX ст.
Середмістя в улоговині	 Єзуїль у кін. XVIII ст.	 Яблунів у кін. XVIII ст.
Середмістя на узвишші	 Маріямпіль у кін. XVIII ст.	 Смоле у сер. XIX ст.
Середмістя на мисових пагорбах	 Гусятин на поч. XIX ст.	 Струсів у кін. XIX ст.
Середмістя на терасових плато	 Бучач у кін. XVIII ст.	 Лічак на поч. XIX ст.

Рис. Б. 1. Композиційні та ландшафтні основи середмість

Рис. 1.1.1 Розміщення середмість в просторі [24 С. 360]

Автором визначено етапи історико-архітектурного формування, виявлено актуальні проблеми та запропоновано модельні стратегії ревіталізації середмість історичних міст України.

В теоретичній частині було визначено функціональні та структурні особливості формування міст та класифікацію стилістичної типології історичних громадських споруд центрів міст (Рис. 1.1.2)

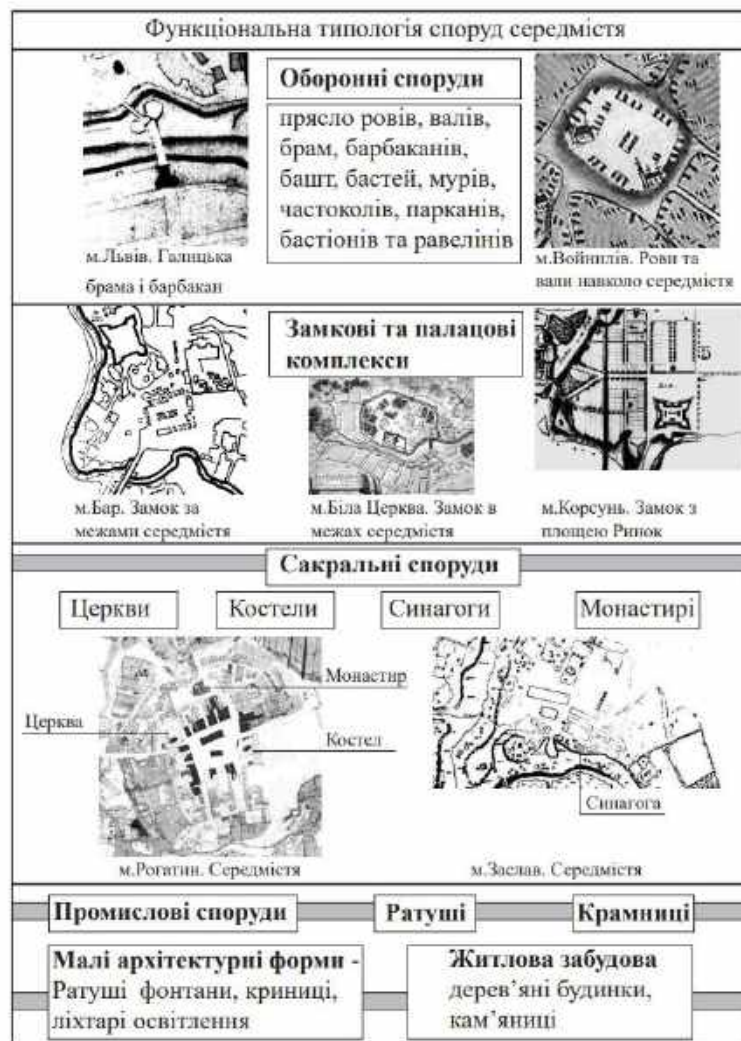

Рис. В. 1. Об'ємно-просторові складові середмістя

Рис. 1.1.2 Об'ємно-просторовий аналіз середмість [24 С. 373]

Проаналізовано містобудівні процеси, фактори деградації середмість та підстави для їх ревіталізації. Серед якостей середмість визначено їх культурно-історичну та духовну цінність як центру взаємодії поза межами великих міст.

Обґрунтовано функціональну належність середмість як головного економічного фактора програмування міста. Наукову цінність представляють об'єкти, в котрих збереглися часові нашарування конструкторських рішень різних епох. Сакральні споруди окреслено як оповідник історичних змін а про родові взаємини свідчить світська архітектура.

Наявний стан центральних зон вказує на руйнування 60% з 1914-1939рр. та продовження деградації таких територій. В 1920-30-х рр. з ринків висунуто торгівлю сільсько-господарською продукцією, визначено червоні лінії забудови, забезпечують нічне освітлення та визначають зони паркування возів. У кінці 1960-х – 1970-х рр. (період реалізації дев'ятого та десятого п'ятирічних планів) впроваджено дисгармонійну забудову готелів, житла райкомів та шкіл без врахування цінності архітектурних пам'яток.

Програма ревіталізація визначається за Рибчинським О.В рядом заходів матеріального та організаційного характеру.

Рис. Е. 2. Функціональний аспект ревіталізації середмістя

Рис. 1.1.3 Призначення містобудівних об'єктів середмість [24 С. 403]

Г. І. Дорохіна канд. арх., доц. кафедри теорії архітектури, прослідкувала та вивела спосіб *динамічного збереження* на основі досліджень процесів реконструкції і рефункціоналізації. Цікавим для даного дослідження є те, що було привернено увагу щодо більш ефективних шляхів розвитку міст, виокремлено негативні реконструкції риси пострадянської архітектури (Табл.1.1.4)

Табл. 1.1.4 Архітектурно-композиційні прийоми сучасної реконструкції [17]

Прийоми Вітчизняної Реконструкції	Прийоми Закордонної Реконструкції
Збереження функціонального призначення	Додавання супутніх функцій або повна зміна функціонального призначення
Збереження цілісності об'єму	Привнесення в об'єм сучасних сегментів

Автентичність елементів декору	Інтерпретація декору на сучасний лад
Наслідування оригінальних матеріалів опорядження	Привнесення сучасних матеріалів і конструкцій
	Використання прийому контрасту матеріалів

В даному дослідженні не виокремлено шляхи рефункціоналізації окремих містобудівних об'єктів, що може бути впровадженим.

1.1.2 Означення принципів та прийомів реновації гуманізованого міського середовища

М.А. Вотинов виділяє два засоби роботи з громадськими просторами міського середовища – реновація та гуманізація. В історичних місцевостях автор називає адаптацію під громадські площі історичних площ головним чинником. Реновація за М.А. Вотиновим – комплекс механічних засобів збереження та розвитку громадського простору, гуманізація – комплекс заходів з забезпечення комфорту користувачів громадського простору, є втіленням принципу світоглядності.

Виділено два аспекти гуманізації – функціональний (утилітарний) та естетичний, що націлений на емоційно-естетичні реакції людини як суб'єкта. До основних критеріїв належать архітектурно-містобудівні та ергодизайнерські (врахування еко-естетичних вимог) . Засобами гуманізації сучасним ефективним середовищем за цими критеріями визначено ринкові та запити населення.

Рис. 1.1.5 Складові процену гуманізації відкритих просторів [23 С. 77]

Рис. 1.1.6 Підходи до гуманізації відкритих просторів [23 С. 119]

Складено програму роботи з історичними площами, за яким коректним є використання лише світлового та ландшафтного дизайну.

Досліджено типологію сучасних громадських просторів. Виокремлено площі для демонстрацій та парадів, площі народних зібрань, площі-сквери, площі перед громадськими будівлями та спорудами, торговельні площі,

вокзальні площі; розглянуто їхні основні архітектурно-планувальні параметри (Рис. 1.1.7)

Рис. 1.1.7 Характерні особливості гуманізованого середовища [23 С. 65]

Сформульовані прийоми гуманізації громадського простору:

- Громадські просто як зони екологічної адаптації;
- Громадські просто як зони підземної інтеграції;
- Громадські просто як зони соціально-естетичної інформативності (комплекс композиційних прийомів з гармонізації середовища);

- Громадські просто як зони психологічної реабілітації;

Найбільш значимими засобами, що задовольняють вимоги перерахованих прийомів є ландшафтне інноваційне наземне та надземне озеленення, площинна геопластика та використання водойм.

За ландшафтною організацією міських просторів Добровольська О.Ю. також визначає принцип екологізації відкритих просторів на відміну від принципу поліфункціональності головним сприятливим засобом гуманізації міського середовища та виділяє чотири групи заходів та засобів ландшафтної організації, серед яких локальні та природні, планувально-просторові, екоархітектурні та художньо-образні.

Різноманітність функцій може також стати причиною перевантаження транзитного руху користувачів. (Рис. 1.1.8)

«Принцип поліфункціональності, з урахуванням інтеграції та реструктуризації будь-якого простору, дозволяє поліпшити його функціональне наповнення шляхом його ущільнення, включення нових функцій; розущільнення шляхом виносу певних функцій; впорядкування шляхом ізоляції функцій; використання прийомів вертикального зонування.» [18 С.170]

Функції \ Функціональні зони	муниципальних та громадських культурно-масових заходів	конгрегації для різних вікових та соціальних груп населення	інформаційна (стенди реклами та інформаційні, лайтбокси)	фуд корт, стріт фуду	тимчасового відпочинку	дитячі для дітей різних вікових груп	лекторії, креативних просторів	тематичні	господарська	транзитних пішохідних шляхів	паркування машин, велосипедів
муниципальні та громадські заходи	■						■				
мітинги, виступи політичних діячів											
освітня							■	■			
розважальна						■		■			
дитяча ігрова						■					
креативна творчість		■					■	■			
спортивна											
розповсюдження інформації	■		■				■				
споживання напоїв та вуличної їжі		■									
релакс		■			■						
тимчасове зберігання машин, велосипедів											■
пішохідний транзит	■									■	
тимчасовий відпочинок					■					■	
охорона											■
збирання сміття	■	■			■		■	■		■	■
сміттєвидалення								■			

Рис. 1.1.8 Функціональні зони та відповідні їм функції [18 С. 171]

Вертикальне зонування як прийом передбачає розташування транспортних та пішохідних шляхів в різних рівнях, в тому числі місць зберігання транспорту, ліфтів та ескалаторів.

Формування міського середовища багатошаровий процес. Важливим завданням на його програмування є одночасність стійких та нестійких систем. Цьому завданню відповідає принцип континуальності. При цьому за А.Е. Гутновим стійкі системи присутні в тих ділянках, де розвиток відповідає органічному вдосконаленню вже наявних традицій. До них належать історичні місця. Нестійкі системи – пошук новітніх шляхів розвитку. Таким чином, принцип континуальності розуміє під собою компромісність між двома складовими реновації територій громадських просторів.

До принципів ландшафтної організації міських просторів Добровольська О.Ю відносить принцип естетичної гармонізації та принцип ергономічної ефективності та інклюзивності.

Ключовими компонентами відповідного даним принципам громадського простору є :

«- активність. Наповнення діяльністю та інтенсивністю середовища, що знаходиться посередині «запустілих» та «виснажених» якостей простору;

- ідентифікація (адресність) - фактор змістовного формування всіх процесів в середовищі;

- предметно-просторове вирішення фрагментів простору для різноманітних форм діяльності.» [18 С. 167]

«Техніко-економічний ефект гуманізації просторового середовища континууму ВМГП полягає у підвищенні економічної ефективності капіталовкладень в процесі його реструктуризації.» підсумовує авторка. [18 С. 174]

К. Лінч дослідив п'ять елементів орієнтації людини в просторі – шляхи, кордони, райони, вузли та орієнтири. Місто за Лінчем не лише фізичний, а й альтернативний простір сприйняття його людиною. Було досліджено слабкі та сильні точки міста та взаємості в них коритувачами.

Я. Гейл один з найвідоміших дослідників міського простору серед сучасників. На його думку відкритий простір – це основа взаємодії людей і відбуватися вона має поза будинками.

Мещерякова О.М. у своїй статті сформулювала спеціальні - психологічні і соціологічні методи дослідження міської рекреації [21], що співвідносяться з цілями даного дослідження (Рис. 1.1.9)

Рис. 1.1.9 Методи дослідження міської рекреації [21 С. 393]

1.1.3 Методика дослідження міських громадських просторів

Основними функціями методів поживлення громадського простору за О.Ю. Криворучко наведено:

- привернення уваги громадськості до проблемного місця;
- звернення локальної громади до місця; залучення фахівців до розв'язання завдання;
- активізація місця через організацію подій;
- активізація місця через нове облаштування території.

Засоби, які використовуються:

- спілкування з оточенням: вивчення середовища, спілкування з мешканцями і користувачами;
- виявлення конфліктів і потенціалу території;
- постановка завдання;
- вироблення сценаріїв розвитку;
- пошуки засобів та інструментів;

- опрацювання конкретних рішень;
- реалізація частково – для сигналізації початку перетворення місця;
- реалізація повна – для повного оновлення місця.

Очікувані результати:

- активізація місця в місті, в громадському сприйнятті;
- зусилля локальної громади спрямовані на роботу з місцем;
- фахові рішення: детальні плани території, архітектурні проекти, бізнес-плани, стратегії розвитку;
- добрий менеджмент місця: відбуваються події, місце задіяне в життя міста і кварталу;
- відбувається пошук можливостей розвитку місця: робота з міською адміністрацією, з фондами, з іншими організаціями;
- реалізація конкретних рішень;
- видозміна місця: редизайн території, нові елементи благоустрою тощо;
- нова ідентифікація місця» [20 С. 125-126]

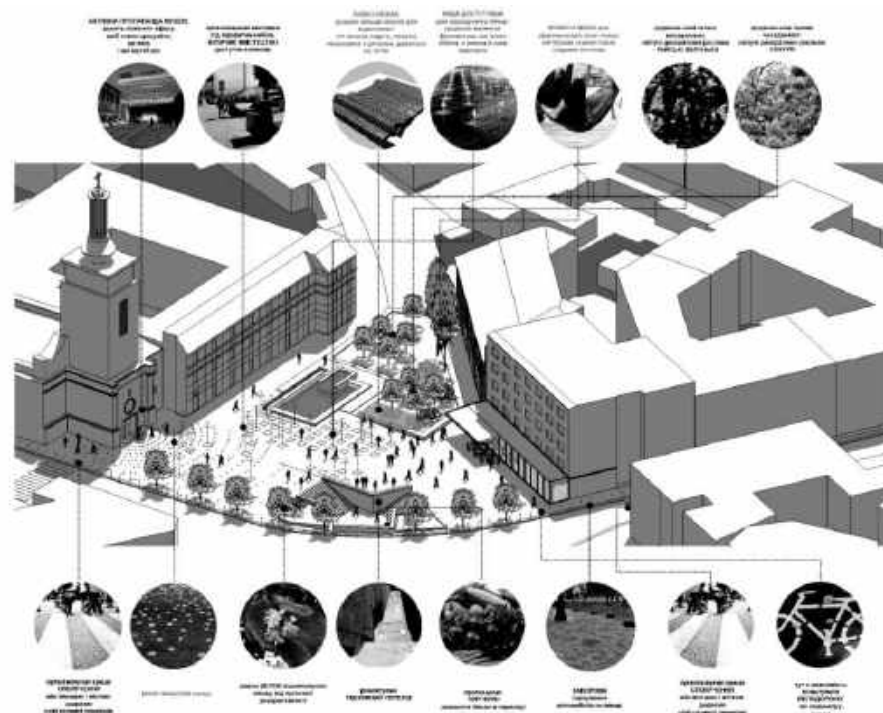

Рис. 1. Програма заходів для ревіталізації площі Митної у Львові. (Рисунок виконали у рамках воркшопу його учасники.) Джерело: <http://urbanideas.com.ua/post/vorkshop-revitalizatsiya-ploshhi-mytnoyi/>

Рис. 1.1.10 Результат архітектурного воркшопу [20 С. 393]

Автором розгорнута методика проведення воркшопу з ревіталізації з подальшим вирішенням проблеми занедбаних громадських територій та пропонується розглядати воркшоп, як інструмент впливу на громадськість та функціонування простору.

Олійником О.П. викладено напрямки дослідження просторово-планувальної структури міста як самостійних предметів досліджень. До них належать морфологія, синтаксис (структура) та семантика міського простору. Розглянуто метод просторового синтаксису для дослідження структури та конфігурації громадського простору.

На прикладі ревіталізації Трафальгарської площі показано випадки використання просторового та синтаксичного аналізу. До цих випадків належить пошук якості генерації соціальної взаємодії в середовищі за допомогою картографічних матеріалів просторової конфігурації громадських просторів.

Результатом просторових досліджень є описові стратегії конфігурації просторів для визначення соціальної значимості. Метод просторового синтаксису ґрунтується на гіпотезі, за якою поведінкові характеристики людей вже закладені структурі просторових систем. Ця відносна характеристика і є просторовою конфігурацією. Основним положенням методу є поняття «силових ліній» міста

На думку Б. Хіллієра, дослідника Трафангарської площі, досконалий просторовий дизайн Трафангарської площі включав три ключові елементи:

« 1) прості, прямі маршрути для пішоходів, які проходять посередині простору, а не лише по його краях;

2) наявність точок в просторі, звідки люди можуть бачити декілька візуальних напрямків, і, отже, зрозуміти, як площа вписується в ширший міський контекст;

3) наявність закладів для прийому їжі, пиття або відпочинку, розташованих неподалік від основних пішохідних маршрутів, але не на них.» [22 С. 198]

Проте аналіз Трафальгарської площі показав, що жоден з цих елементів не був присутнім у тодішньому рішенні площі. Результати аналізу було використано для ркедизайну площі та виправлення кожного аспекту використання громадського простору.

Рис. 1.1.11. Синтаксичний аналіз вибору напрямків руху Трафальгарської площі: до реконструкції (ліве фото) і після (праве фото). Червоний колір -найпопулярніші маршрути, зелений –рідко використовувані [22 С. 199]

Ідак Ю.В. обґрунтувала методикау дослідження міста, що реалізовується на трьох етапах: базовому → концептуальному → морфологічному. Визначено прийоми синхронії та діахронії, котрі полягають в розгляді міського простору через його стан за певну послідовність часового зрізу. (Рис. 1.1.12)

Дано визначення морфології міста, що розуміється як сукупність положень, в основі яких лежить систематизація знань про фізичні параметри міста та будову матеріальної структури міста. В теорії містобудування морфологія міста займає місце окремого напрямку, що нерозривно пов'язаний з іншими аспектами урбаністичних досліджень.

В роботі розглянуто особливості морфоодиниць на різних рівнях міського середовища, на міському рівні архітектурне середовище формує структурну мережу міста. Визначено принципи дослідження структурних одиниць міста за взаємозв'язком, за ієрархією структурної одиниці міста, за історичною наслідуваністю. (Рис. 1.1.13) Структурні характеристики розглянуті на прикладі західноєвропейських та міст західної України. (Рис. 1.1.14)

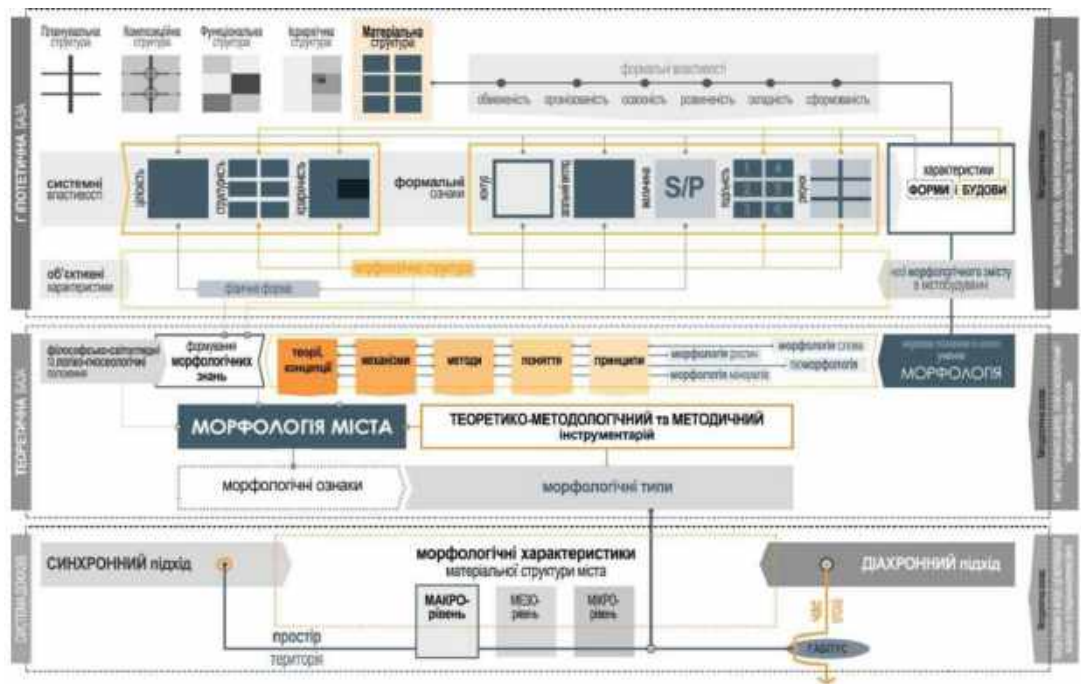

Рис. 1.1.12 Теоретична модель морфології [19 С. 312]

Рис. 1.1.13 Особливості формування морфологічних досліджень в містобудуванні за Ідак О.Ю. [19 С. 114]

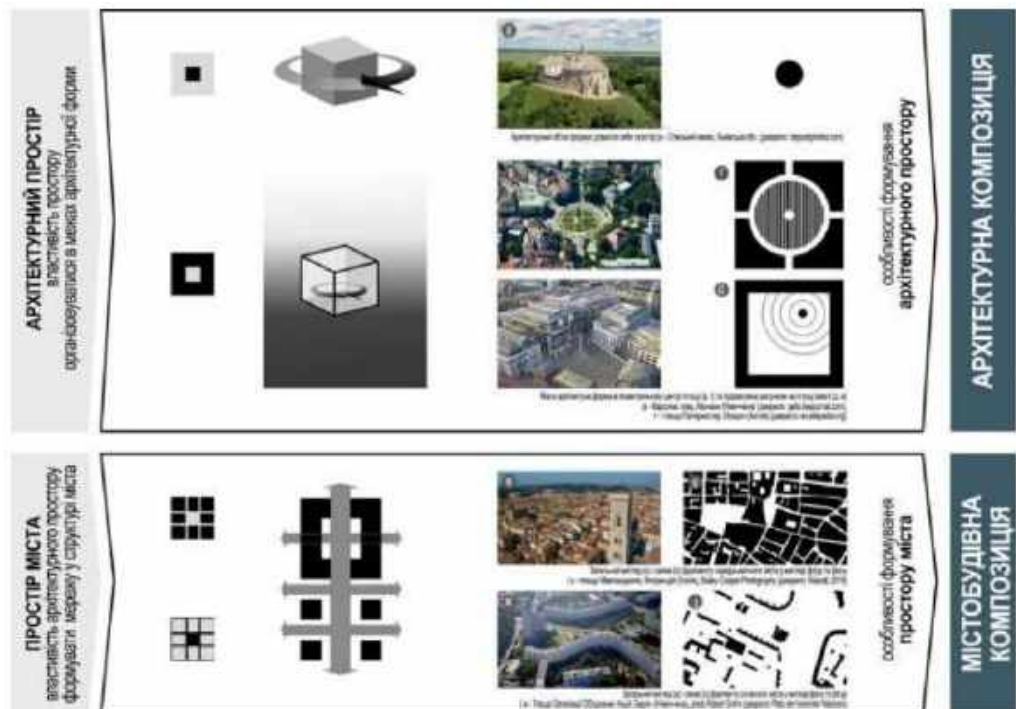
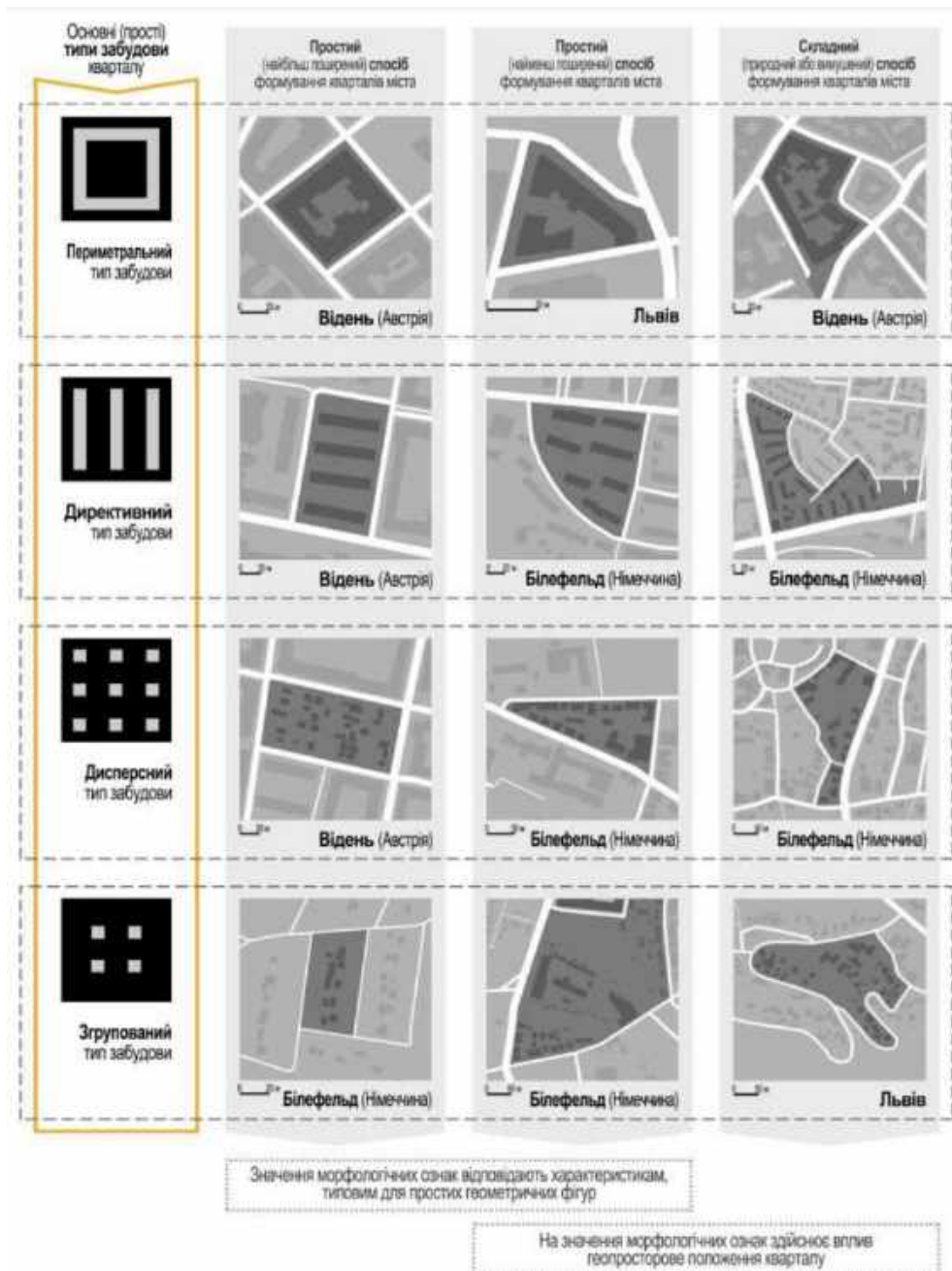

Рис. 1.1.14 Простір як категорія, яка виражає один з моментів виявлення своєї сутності у відношенні до архітектурно-містобудівних об'єктів за Ідак О.Ю. [19 С. 117]

Рис. 1.1.15 Принципи урбаністичної морфології за М. Р. Г. Конзеном (Conzen, 1960) [19 С. 119]

Рис. 1.1.16 Текsturні характеристики матеріальної структури міста на мікрорівні (форма території кварталу не залежать від його наповнення)
[19 С. 372]

Гусевим М.О. розглянута ієрархічність громадського простору в міській системі за функціональною належністю, кількістю складових та їхніх учасників, що утворюють образно-просторову комбінацію. Автором було виявлено типи громадських просторів та запропоновану класифікації відкритих просторів міст, що присутня в середовищі сучасного міста (Рис. 1.1.17). Окрім того, були виявлені специфічні форми організації відкритих просторів, таких як просторів

без чіткої фізичної та функціональної організації та складних змішаних відкритих просторів міст та програми для їх освоєння.

Гусєвим М.О. досліджено та запропоновано загальні та спеціальні принципи організації відкритих просторів міст: «взаємозв'язку соціального і фізичного», «фізичної

щільності», «трансформативності», «історичної спадкоємності» та «функціонального різноманіття».

Рис. 1.1.17 Системні рівні відкритих просторів міст [15 С. 38]

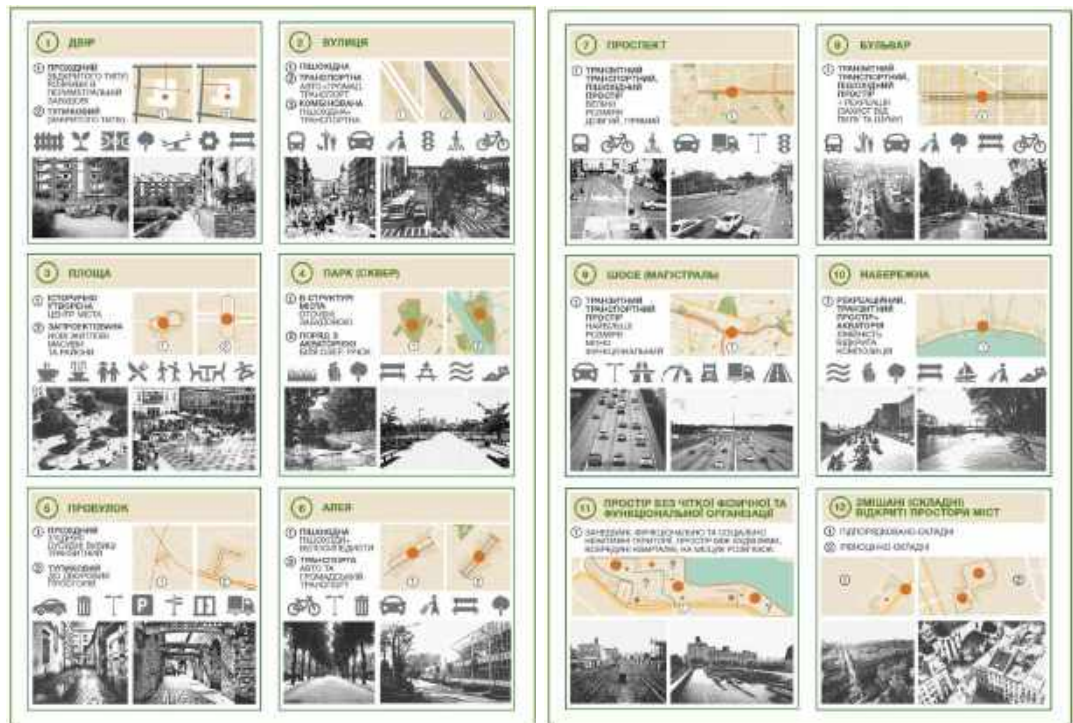

Рис. 1.1.18 Типи відкритих просторів міст [15 С. 92, 93]

Відділом UN-Habitat була розроблена форма «Специфіка оцінки якості громадських зон» [9] та її 5 критеріїв - безпека, інклюзивність, зв'язок, доступність та стійкість:

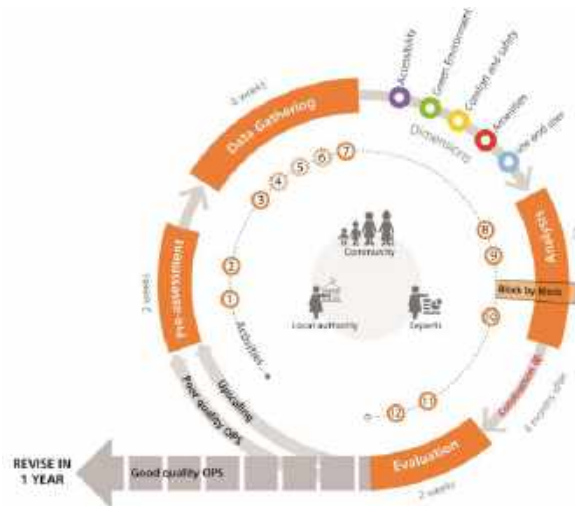

Рис.1.1.19 План забору даних щодо оцінки якості громадських просторів [83]

Робота має стратегічний характер при виконанні будь-якого громадського простору. План дій є недостатньо детально описаний і остаточна оцінка

простору до та після проектування покладається на бачення проектанта та на аналіз ситуації через найближчий рік з часу завершення робіт на об'єкті. Попередніх прогнозувань робота не пропонує

1.2. ЗАКОРДОННИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОЗВІД

1.2.1 Ревіталізація історичної забудови

Раквере. Естонія

В 2004 році за проектом О. Кадарика, М. Тюйра и В. Томісте. Втілено проект реновації центральної площі площі Раквере. Реновація не стосувалась образності будівель, а виконувалась лише на вільних рекреаційних територіях та вуличній мережі. Ця площа є історичною та називалась Ринковою.

Вся забудова була знищена під час Другої світової війни, а забудована в 1950-х роках радянськими будівлями.

На даний момент площа представляє собою осучаснений ансамбль з жовтими куполами-світильниками, фонтанами.

Рис.1.2.1 Площа Раквере [46]

До площі має протяжність вулиця Пік. Вона вважається головни просторовим надбанням міста Раквере. За проектом Кай Сюда и Ристо Парве вулицю перетворено на пішохідну. За рахунок розширення тротуарів більші за

об'ємом майдани перетворились на невеликі площі з автентичною забудовою та достатньою кількістю благоустрою.

Рис.1.2.1 Вулиця Пік Раквере [46]

Сеньйор-ду-Бонфі в Сальвадор-да-Баїя, Сальвадор

«Colina Sagrada do Senhor do Bonfim» – це проект, що передбачає редизайн одного з найважливіших приміщень міста Сальвадор-да-Баїя. Він включає в себе три площі: площа Теодосіо Родрігес де Фарія, Ларго-ду-Бонфім і площа Еусебіо-де-Матос, площею 36 050,00 м². Топографія сайту зображує різницю між рівнями висотою 22 м, що свідчить про різне використання кожного з них. У той час як на найвищому рівні його використання визначається релігійними та культурними проявами відвідувачів, найнижчі приховують світські програми, такі як роздрібна торгівля, послуги та дозвілля.

Щоб збільшити символічний аспект церкви над її безпосереднім оточенням, була необхідна перекваліфікація площі, щоб виділити її осі площі/церкви, визначені уявною лінією, яка перетинає їх поздовжньо. Збільшуючи межі площі, створено безперервний потік разом з церквою та її

сходами, що підкреслює важливість церкви над іншими будівлями та об'єднує їх.

Мета проекту зосереджується на досвіді пішоходів замість транспортних засобів, реорганізує систему дорожнього руху та рятує символічні аспекти такого актуального релігійного місця.

Транспортні шляхи були підняті до рівня пішоходів, що забезпечило рух маломобільної групи.

Між новобудовами та реконструйованими варто виділити: каплицю Святої води, каплицю Свічок, відкритий простір для свят, а також редизайн просторів дозвілля, таких як фонтан на головній площі, сцена, приміщення, призначене для барів та ресторани, нова автостоянка, дитячий майданчик, доступність, реорганізація дорожньої системи, включаючи таксі, велосипеди, громадський транспорт, автобуси, які можна побачити.

Роль каплиці Святої Води, поряд із капличкою Свічок, полягає в тому, щоб запропонувати відвідувачам доступ до Святої води, створюючи чуттєві відчуття, пов'язані з матеріальністю каплиці та світловим ефектом всередині будівлі. Об'єм, який має лише один фронтальний отвір, сприяє сприйняттю позачасовості та сакральності, віддаленому від монастирів.

Крім того, для обробки лав, підлоги та сходів використовувався сірий граніт, а для опор вуличного освітлення та лавок вибирали дерево.

Рис.1.2.2 Сеньйор-ду-Бонфі в Сальвадор-да-Баїя, Сальвадор

1.2.2 Реновація історичної забудови

Площа Сан-Мікеле в Кальярі, Італія

Дизайн площі Сан-Мікеле, головного громадського простору на одній із «центральної периферій» Кальярі, був заснований на основних геометричних і просторових елементах сайту: оригінальній вулиці Віа Абруцці, яка перетинала площу до 1970-х років; вісь церкви; і овальний простір площі визначається розташуванням дерев, зокрема сосен. Вулиця та осі перетинають овал, щоб визначити основні шляхи доступу, які, у свою чергу, визначають обсажені деревами сектори, які утворюють край квадрата.

Рис.1.2.3 Площа Сан-Мікеле на старому знімку

[71]

Зелені ділянки закриті овальними формами різного розміру і разом із кріслами та лавками утворюють зчленовану систему доріжок і зон, які є не тільки місцями для відпочинку в тіні, але й перешкоджають доступу транспортних засобів. З понад сорока рослин було переміщено лише 5 дерев, розташованих уздовж під'їзних шляхів або на заасфальтованих ділянках. Крім

них, було ліквідовано 4 хворі кипариси та малалеуку і замінено на 5 ріжкових дерев.

Місця для сидіння по периметру грядок і навколо великого центрального простору були розроблені для мінімізації обслуговування та захисту від вандалізму. Мощення та благоустрій виконані в одному матеріалі, місцевому вапняку.

Центральний простір організовано вздовж осей, які, позначені смугою штучного каменю, утворюють секції, розділені компенсаторами з нержавіючої сталі, що утворюють трикутний малюнок. Освітлення підсилює загальний вибір дизайну. Лінія периметра зі стовпів висотою 8,2 м забезпечує освітлення центральної зони, а під'їзди та зелені зони освітлюються світильниками висотою 80 см.

Рис.1.2.4 Площа Сан-Мікеле після реновації

[70]

Площа Сан-Мікеле колись була символом фізичного та соціального занепаду району. Сьогодні ж має тенденцію до підвищення громадянської відповідальності та посилення почуття причетності населення.

Площа Ларго до Меркадо в Флоріанополісі, Бразилія

Проект перекваліфікації Largo do Mercado Publico у Флоріанополісі має за своєю суттю цінність громадського простору. Нова публічна зона рятує життєвий простір та забезпечує інтерактивність людських стосунків, відвойовуючи простір для дозвілля та соціокультурного досвіду жителів Флоріанополіта. Проект відновлює міську якість та комерційне призначення цього району.

Рис.1.2.5 Площа Ларго до Меркадо [70]

Виходячи з міських умов та рекомендацій, сформувався проект «Популярний шопінг», який повністю інтегрувався з регіоном. Геометрія була зведена в послідовність горизонтальних смуг, які починаються від площі перед Громадським ринком і тягнуться до вулиці Педро Іво. Будівля піднімається над землею, спонукаючи пішоходів насолоджуватися дахом будівлі як зоною відпочинку та благополуччя. Будівля має безперервність площі на даху, розширюючи зелену зону, якої так не вистачає в цьому районі міста. Доступність

Пандус з тактильним мощенням для інвалідних візків, розташований поруч із популярним торговим центром, також дозволяє взаємодіяти з площею даху будівлі.

Підземний паркінг забезпечує доступ для людей з особливими потребами – 1% місць зарезервовано для людей на інвалідних візках і 5% місць для людей похилого віку. Місця для паркування розташовані поблизу під'їздів до рівня землі за допомогою адаптованих ліфтів. природна вентиляція

Рис.1.2.6 Площа Ларго до Меркадо. Проектна пропозиція [70]

Будівля торгового центру була розроблена для роботи за рахунок використання природної вентиляції. Користуючись перевагами структурної системи та замків, простір між коробами та стелею забезпечує обмін повітря та забезпечує більший екологічний комфорт у Shopping Popular.

Природне освітлення. Завдяки переміщенню покриття Shopping Popular може насолоджуватися природним освітленням, забезпечуючи просторову якість інтер'єру будівлі. Те ж саме відбувається на підземному паркінгу через його порожні місця.

Технологія. Будівля Shopping Popular має гарну зону «зеленого даху», використовуючи сади та газони, щоб замінити традиційні дахи. Теплоізоляція,

що забезпечується «зеленим дахом», забезпечує більш приємне середовище в приміщенні та зменшує поглинання тепла дахами. Система збору дощової води відводиться у резервуар для повторного використання води для поливу рослинності та змиву туалетів. Система каналізації має розділення сірої, чорної та дощової води.

Квітники. Цей елемент характеризується пошуком нової ідентичності місцевості. Сміливі та сучасні лінії утворюють багатофункціональний елемент. Лавка, ящик для квітів і клумба асоціюються із загальною мовою втручання через використання бетону та автоклавної деревини з соснового лісовідновлення, матеріалів, які надають їй міцність і довговічність.

Бруківка. В брукованій зоні використовується дренажна підлога, яка є чудовою альтернативою для використання ділянок, які потребують водопроникності. Для підлоги використовується бетон з натуральними волокнами та мінеральними заповнювачами. Використання цієї підлоги не охоплює площу під підземним паркінгом, а на цій ділянці використовується звичайне бетонне покриття.

Команда:

Mader Architects Associates

Арх Леонардо Мадер

Арх Фернанда Кіонка Мадер

Арх Бруно Борне

академія Рафаель Ліма

Структурний консалтинг

інж. Діого Занетт

Екологічний консалтинг

Біолог Даніель Кіонка

Біолог Одімар да Коста

Реорганізація вулиці Маршала Деодора

Sotero Arquitetos взявся за проект реконструкції приміщення, щоб зберегти його оригінальну ландшафтну композицію, модернізувавши контур громадського обладнання.

Основними цілями проекту були збереження великих дерев *Licania tomentosa*, які розташовані вздовж трьох чітких ліній, а також визначення нового використання для кожного сектора громадської площі. Ділянка, звернена до проспекту Мігеля Калмона, перетворилася на транспортний сектор із автобусною зупинкою та велосипедною доріжкою. Громадський центр займав центральну частину, представлену великою еспланадою з червоною бетонною підлогою, яка нагадує урочистий громадський килим, який служить сценою, де відбуваються всі види публічних демонстрацій.

Рис.1.2.7 Вулиця Маршала Деодора. Фото та план [81]

І останнє, але не менш важливе, внутрішня частина площі, ближча до навколишнього житлового району, має лінійну платформу, яка з'явилася завдяки вилученню великої приватної парковки, щоб створити простір для відпочинку. Конструкція автобусної зупинки передбачає конструкцію з бетону та клеєного ламінованого дерева, колони яких мають такий же поперечний переріз і відстань, що й пілот, що підтримує сусідні модерністські будівлі, тим самим зберігаючи спадщину за рахунок нового використання згаданих архітектурних елементів.

Велосипедній доріжці надано сценографічний характер, оскільки вона пронизує лінії дерев, які функціонують як масивний захищений прохід. Нарешті, міські меблі, по суті, виконані з червоного граніту та дерева,

стратегічно розташовані, щоб дозволити споглядати простір, а також звільнити центральну еспланаду.

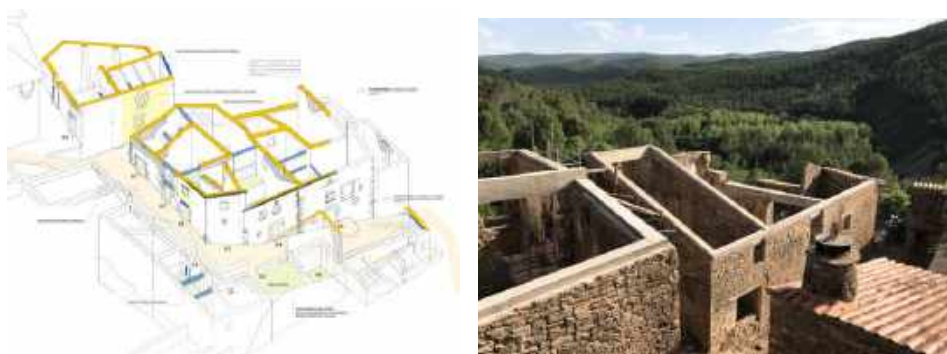
1.2.3 Реставрація історичної забудови

Консервація покинутого міста Руеста

На початку 1960-х років жителі муніципалітетів Руеста, Еско і Тіермас змушені були покинути свої будинки через будівництво водосховища Еса. Sebastián Arquitectos було доручено спроектувати генеральний план відновлення Руести, а також наступний проект для консолідації робіт. на першому етапі.

Деякі будинки на Centro St. стали безпрецедентним міським кемпінгом поруч із гуртожитком для паломників. Це використання, яке впливає з Генерального плану, який передбачається як найбільш економічний з можливих на даний момент, що передбачає структурну консолідацію, затримує загибель будинків та зникнення міської тканини. Реалістична альтернатива феномену покинутих у спустошеній Іспанії.

конструкції спроектовані так, щоб усі будівлі працювали спільно. Бетонні балки з'єднують верхнє кільце, яке уникає бічних рухів, захищає верхню частину кам'яних стін і як меморіал малює білу лінію, що визначає, з повітря, дизайн стародавнього села Руеста.

Рис.1.2.8 Місто Руеста. Концептуальна пропозиція та фото [75]

1.2.4 Реорганізація

Площа Ізраїля в Копенгагені

Через шість років після перемоги в конкурсі на будівництво великої громадської площі в Копенгагені датська архітектурна студія SOBE завершила оновлення міської «площади Ізраїлю». перепрограмований дизайн містить складчасту поверхню, яка існує між ядром міста та сусіднім парком Ерстед. сади зливаються з площею у вигляді ряду вирізів, зі складками, розміщеними на схід і захід, щоб створити підвищені зони відпочинку. Також створено низку різноманітних об'єктів та об'єктів, таких як лави та затоплені ігрові майданчики, які забезпечують низку місць для зустрічей у центрі міста.

Рис.1.2.9 Історичне фото Площі Ізраїля [62]

Спортивні споруди розміщені в центрі дизайну Площа надає мешканцям та гостям міста місце для громадських зборів. Оновлена площа має ряд характерних ознак, як от амфітеатр та виступаюча конструкція, багаторівневі об'єкти для тихого відпочинку, скейтпарк.
місцезнаходження: Копенгаген, Данія

програма: оновлення площі Ізраїлю

розмір: 12,500 кв.м (134,549 кв.ф.)

статус: 1 місце в конкурсі 2008, початок будівництва 2013, завершення 2014

Співробітники: архітектор sweso, нірас, професор мортен стреде

Команда: Ден Стаббергаард, Керолайн Нагель, Мортен Еміль Енгель, Тереза Волстрьом, Йенс Вагнер, Тобіас Мюрш, Крістіан Сандер

Рис.1.2.10 Площа Ізраїля після реорганізації [63]

Реорганізація громадського простору району Сішане, Істанбул

Парк Сішане – це смілива зміна міського громадського простору в центрі Стамбула. Розташований між південно-західним краєм Бейоглу та дорогою Тарлібасі з великим трафіком, її дизайн має намір знову залучити мешканців та відвідувачів до природних якостей міського середовища як альтернативного громадського простору для спільного відпочинку людей у густому місті. Дизайн перебуває в діалозі з приголомшливими краєвидами та флорою Галикаа (Золотий Ріг), але також створює великі громадські простори для культурних програм і контрастні інтимні простори для відпочинку, насолоди в тіні дерев, ігор і проведення часу з громадою. Парк виходить на вулиці міста, але, на відміну від звичайного парку в Стамбулі, визначається трьома ознаками: силуетною смугою, перепадами та відкритим простором.

Простір є складним зав будовою та зручним пересадковим вузлом з місцями для громадського транспорту та індивідуального автотранспорту. Парк забезпечений станцією метро.

Рельєф ділянки складний для влаштування єдиного простору (перепад 12 метрів). Відповідь архітекторів була терасування, захищених від зашумованості та забруднення шестисмугового транспортного руху та створенням затишного місця тихого відпочинку. Розгорнутість об'єкта сприяє якісному природному освітленню та вентиляції.

Рис.1.2.11 Площа Сішане після реорганізації [76]

Привокзальна площа Аахена, Німеччина

Громадські відкриті простори – це житлові зони міст. Якщо ринок це «вітальня», то привокзальна площа — це «Entrée».

Основною метою проекту було перебудова привокзальної площі як єдиного відкритого простору шляхом з'єднання двох половин площі. Це було досягнуто за допомогою великої домінантної еліптичної форми, що охоплює весь квадрат. Можливість легкої інтеграції та сильна, але проста геометрична природа еліпса зробили його ідеальним вибором для повторного об'єднання квадрата. Орієнтація еліпса також допомагає спрямовувати пішоходів від вокзалу до центру міста.

Рис.1.2.12 Привокзальна Площа Ахену після реорганізації [50]

Розріз жвавої вулиці, який не можна було зменшити через фінансові аспекти, через площу врівноважується двома 14-метровими світловими стовпами в центрах еліпса. Світлові стовпи сприяють орієнтації в просторі, особливо ввечері, коли весь еліпс освітлюється двома великими кругами світла.

На північній площі — житловий і транспортний під'їзд, що змушує обидві зупинки перенести на кам'яний килим.

Архітектори: НН+F Architekten Nentrup Heyes + Fuhrmann

Площа: 8400 м²

Дизайн освітлення: Кресс / Адамс

Нова Контрактова Площа, Київ

У проекті беруть участь, зокрема, міська влада, архітектурні бюро (Архітектурна майстерня Максима Коцюби, Buro-o Architects) та «Агенти змін». За основу взяли пропозицію, що здобула перемогу на архітектурному конкурсі з ревіталізації Подолу у 2015 році.

Громадський транспорт рухатиметься за новими маршрутами. Через зміну руху в зоні навколо площі має збільшитися кількість місць для паркування. На площі лишать єдиний кіоск: шість секцій – у кожній розміститься окрема точка стритфуду

Рис.1.2.13 Проектне рішення Контрактової площі [35]

Усюди – на Контрактовій та на Сагайдачного – для мощення використають єдиний варіант цегли. Вона буде жовтого кольору.

Для станції метро, трамваїв та маршрутних таксі облаштують спільну зону пересадки. Від старих виходів із метро відмовляться. Замість них встановлять пандус. Завдяки цьому головний пасажиропотік проходитиме під транспортною зупинкою.

На площі встановлять дві громадські вбиральні. Обидві будуть інклюзивними. Зелена зона на території збільшиться.

Рис.1.2.14 Проектне рішення Контрактової площі [35]

Газони розмістять нижче за рівень мощення, тому під час дощу бруд не потраплятиме на зону для пішоходів. Огорож навколо газонів не буде. Біля трамвайних рейок висадять 20 морозостійких голландських сакур. На вулиці Сагайдачного буде 28 червонолистих кленів. Біля церкви Богородиці Пирогощі висадять 6 ясенів. Рекламу і дорожні знаки, які стануть непотрібними, приберуть з площі – щоб очистити простір візуально. За планом, Контрактова повинна стати зоною, вільною від реклами.

1.2.5 Регенерація територій

Регенерація міського середовища центральної зони Фіери, Албанія

У дев'ятнадцятому столітті сотні ремісників і покупців юрбилися біля річки Гяниці у Фіері, Албанія, у базарний день. Сьогодні річка майже невидима, в деяких частинах покрита зеленню, а в інших затьмарена високими будівлями, незаконно побудованими занадто близько до берега. План італійської фірми MAU Architecture під назвою «RI-GJANICA» переосмислює набережну Фіера як центральний елемент їхньої схеми нового центру міста. Їхній проект передбачає відновлення сполучення між міським ядром і річкою через

велосипедні доріжки, пішохідні мости, амфітеатри та комплексні будівлі змішаного призначення.

Рис.1.2.15 Демонтаж забудови за проектом [66]

Там, де сьогоднішня річка пропонує кілька точок входу і служить бар'єром між північною та південною частинами міста, проект MAU сподівається налагодити зв'язки між кварталами, створивши центральний громадський простір. Фірма схематизує різні елементи свого проекту реанімації річки з точки зору руху та швидкості; деякі відвідувачі простору будуть лежати на рослинності біля води, а інші гулятимуть гравійними доріжками біля вулиці. MAU сподівається, що «створення заповідної смуги вздовж лінійної паркової системи дасть можливість проїхатися на велосипеді по всьому історичному центру».

Хоча проект передбачає будівництво нових пішохідних мостів і знесення існуючих будівель, він зберігає вуличну сітку міста та моделі руху. У цьому дусі центральна європейська площа Фієра, яка розташована поруч із річкою, буде збережена, але переобладнана для кращого використання пішоходів та доступу до річки.

Розташований між пішохідними мостами на рівні вулиці та місцем для відпочинку на березі річки, MAU побудує дві багатофункціональні споруди по

обидва боки Гяниці. Про будівлю на північному березі МАУ пише: «його плавучі плити дозволяють йому відкриватися з півночі на південь, а його великі зелені пандуси та тераса на даху роблять його невід’ємною частиною генерального плану як сам громадський простір.»

Рис.1.2.15 Концептуальний проект [66]

1.3. ФАКТОРИ ТА УМОВИ

1.3.1 Інформаційний

Середовище існування людини частково перейшло з фізичного в інформаційний. Технології беруть на себе левову долю всіх аспектів соціального життя людини. Спілкування і міжособистісна взаємодія відбувались раніше в соціальному контексті, тобто в конкретному соціально-історичному та соціокультурному середовищах, у різноманітних формуваннях і об'єднаннях. Сьогодні інформативний простір оптимізує безліч задач, робить менш наповненим фізичний простір функціональними одиницями, робить простір пристосованішим для найрізноманітніших задач.

Сприйняття людини зовнішнього світу змінюється. Інформаційний фактор значно вплинув на типологію відкритих просторів, котра стає все більш умовною. Соціальна та соціально-економічна взаємодії все більше переходять в меседжери, додатки.

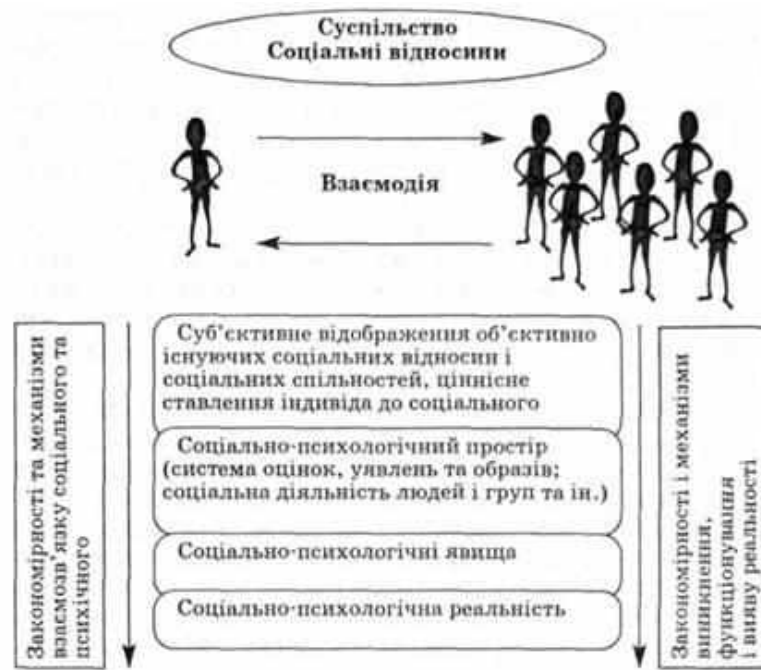
Містобудівне проектування передових міст високої якості обґрунтовується високотехнологічністю, місто має відповідати закликам комфорту, тобто бути розумним (технологічним).

1.3.2 Соціальний фактор

Будь-яке середовище склалось історично і несе в собі генетичний код, що пов'язує сучасність та попередні епохи його формування. Характер, напрямки та інтенсивність організації середовища має різношарову структуру, що спільно утворюють єдине культуроутворюючий простір.

Соціокультурний фактор впливає на композиційно-просторову організацію та благоустрій території, як співмасштабного людині, комфортного та безпечного; функціонального наповнення та зонування території.

Соціо-культурний фактор відповідає потребам та здатностям людини адаптуватися до міста, підтримувати, зберігати, розвивати і трансформувати міське середовище.

Рис. 1.3.1 Характер зв'язків соціальних груп [38]

Соціальна структура суспільства — це сукупність взаємозв'язаних і взаємодіючих між собою соціальних груп, спільностей та інститутів, пов'язаних між собою відносно сталими відносинами.

Отже, соціальна структура суспільства являє собою будову цієї соціальної системи, визначає характер взаємозв'язків і взаємовідносин між її складовими частинами.

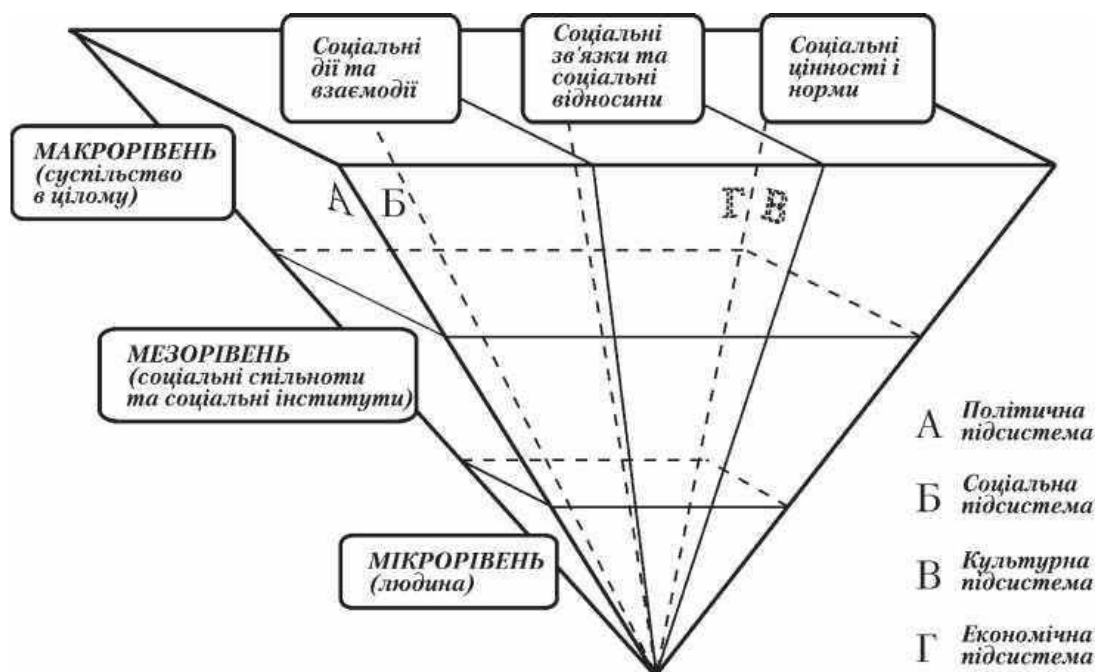

Рис. 1.3.2 Соціальна структура [41]

Соціальна структура являє собою комплекс характеристик суспільства за різними ознаками (вік, зайнятість, студентство). Вказує на мобільність та потреби населення.

Соціально-демографічний фактор полягає в кількісному оцінюванні міського середовища та людини в ньому. Густота населення як умова містобудівного проектування виявляє кількісний показник для визначення потреби в територіях та курсу архітектурного проектування. З огляду на можливість забудови територій міста та екологічну якість приймається рішення стосовно подальшої стратегії, включно з щільністю забудови.

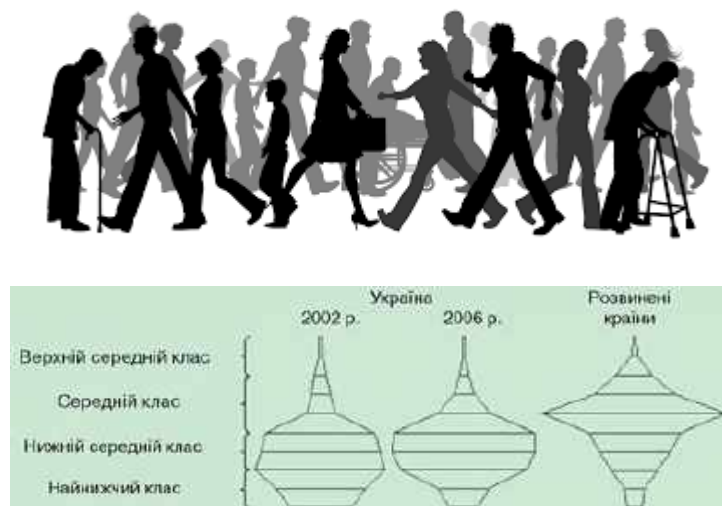

Рис. 1.3.3 Профіль соціально-економічної стратифікації [42]

В цьому питанні території центру здебільшого не забудовуються індивідуальним житлом, тому висотність проектування відіграє роль в рівні заселеності.

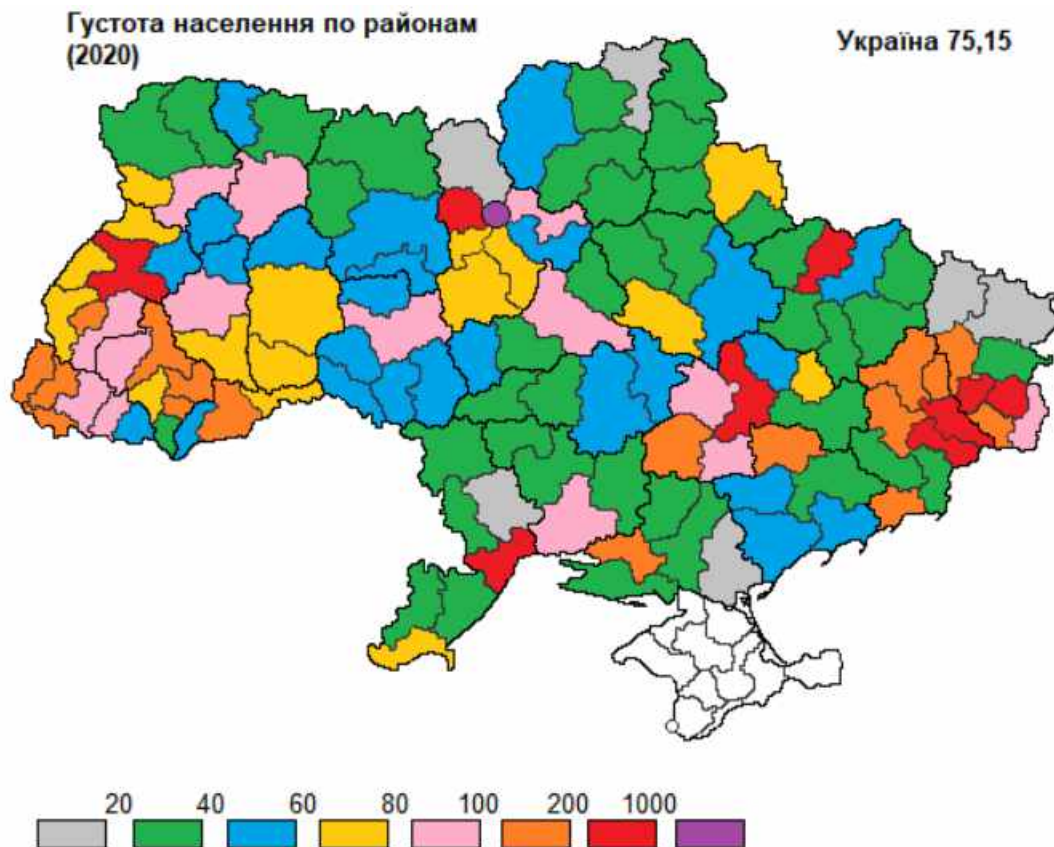

Рис. 1.3.4 Густота населення [30]

1.3.3 Історичний фактор

Унікальні форми просторової організації відкритих просторів сполстерігаються здебільшого в історичних місцях, в іншому випадку – специфічному за функцією середовищі. На формування міського середовища напряду впливають історичні події, побудова та реорганізація історичних міст, постаті у лиці архітекторів, управленців, керівників. Це і є складовими історичного фактору.

Історичний фактор впливає на межі та організацію відкритого простору, події виточують його особливості до функціональної належності. Історичні події диктують стан середовища, його фізичне заповнення (благоустрій, пам'ятки, об'єкти національної або місцевого значення, скульпурні групи).

Політичний фон державного устрою впливає на характеристики відкритого простору, тобто розмір та наповнення. Відкриті простори виконують репрезентативну функцію – є місцями сильного тяжіння міської мережі.

Наявність історико-культурних пам'яток в межах центру диктує дотримання ряду містобудівних обмежень. Окрім ускладненої програми проектування міського простору історичні пам'ятки різного значення визначають доцільність проведення та складових подальших робіт. Спадкоємність історичного досвіду підвищує статус та престиж міста та збагачує відчуття культурної цінності населення.

Рис. 1.3.5 Спадкоємність матеріальних історико-культурних пам'яток [25]

1.3.4 Економічний фактор

Успішний міський простір має охоплювати щонайбільш можливу кількість соціальних груп. Інтенсивність користування означає привабливість для міських інвестицій. Обов'язково при цьому необхідно бути орієнтованим на якісь групи інтересів майбутнього користувача міського середовища.

Економічний фактор диктує функціональне наповнення простору, адже велик частина віддається для торгівлі та обслуговування населення, що є джерелом доходу місцевості. До необхідних функцій також належать спортивна, культурна, розважальна та інші. Фізичним втілення таких функцій є літні тераси кафе, фудкорти та точки вуличної їжі, відкриті амфітеатри, театри, спортивні майданчики, ролердроми та ковзанки.

Важливою складовою економічного стану міста є його транспортна інфраструктура. Швидкість пересування властива діловим центрам. Концентрується на плануванні пересування людей в місті. Тобто, будь-яка людина, незалежно від її фізичних та матеріальних можливостей, має бути спроможна пересуватися містом комфортно, при цьому планування має

відбуватися як з урахуванням індивідуальних особливостей, так і загальних потреб та інтересів.

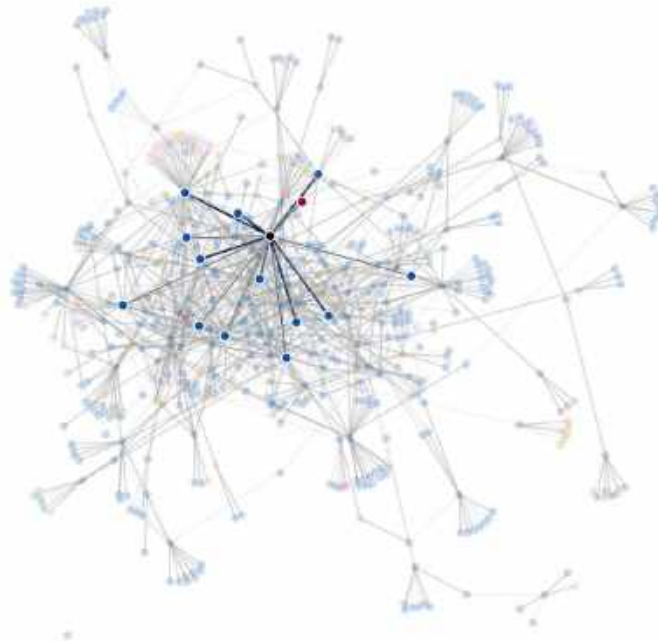

Рис. 1.3.6 Взаємодія міських ініціатив по м. Київ [47]

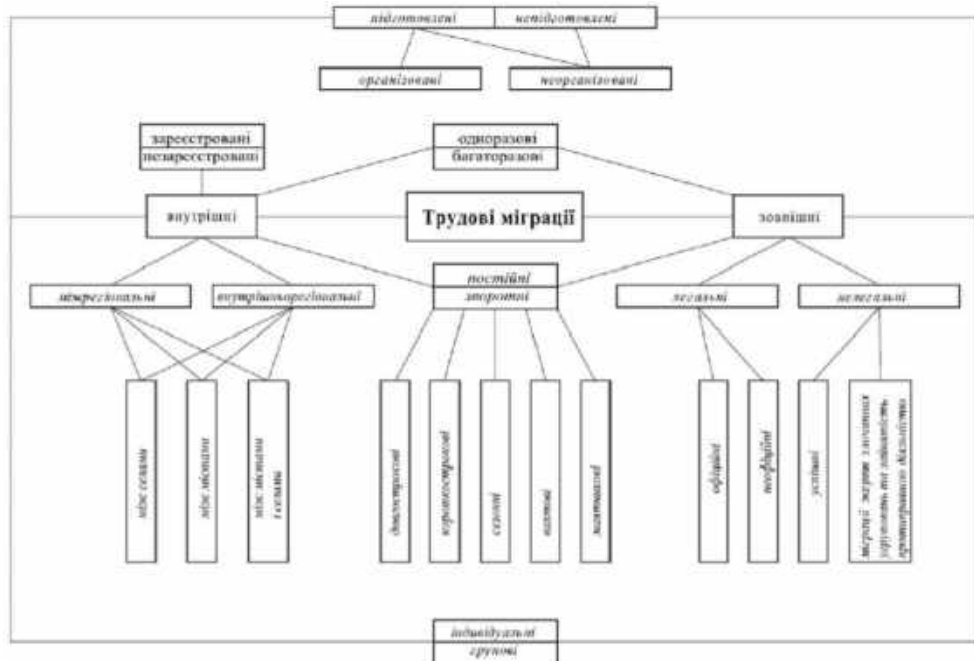

Рис. 1.3.7 Трудова маятникова міграція [40]

Показник, що розраховується щорічно для міждержавного порівняння і вимірювання рівня життя, грамотності, освіченості і довголіття, як основних характеристик людського потенціалу досліджуваної території, називається

індексом розвитку людства. Він є стандартним інструментом при загальному порівнянні рівня життя різних макро- та мікрорегіонів. Індекс публікується в рамках програми розвитку ООН в звітах про розвиток людського потенціалу.

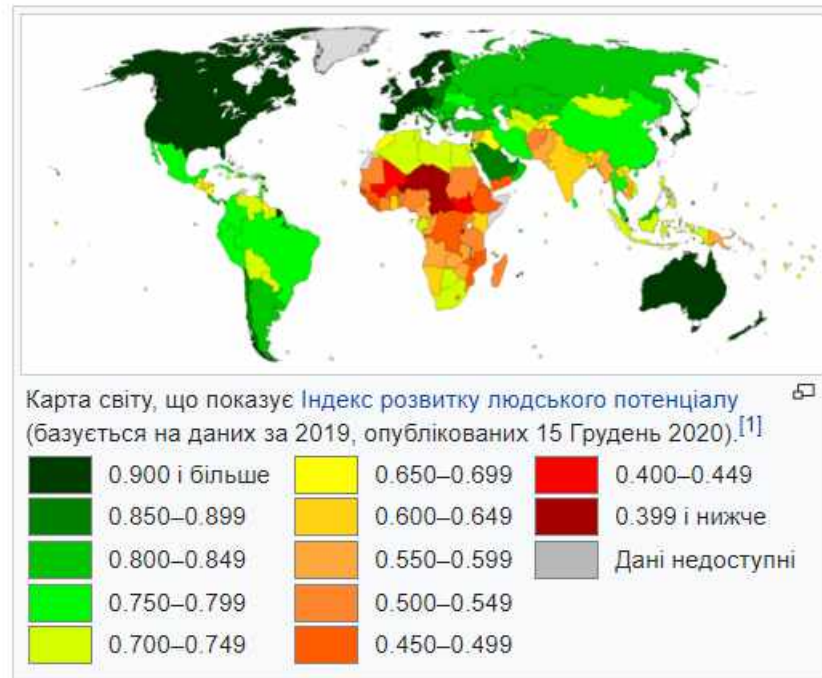

Рис. 1.3.8 Індекс розвитку людства [39]

Цей диференціальний показник розраховується для розробки програм та проектів соціального забезпечення.

1.3.5 Екологічна оцінка території

Екологічні умови це зміна природного середовища, в результаті антропогенних дій, що веде до порушення структури і функціонування природних систем (ландшафтів), призводить до негативних соціальних, економічних та інших наслідків.

Поняття екологічної проблеми є антропоцентричним, оскільки негативна зміна в природі оцінюється щодо умов існування людини.

Необхідна для визначення, опису та оцінювання наслідків, що впливають на довкілля та здоров'я населення через виконання документів державного планування (містобудівна документація: генеральний план, детальний план

території або план зонування території, схеми планування району, стратегій, загальнодержавних програм, державних цільових програм та інших програм і програмних документів, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування), розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків.

Оцінку екологічного стану складають задля характеристики поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Характер рельєфу місцевості впливає як на зручність користування, так на образність середовища та собівартість проектування. Це є невід'ємною умовою проектування об'єктів будь-якого призначення, масштабу забудови, значення об'єкта.

Розміщення будівель і споруд при плануванні і будівництві населених пунктів безпосередньо пов'язано з характером рельєфу місцевості і врахування його має важливе і вирішальне значення. Правильне врахування особливостей рельєфу місцевості полегшує прийняття проектних рішень, зменшує вартість будівельних робіт, забезпечує сприятливі умови для розміщення будівель, елементів благоустрою, організації руху транспорту і пішоходів.

Висновки до розділу 1

Аналіз досвіду показав, що дослідження попередників в даній темі стосуються різних аспектів. Слід виокремити композиційно-просторову складову та образність міста на прикладі центральної зони міста. В достатній

мірі вивчено питання формуванню та розвитку історичних міст. Другий аспект – вивчення засобів реновації та гуманізації урбанізованого середовища. Третій аспект – визначається напрямками вивчення методики дослідження відкритих просторів міста, серед них слід виділити методику партсипації та воркшопу як фактору формування нових просторів. Вивчення методу синтаксичного структурного аналізу полягає в дослідженні «силових» ліній, що визначаються картографічно і націлене на підсилення взаємодії людей в просторі. Морфологія як напрямок вивчає формування та структурність фізичних об'єктів простору та їхню взаємодію. Дослідження принципів та прийомів має практичний характер, оскільки напрямок цих досліджень орієнтований на практичне проектне застосування та реорганізацію наявних просторів.

В ході аналізу світового та вітчизняного досвіду проектування виявлено основні тенденції щодо центральних зон міста. Також надано характеристику за прогресивністю використаних засобів та їхнім впливом на середовище. Серед них прогресивними та помірними названі напрямки регенерації («сталій урбанізм»), реновації та реорганізації. До напрямків з меншим якісним впливом на середовище віднесено реставрацію (реконструкцію) та ревіталізацію історичної забудови.

Серед факторів та умов, що впливають на проектування центральних зон виокремлено: природно-кліматичні, соціальні, інформаційні та економічні.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СПОСОБІВ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗОН

2.1. ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРНИХ ОДИНИЦЬ В МЕЖАХ ЦЕНТРУ

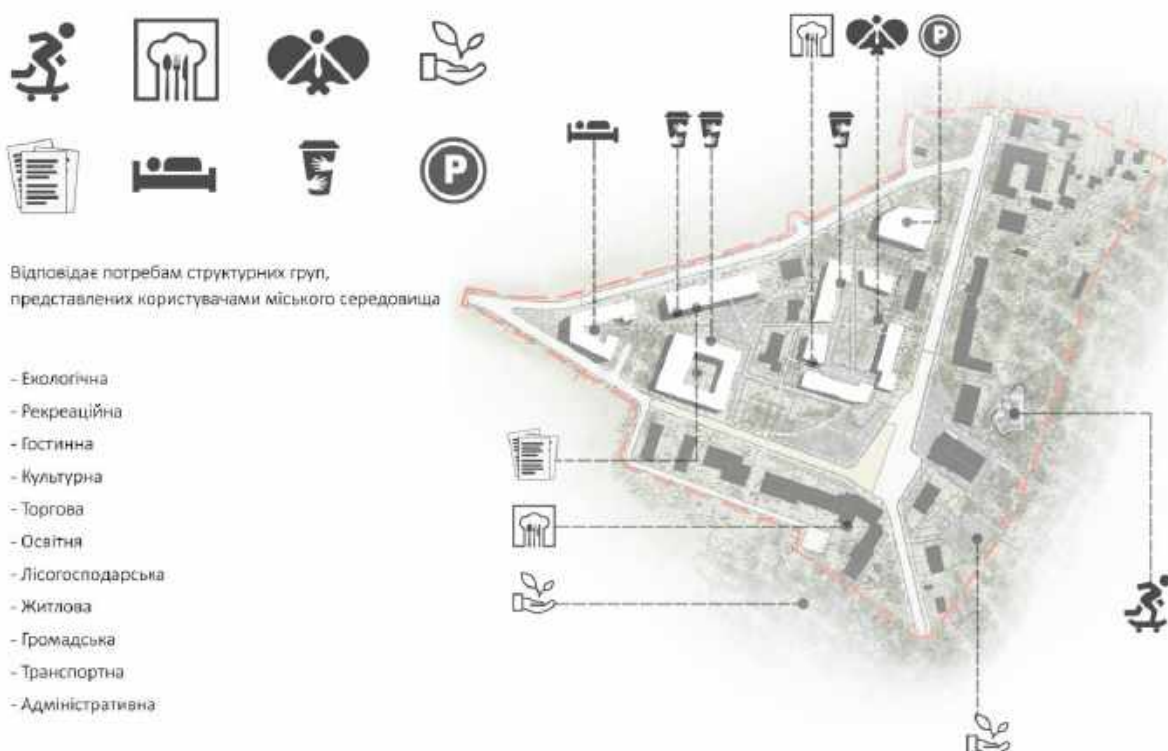
Основним призначенням центру є розташування в його межах об'єктів управління та адміністрування. В залежності від значення міста (обласного значення, районного центру), районного об'єднання потреби в територіях можуть різнитися. Громадські простори пов'язують наповнення фізичних об'єктів в міському середовищі. Незалежно від типології та класифікації за тими чи іншими ознаками з опрацьованих робіт виведені нижче загальні принципи формування відкритих просторів архітектурного середовища.

Принцип поліфункціональності. Полягає в нашаруванні функціональних потреб з відносним ущільненням в просторі. Принцип поліфункціональності якнайповніше відповідає потребам структурних груп, представлених користувачами міського середовища. Якщо розглядати це питання з огляду на потреби населення, то на нього впливає соціальний фактор, що полягає в різноманітності груп населення.

Користуючись даним принципом програмування здійснюється з врахуванням складу населення за належністю до вікової групи (простір призначений для дітей та відповідає зацікавленостям літньої групи населення), орієнтирам професійного спрямування (формування простору, що відведений виробничих сил). Мається на увазі зонування на екзо, мега та мезорівнях. При цьому громадський простір формує перехідні, більш нейтральні підзони.

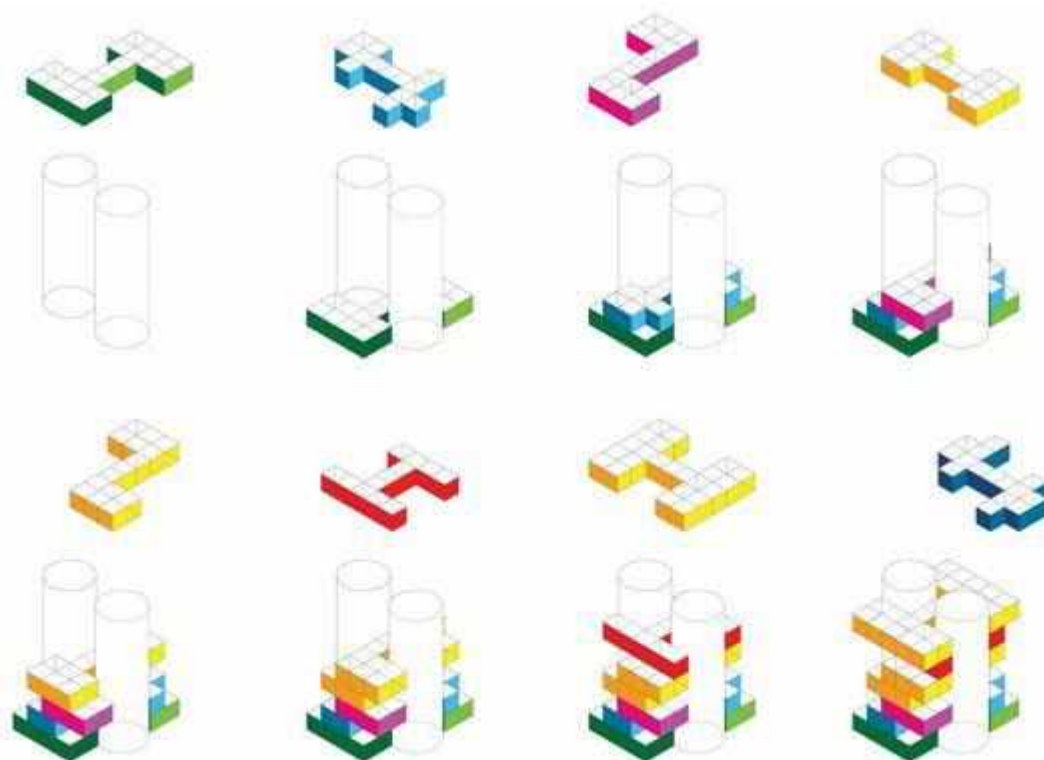
Під перехідними підзона розуміється відсутність чіткої належності до економічної, культурної, екологічної, інфраструктурної спрямувань. Це впливає не лише на різноманітність наповнення та уплотнення соціальних зв'язків, а й сприяє внутрішній дифузійності (фокусуванні на зовнішньому сприйнятті).

Принцип поліфункціональності

Рис.2.1.1 Складові принципу поліфункціональності

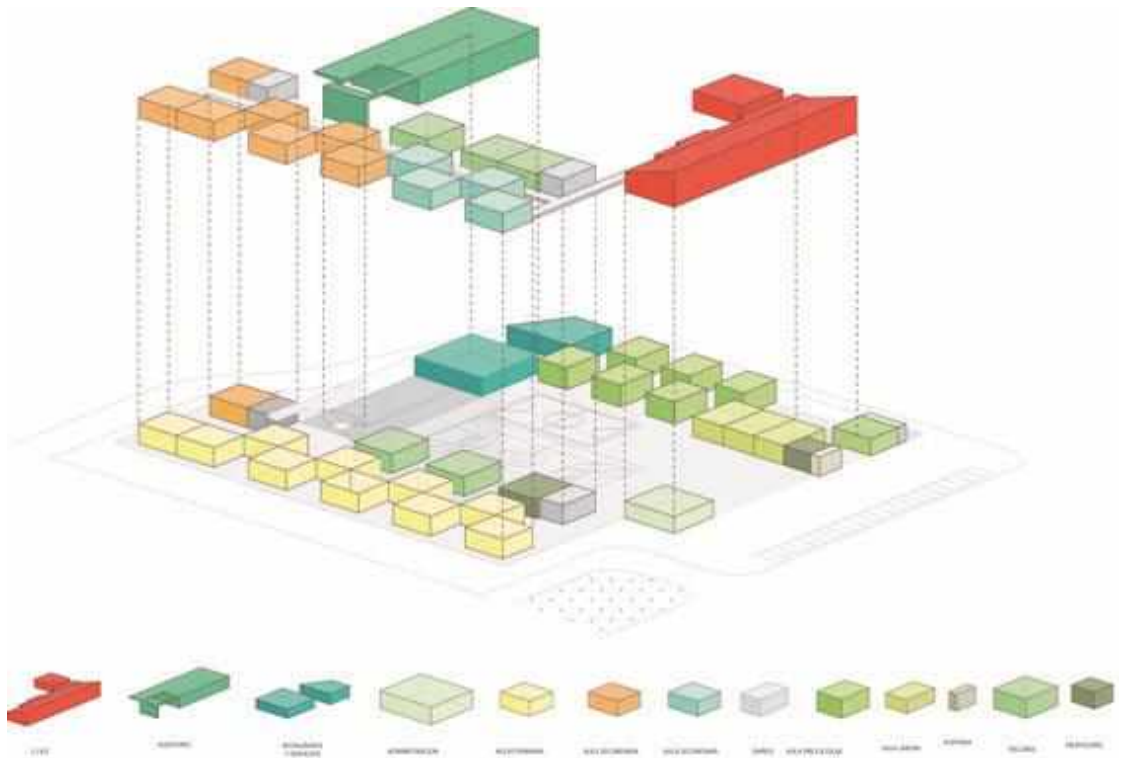
Варто зазначити про виявлені якісні особливості Добровольською О.Ю., за котрими простір працює за програмою лише за певних обставин. Мається на увазі інтенсивність використання простору. Сприятливою вважається помірна інтенсивність. Вона забезпечується техніко-економічними показниками території, вимогою питомих функцій з прогнозованою програмою використання.

Рис. 2.1.2 Формування поліфункціональних просторів навколо споруд з вертикальним зонуванням [52]

Для територій, до котрих застосовується засоби реновації поставлена задача забезпечення місця під рекреаційні цілі населення. Ця умова з використанням інноваційних технологій покращує загальний стан якості повітряного басейну міського середовища.

Малі міста з нижчими параметрами ряду показників за мегаполіси, таких як густина населення, інтенсивність транспортного руху, рівень забруднення формують загалом сприятливіші умови для організації помірної інтенсивності використання територій. Якість руралізованого життя, що невпинно прямує на курс урбанізації забезпечується середньоповерховістю забудови. Співмасштабність людині, наявність рекреаційних підзон та складна конфігурація, котрій сприяє багатoshарове функціональне наповнення формує цікавий простір для його користувачів.

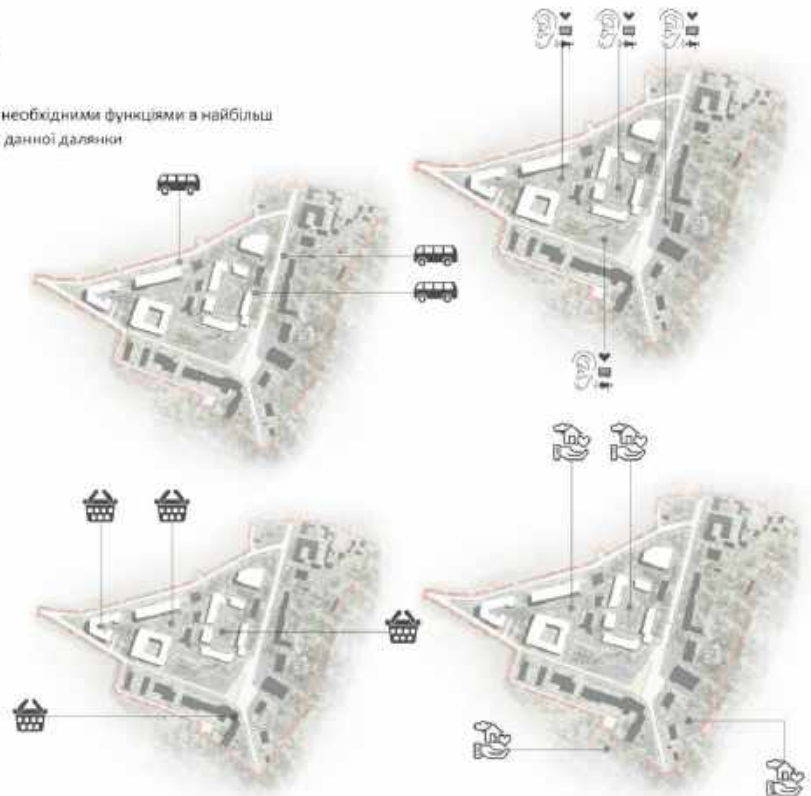
Рис. 2.1.3 Варіативність формування поліфункціональних просторів та їхніх підзон [72]

Принцип комфортності відповідає загальним потребам людини. Принцип комфортності включає три основних напрямки – економічну та транспортну інфраструктуру, комунікацію.

Принцип комфортності

Даний принцип створює зону з усіма необхідними функціями в найбільш близьких та легкодоступних територіях данної ділянки.

- - Транспорта
- - Комфорт
- - Економічна
- - Комунікаційна

Рис. 2.1.4 Складові принципу комфортності

Економічна інфраструктура передбачає наявність всіх виробничих зусиль, наявних в міському середовищі. Економічна цілісність становить загальний образ міста на регіональній та світовій арені та ідентифікує його конкурентоспроможність. Жителі малих міст в переважній більшості тяжіють до маятникової міграції в більші міста, внаслідок чого населений пункт втрачає цю потенційну спроможність. Натомість великі міста отримують не лише притік людського ресурсу, але й зазнають нищівного впливу через вищу інтенсивність урбанізації, забруднення, розширення території та ущільнення водночас. Вдало організувавши простір як низки пристосованих для різних підприємств територій можна запобігти негативного впливу маятникової міграції та забезпечити комфорт проживання представників виробничих сил та мешканців загалом в малих містах.

Рис. 2.1.5 Економічна доцільність влаштування публічних просторів [79]

Транспортна - взаєморозташування в тканині міста виробництв, підприємств, зручність користування громадським транспортом. Зручність перебування також відносить до принципу комфортності.

Рис. 2.1.6 Організація зручної транспортно-пішохідної мережі [60]

Рис. 2.1.7 Благоустрій, що відповідає принципу комфортності [61]

Принцип інклюзивності відповідає запитам сьогодення на різноманітність. Населення міста складає сукупність виокремлених соціальних груп за різними ознаками. Простір має відповідати всім можливим специфічним потребам користувачів. Засобами інклюзивності є благоустрій та площинні елементи для забезпечення руху маломобільної групи населення.

Рис. 2.1.8 Інклюзивний простір [65]

Принцип інклюзивності

Даний принцип полягає в тому, що зробити простір максимально придатний для використання усіма категоріями населення без необхідності додаткової адаптації

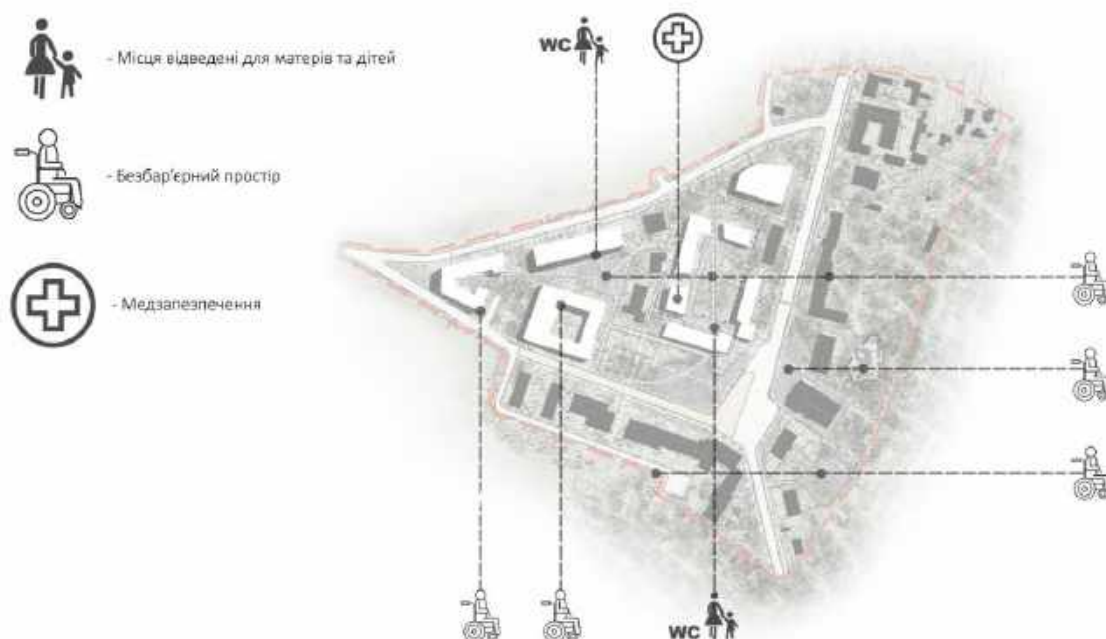

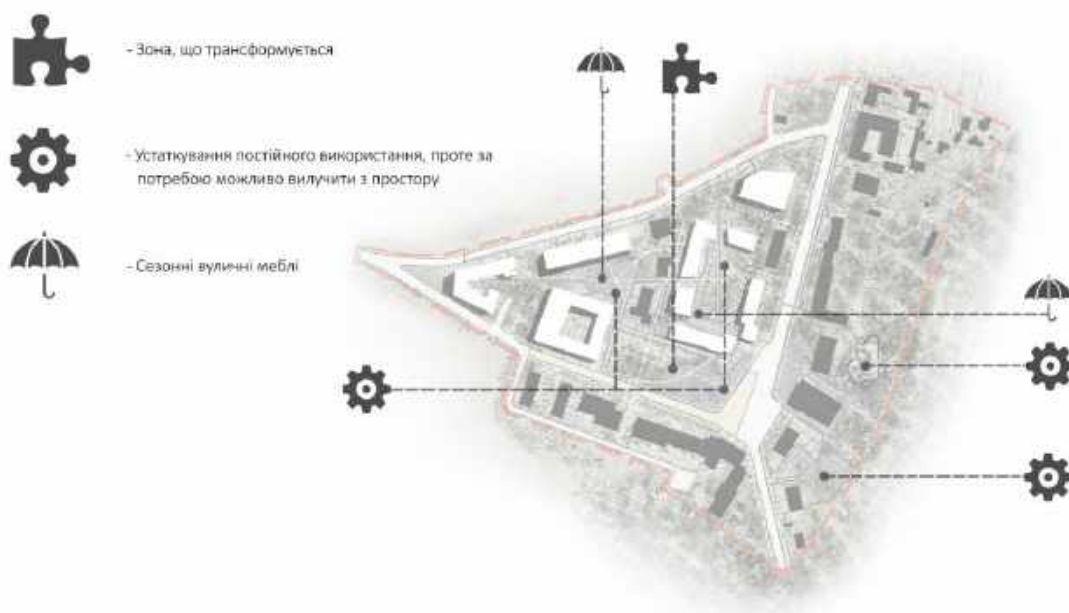
Рис.2.1.9 Складові забезпечення інклюзивності публічного простору

Сценарним проявом мобільності також є матері з немовлятами, котрі не мають бути обмежені в звичному житті. Об'єктами, що відповідають інклюзивності також є вбиральні, медзабезпечення, покриті (наприклад засклені) павільйони для холодної доби року.

Здатністю простору трансформуватись характеризується *принцип адаптивності*. Кожен простір має проектуватись для чітко визначених цілей, здебільшого з декількома основними зонами. Принцип адаптивності полягає в легкій зміні специфічного використання відносно великих частин території. Такими можуть бути специфічні святкування з ігрищами, спортивні активності, тренінги, зібрання. Для задоволення цілей необхідно обирати ділянку, на котрій буде розташовано такий благоустрій, який буде легко додати або вилучити з простору за необхідністю. Для прогнозування специфічних подій заздалегідь виконується аналіз з опитуванням та складається часове програмування для обраної ділянки.

Принцип адаптивності

Полягає в тому, щоб застосувати в легкій зміні специфічного використання відносно великих частин території

Рис.2.1.10 Складові забезпечення адаптивності простору

Більш адаптивними вважаються зони, що займають вищу ієрархічну позицію, вони і визначають основне призначення простору та мають бути адаптивними. Для забезпечення адаптивності проектом має передбачатись зона господарського обслуговування, в котру має включатись складські приміщення для об'єктів, що визначені програмою часового моделювання.

Рис.2.1.11 Трансформативність благоустрою [51]

Гусєвим М.О. досліджено такі спеціальні принципи:

Принцип взаємозв'язку соціального та фізичного передбачає зміну соціальної та індивідуальної поведінки та їхньої проекції на середовище, як наприклад зміна руху в просторі в залежності від пори року, часу доби та дня тижня та виражає об'ємно-просторову динамічність міського середовища. Цей принцип серед засобів впровадження разом з попереднім користується часовим програмуванням. Одним з аспектів, що виражає принцип взаємозв'язку соціального та фізичного є функціонально-структурний та естетичний. Естетичний аспект передбачає засоби художньої виразності, такі як рослинність, котра залежить від природно-кліматичних умов – цвітіння рослин в певний період, наявність вічнозелених насаджень тощо. Гусєв О.М рекомендує особливим чином керуватися цим принципом в ділянках з непостійним використанням.

Принцип взаємозв'язку соціального та фізичного

Передбачає зміну соціальної та індивідуальної поведінки та їхньої проекції на середовище

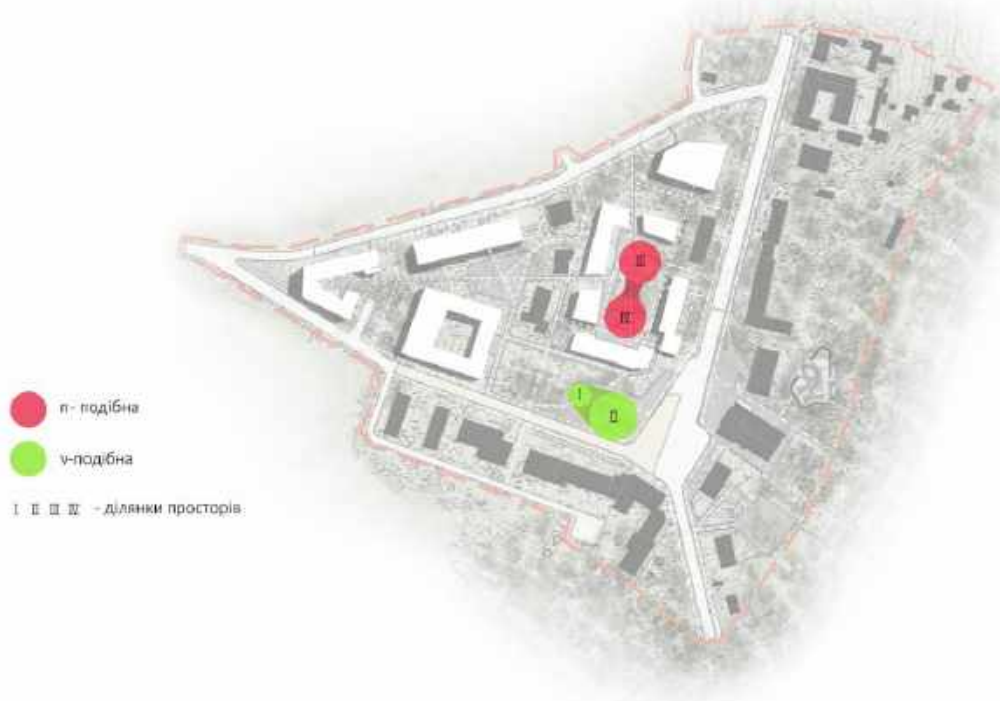
Рис.2.1.12 Схема привабливості точок за транспортно-пішохідним рухом

Сукупність цього принципу наряду з принципом «функціонального різноманіття» та принципом «фізичної щільності» утворює ефективний простір для соціальної взаємодії. Для центральних зон обов'язковим вказано поєднання з принципом «історичної спадкоємності»

Принцип фізичної щільності полягає в розміщенні відкритих просторів різного зонування для планованих подій поруч. Завдяки цьому для розміщення великої кількості людей завжди є резервний простір. Актуальним принцип фізичної щільності є особливо для укрупнених ієрархічних одиниць ділянки. Пояснення цьому принципу в характерних ознаках психології людини. В маленькому натовпі людей у великому просторі індивід відчуває спустошеність простору. Доцільніше розташувати людей на декількох невеликих ділянках.

Принцип фізичної щільності

Головна мета - розміщенні відкритих просторів різного зонування для планованих подій поруч

Рис.2.1.13 Застосування принципу фізичної щільності

З огляду на містобудівні норми доречно користуватись принципом щільності за умов певних планувальних обмежень.

Рис.2.1.14 Застосування принципу фізичної щільності [67]

Архітектурне середовище прийнято сприймати за наслідуванням історико-культурної цінності. Історичний аспект формулює *принцип історичної спадкоємності*, що полягає у формуванні та видозміні нових містобудівних об'єктів з урахуванням морфології, що склалась, спадкоємності орієнтирів.

Принцип історичної спадкоємності

Формується у видозміні нових містобудівних об'єктів з урахуванням морфології, та історичних змін у просторі

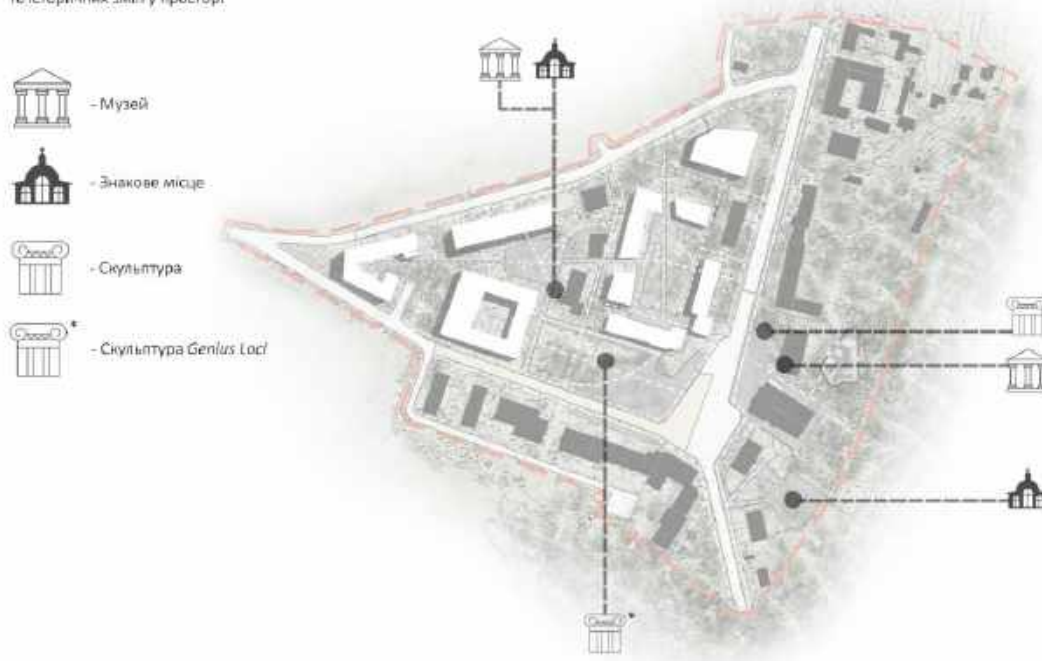

Рис.2.1.15 Застосування принципу історичної спадкоємності

Рис.2.1.16 Тенденція на появу нових просторів в історичній забудові [58]

2.2. ПРИЙОМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ПРОСТОРІВ

Формування та реорганізація відкритих просторів сучасного міста націлена на соціальні зв'язки та соціо-культурний досвід людей, тому опираючись на загальні та спеціальні принципи організації публічних просторів слід виділити такі прийоми за категоріями:

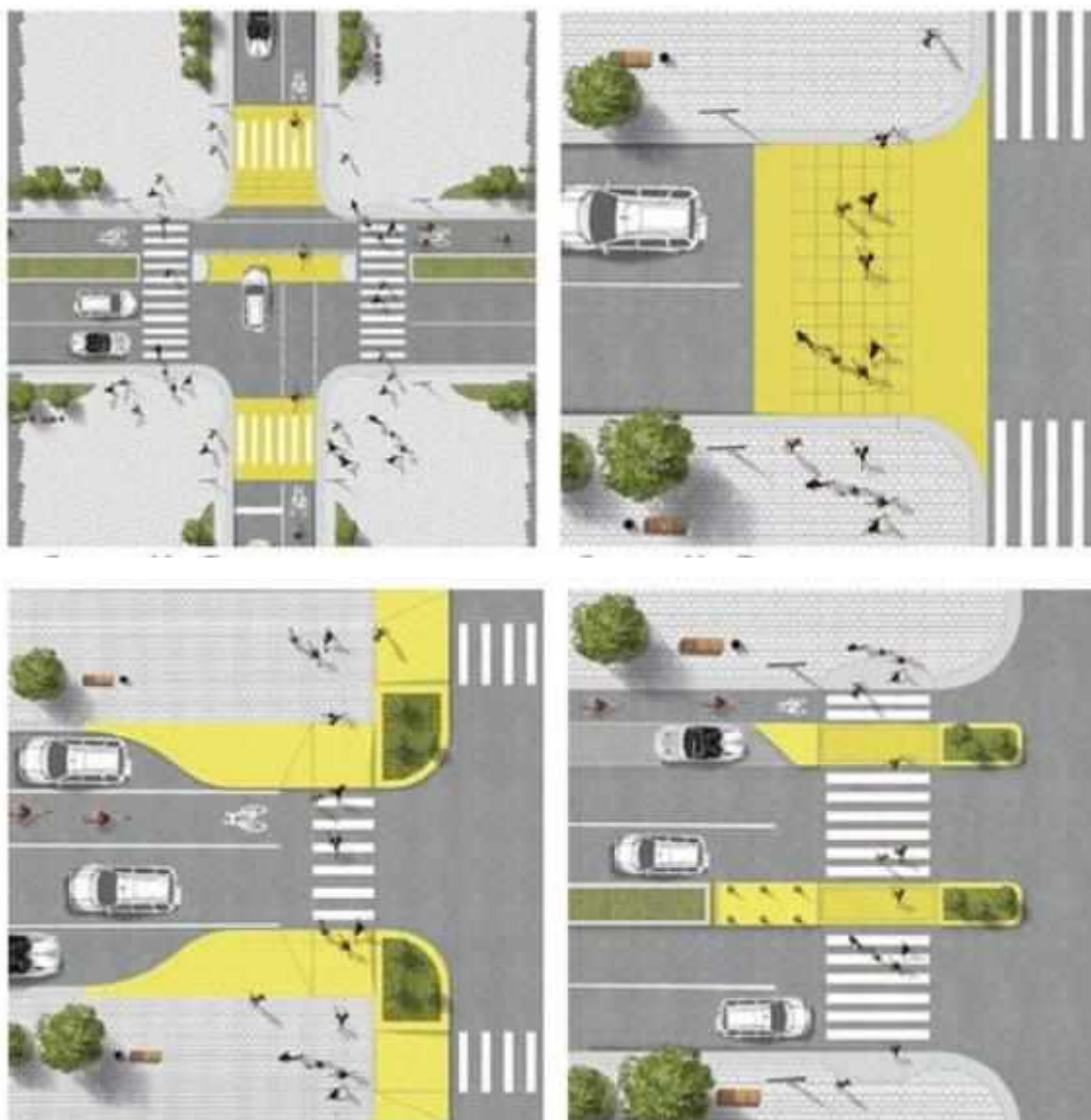
Організація транспортно-пішохідної мережі. *Прийом пріоритетності пішохідного та велосипедного руху* сприяє створенню привабливого середовища для перебування людини. Рівноцінно до автотранспорту необхідно влаштовувати або розширювати тротуари, а також додавати велосипедні доріжки з єдиною мережею.

Транзит велосипедного руху при цьому не обмежується суміжними зі смугами вулично-дорожньої мережі, що є обов'язковою умовою для повноцінного функціонування всіх засобів пересування містом, а й розвиватись по самостійним маршрутам. Необхідно для велосипедних смуг визначити баланс у всіх пішохідних зонах задля безпечного пересування. Велосипедний рух може мати напрямок вглиб забудови і тому визначаються конфліктні зони,

в котрих можуть відбуватись неприємні зіткнення. Вони полягають в тому як зоновано простір за інтенсивністю його використання. Такі ділянки бажано або «обходити», або створювати ділянки регульованого руху для безпечного пересування.

Рис.2.2.1 Пріоритетність пішохідного руху [73]

Рис.2.2.2 Пріоритетність пішохідного руху [73]

Рис.2.2.3 Пріоритетність пішохідного руху за планом вулиці [68]

Для створення унікального простору простір розглядається як складна система, що розвивається за *принципом континуальності* одночасно в часі та просторі. [Добровольська О.Ю. 18] До уваги береться умови, в котрих обрана ділянка формувалась та з якими характеристиками є на даному часовому зрізі.

Створюється синтезоване щодо всіх етапів рішення та приймаються прийоми *історичної спадкоємності*:

Прийом акцентування на історичних матеріальних пам'ятках. При проектуванні, реконструкції чи реновації нового за контекстом середовища не відкидається історична цінність. Композиційні доміанти, акценти, ба навіть фонова руйнована забудова стають центрами тяжіння для соціо-культурної взаємодії. Простір при цьому не має будуватись навколо архітектурною пам'ятки, а стає втіленням актуальних запитів людини. Історична значимість при цьому є зримим символом ідентичності місця. В містах, що позбавлені яскраво виражених матеріальних символів пропонувано звертатись до семантики місця. Народні назви окремих місць, події пов'язані з цими місцями, легенди здатні формувати та відбудовувати ідентичність навіть без залучення вже існуючих значимих містобудівних матеріальних благ у вигляді масштабних та малих архітектурних об'єктів.

Середовище, як простір для соціальної взаємодії має тенденції до архитипічних засобів для створення почуття спільноти. Спадкоємним прийомом за Гусевим М.О. [15 С. 164] є формування доцентричних архітектурних просторів. Це можуть бути як природні (водойма, насадження), так антропогенні форми (амфітеатр, композиції подібні до капищ), що мають центричний відкритий рух, або замкнений. За такої організації простору всі об'єкти середовища доступні для зорового сприйняття.

Прийом поєднання внутрішнього та зовнішнього полягає в відсутності чіткого розмежування функціонального наповнення інтер'єру та екстер'єру. Окремі елементи для сприйняття простору як єдиного цілого частково розташовуються зовні та всередині (терасованість, експлуатовані дахи та ін.)

Рис.2.2.4 Розташування терас для поєднання просторів [49]

Вертикальна організація простору є достатньо новим містобудівним прийомом. Наповнення новими функціональними об'ємами надає вертикальні площини. Надземні переходи можуть бути новими озелениними територіями. Застосування цього прийому усуває більшість конфліктних питань пересування містом, покращує трафік. При надземному розташування потрібно використовувати технологічні засоби, такі як ліфти для малобільної групи населення. Більш ефективним є виведення транспортних мереж в підземні території, оскільки це полегшить пересування містом, не буде стояти питання щодо влаштування пологого підйому пішоходів.

Рис.2.2.5 Тенденція на появу нових просторів в історичній забудові [69]

В попередньому розділі було з'ясовано, що людина добре та безпечно себе відчуває в напівзакритих просторах складної конфігурації. Вотинів М.А. [23] акцентує увагу на використанні ергономічного дизайну в міському середовищі як важливій складовій гуманізації реновуваних просторів. *Прийоми зонування засобами геопластичного формування* покликані створювати нові незвичні об'єкти в новому середовищі, що нагадують природний ландшафт.

Рис.2.2.6 Тенденція на появу нових просторів в історичній забудові [77]

Форма може закладатись химерна з стрімкими «обрубаними» поверхнями з подобою на скелі або навпаки, більш плавними з характерними ознаками тихого місця біля водойми. Ці засоби ергодизайну відносяться до ландшафтно-архітектурних прийомів. Якщо необхідно надати більш урбанізованого характеру, то бажано прибгати до більш строгих монументальних форм, що будуються за чіткою об'ємно-композиційною організацією. В такому випадку прибгають до симетрії, дисиметрії або асиметричного формування за єдиною щодо всього відкритого простору логікою.

Рис.2.2.7 Засоби геопластики [57]

Особливо важливим за засобами об'ємно-композиційного формування геопластичних елементів простору є надання уваги частоти монотонної повторюваності цих елементів, що створює почуття одухотвореності та застосування комплексу засобів лінійної, повітряної перспективи.

Рис.2.2.8 Приклад благоустрою [69]

Прийом чередування поодинокі стежкової мережі та ділянок комунікації. Деякі функціональні зони відкритих просторів діють на різні психо-емоційні стани. За активного використання публічних просторів контекстуальний задум може бути нівельовано через змішаність емоційного фону користувачів простору. Людина потребує певного проміжку часу для спокійного переходу з одного стану в інший.

Для задоволення помірності влаштовуються відокремлені маршрути пішохідні стежки. Сполучення між функціональними зонами набувають тематичного значення. Можливі сценарії місця – ліричні, одухотворені (пам'ятки місця), лінійної активності (стежки зі спортивними чи ігровими елементами), галереї непостійної експозиції під відкритим небом, місця-головоломки (використання складних викривлених елементів на кшталт благоустрою для квесту). В залежності від того чи іншого призначення стежкам сценарію час перебування на її території може подовжуватись. Це допомагає передбачати майбутнє пересування людей в просторі при влаштуванні подій на різних ділянках простору.

Рис.2.2.9 Поодинокий маршрут [64]

2.3. МОДЕЛЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЗОНИ В МЕЖАХ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Центр міста є співзалежною сукупністю функціональних об'єктів та просторів, що формуються навколо них. Функція містобудівних об'єктів наряду впливає на його просторову складову. При цьому відкриті простори мають своє ієрархічне положення та класифікацію. В залежності від типології площинних містобудівних об'єктів їхнє начиння та використання має відмінності. Їх добре розглянуто Гусевим М.О «Основними функціями для відкритого простору міст має бути комунікативна функція; для парків, скверів – рекреаційна функція; для площ в центрі міста – історична функція; для вулиць, проспектів – транспортна функція; додатковими функціями для будь-якого відкритого простору міст є культурна функція; для парків, скверів, вулиць, проспектів, бульварів, площ в центрі міста – обслуговуюча, торгова; супутніми функціями є обслуговуюча та господарська.» [15 С. 135]

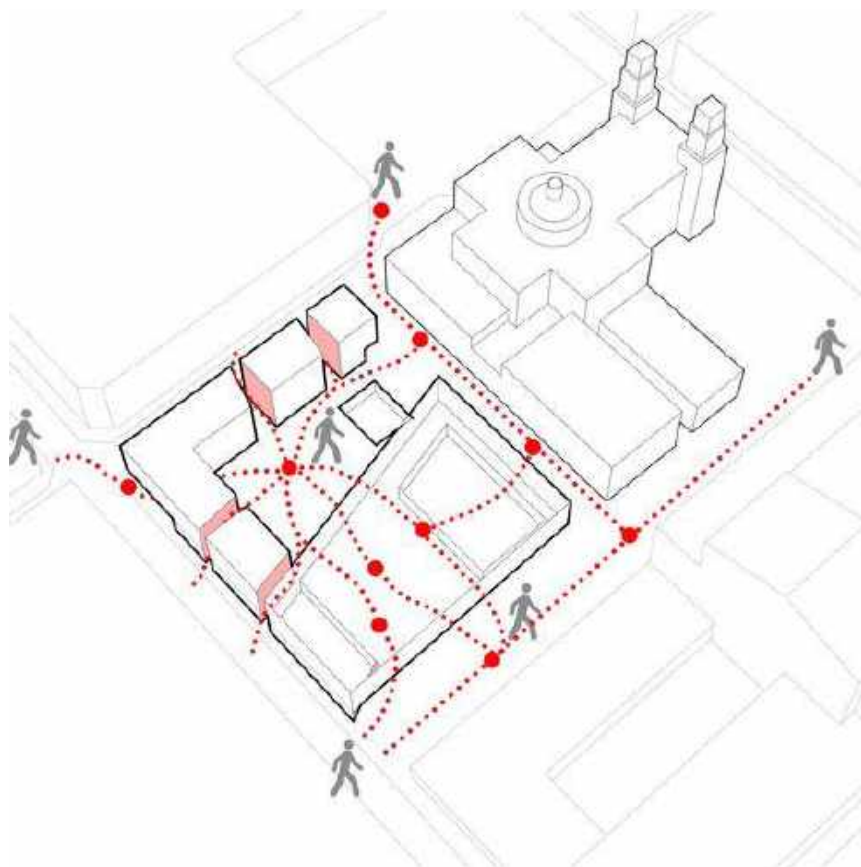
Кожний з відкритих просторів складається за єдиним принципом і має матеріальне та нематеріальне підґрунтя. До матеріально відносимо все фізичне наповнення з його габаритами й параметрами використання та нематеріального. Нематеріальне базується на соціальному та економічному аспекті.

Окрім функціонального заповнення та засобів художньої виразності кожен з типів міських просторів характерний свій тип організації, що виходить з перших двох умов.

Сучасні простори міст мають тенденцію до перетікання і актуальним є розгляд способів та причин, щоб приблизити до відповідних прийомів простової організації. В роботі Гусев М.О. виділяє композиційну організацію наряду з площинами, кордонами, елементами заповнення (домінанти, акценти, фон), функціональним заповненням.

Прямий матеріальний аспект при перетіканні простору приймають участь перш за все площини, кордони та елементи заповнення. Ці прийоми базуються на негострих кутах, що ніби направляють пішохода в наступний простір. В сучасних архітектурних рішеннях засобом виразності виступають чіткі

напрявляючі лінії, в історичних стильових напрямках автори звертались до оберненої перспективи. Перехід може мати конкретний напрямок, що визначається ієрархічністю з превалюванням напрямку в бік основної функції простору або без видимої організації зі зверненням до природних форм без чіткої конфігурації з характерними ламаними чи плавними абрисами. Доволі простими для розуміння користувачем є П- та V-подібні форми направляючих перехідних просторів. В разі переході від меншої до більшої ієрархічної структури абрис буде незамкненим (зрізана V чи П –подібний простір будівель з інтервалом), якщо ж логічний перехід за маршрутом здійснюється від вищої до нижчої ієрархічної структури, то абрис буде меншим, з замкненим контуром і в плані прийматиме вигляд відгалудження від основної форми.

Рис. 2.3.1. Взаєзв'язок вузлів відкритих просторів за рухом людини [78]

Відповідаючи закликам «перехідної» архітектури не лише з позицій мезорівня↔макрорівня↔мегарівня зв'язків інтер'єр-екстер'єр (сприйняття

людини внутрішнього простору, площин та перспективних ракурсів), а й макрорівня-мегарівня (сприйняття площин та перспективних ракурсів) можна помітити тенденцію перейняття особливостей сформованих типів міських просторів між собою. (за З. Миколаївською, Г. Осиченко)

За Гусєвим М.О. для двору є характерним житлова та частково громадська функція з пониженою інтенсивністю використання в порівнянні з іншими типами міських просторів. Сучасне формування відкритих просторів в малих містах з нижчою за великі міста інтенсивністю використання дозволяє створювати простори змішаного призначення. Так, в центральних зонах можна розміщувати публічні простори за типом двора. Це дозволяє формувати почуття домашнього затишку.

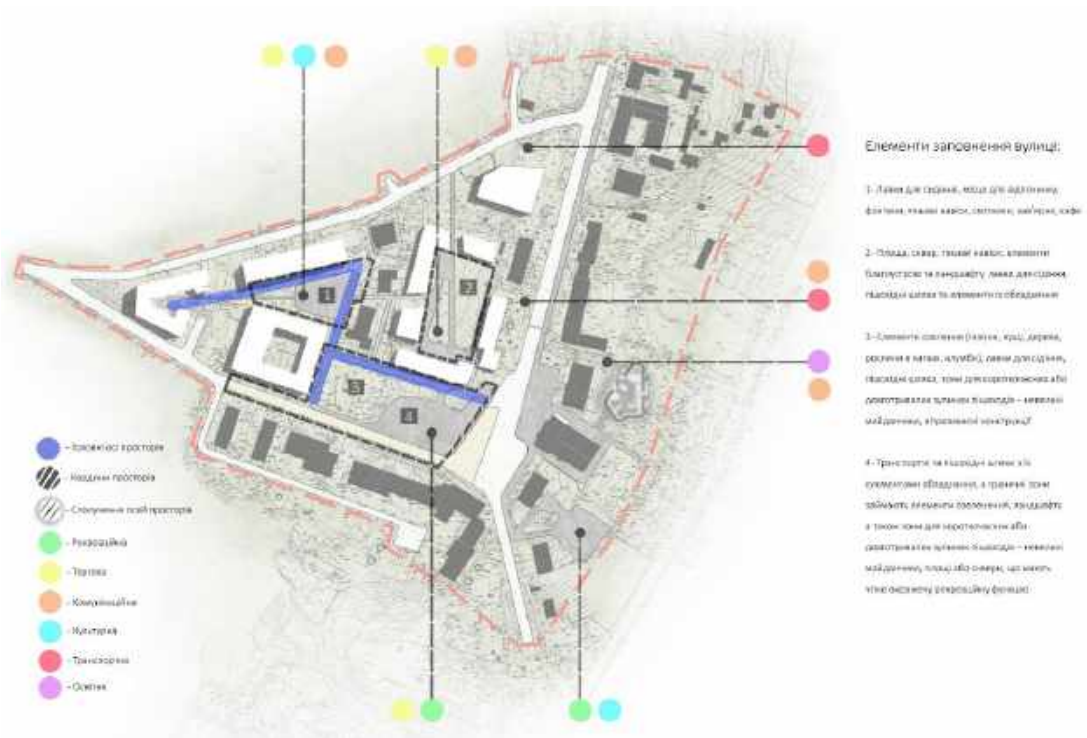

Рис. 2.3.2 Модель пов'язаних просторів(за Гусєвим М.О.)

При розробленні майбутньої моделі прийнято інтуїтивно користуватись методом просторового синтаксису, що представляє собою комплекс засобів аналізу середовища як простору для взаємозв'язку користувачів та їхнього переміщення в просторі. Цьому напрямку присвячено дослідження Олійник О.П.. [22]

Виявлення просторового синтаксису націлено на дослідження конфігурацію простору та потенційної якості використання. За цим напрямком дослідження виявляють транспортно-пішохідні зв'язки просторів та організація простору.

Модель публічного простору має піддаватись декільком правилам зручного користування:

1. Зрозумілі прості маршрути для транзитного користування всередині простору, а не по його краям;
2. Наявність просторових вузлів, щоб зрозуміти своє положення в просторі та маршрути руху;
3. Наявність інфраструктури не обабіч, а поруч пішохідних зв'язків;
4. Об'єкти благоустрою не мають заважати пересуванню в просторі.

*Рис. 2.3.3 Прогнозована синтаксична просторова структура маршрутів
(за Олійник О.П.)*

Рис. 2.3.4 Прогнозоване скупчення людей в просторі (за Олійник О.П.)

Висновки до розділу 2

Досліджено та удосконалено принципи організації публічних просторів центрів. Серед них: принцип поліфункціональності, принцип комфортності, принцип інклюзивності, принцип адаптивності, принцип взаємозв'язку соціального та фізичного, принцип фізичної щільності, принцип історичної спадкоємності.

Описано та удосконалено прийом пріоритетності та велосипедного руху, прийом акцентування на історичних матеріальних пам'ятках, прийом поєднання внутрішнього та зовнішнього, вертикальна організація простору, прийом зонування засобами геопластичного формування. Запропоновано та описано прийом чередування поодиноких стежкових мереж та ділянок комунікації.

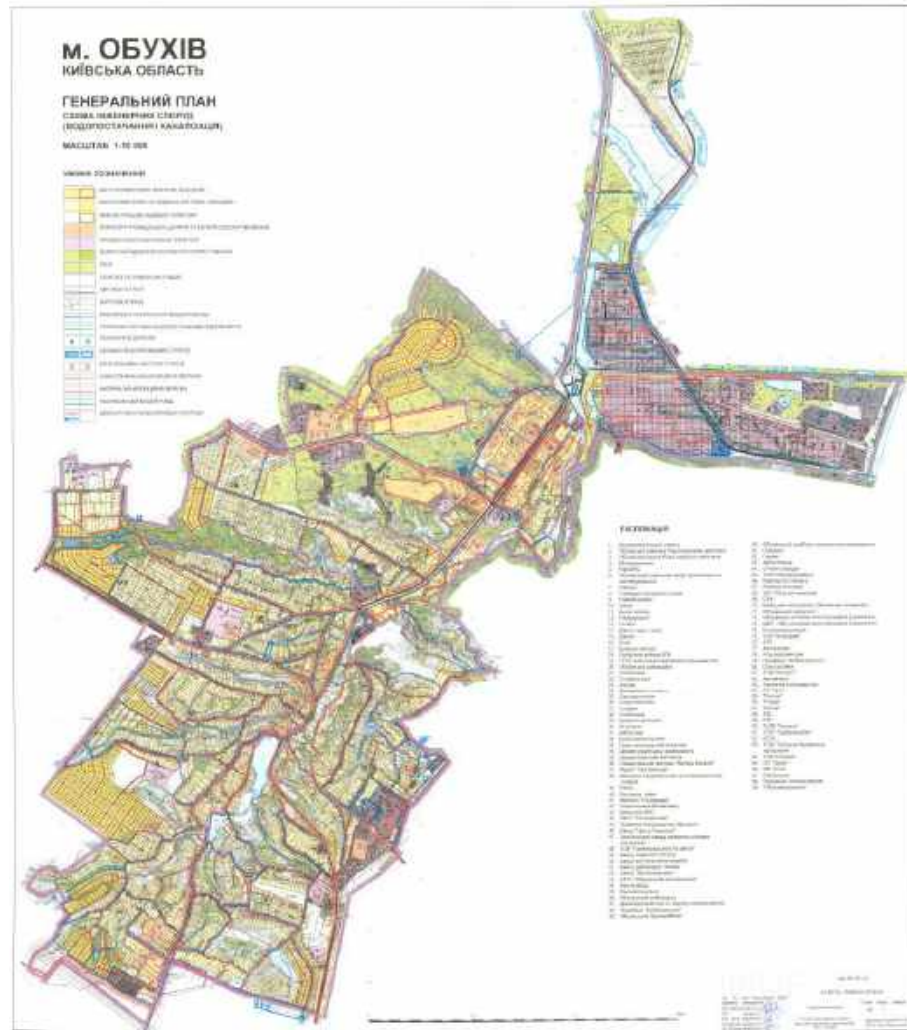
При визначенні моделі формування відкритих просторів центрів малих міст окреслено відмінності та особливості формування різних типів відкритих просторів. З отриманих визначень описано особливості перехідних просторів за ієрархічною структурою. Визначено тенденції видозміни типів функціональних моделей відкритих просторів.

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ПРОЕКТУВАННЯ ВІДКРИТИХ ПРОСТОРІВ АНАЛІЗ ВИХІДНОЇ СИТУАЦІЇ

3.1. МІСТОБУДІВНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ

3.1.1 Функціонально-структурний аналіз

«Місто Обухів є адміністративним і промисловим центром, який отримав статус міста згідно Указу Президії Верховної Ради Української РСР № 5316 - IX від 19 листопада 1979 року. Цим Указом селище міського типу Обухів було віднесено до категорії міст районного підпорядкування. Постановою Верховної Ради України № 2488 – VI від 10 липня 2010 року місто Обухів віднесено до категорії міст обласного значення. На даний час місту Обухів адміністративно підпорядковані села: Таценки і Ленди. Місто Обухів займає територію площею 24,2 км², що складає 0,004 відсотків від загальної площі країни. Кількість населення міста становить 33770 мешканців (станом на 01.01.2018 року), що складає 0,074 відсотків від загальної чисельності населення країни. Густота населення висока у порівнянні із районними, обласними та загальноукраїнськими показниками і становить 1389,9 осіб на 1 км². Місто Обухів розташоване у центральній частині України - на відстані автошляхом 45 км, а залізницею -35 км на південь від міста Київ у долині річки Кобринка (Кобрин, Кобринка), довжиною 13 км. Найближчі залізничні станції – «Трипілля-Дніпровське» та «Нові Безрадічі» знаходяться на відстані біля 10 км. Місто Обухів межує з наступними населеними пунктами: - на півдні – села Красне, Долина, Григорівка; - на заході – села Руди, Мала Вільшанка, Копачів, Перше Травня; - на півночі – село Нещерів, селище Козин; - на сході - м. Українка, село Дерев'яна.» [13] (Рис. 3.1.1)

Рис. 3.1.1 Генеральний план міста Обухів

План функціонального зонування передбачає в обраній ділянці такі підзони:

Ж-1	Зона садибної забудови;
Ж-1,1	Зона садибної забудови в санітарно-захисних зонах;
Ж-1,11	Зона садибної забудови в прибережних захисних смугах водойм
Ж-4	Зона багатоквартирної житлової забудови від 5 до 9 поверхів
ПЖ-4(р)	Зона багатоквартирної житлової забудови від 5 до 9 поверхів (реконструкція садибної), (проєктна)
Г-1	Зони загальноміського центру
Г-3-1	Зона шкіл та ДНЗ
Р-3,11	Рекреаційна зона озелених територій загального користування в прибережних захисних смугах водойм

Рис. 3.1.2 План функціонального зонування [13]

За наявним структурним аналізом забудови наявні споруди такого призначення:

- Банк;	- Центр міграційної служби
- Міська рада;	- Будівля кінотеатру;
- РАГС;	- Районний суд
- Районна адміністрація;	- Шкільний заклад
- Редакція;	- Відділ культури, музей, бібліотека;
- Центр зайнятості;	- Спортивний майданчик.
- Управління поліції;	
- Управління пенсійного фонду;	

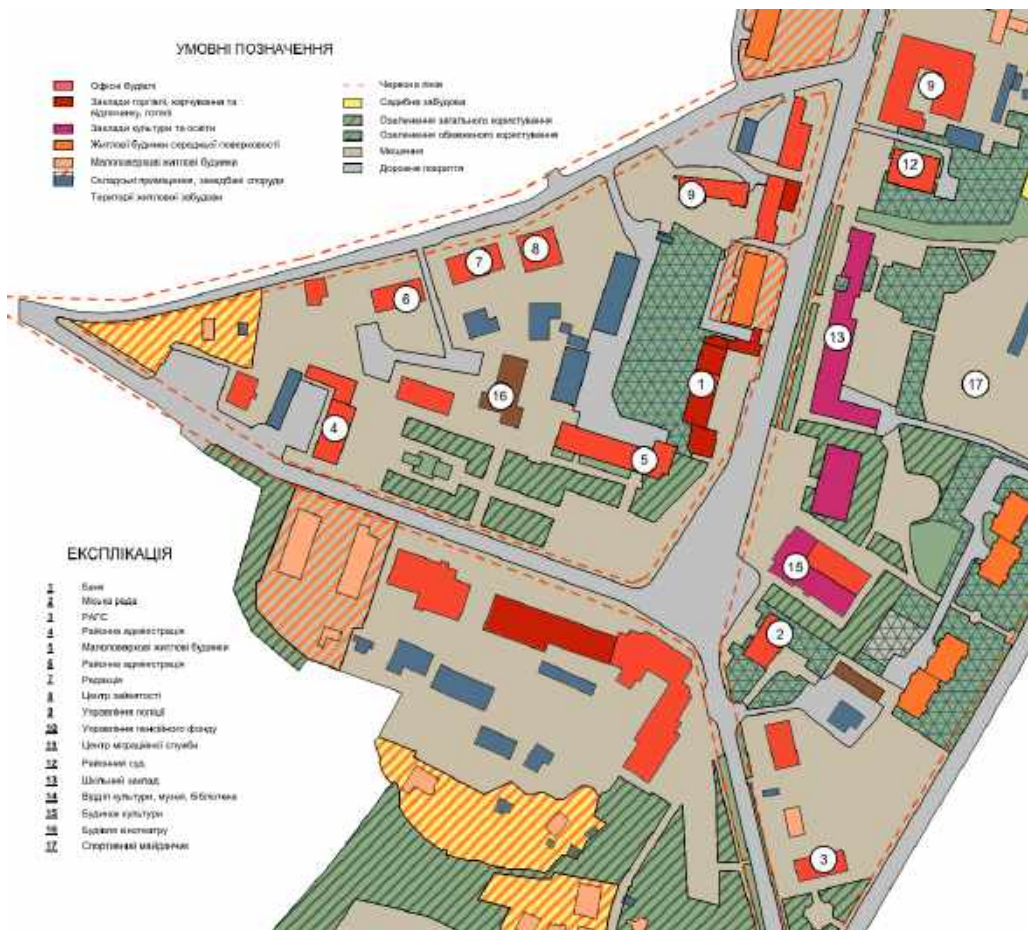

Рис. 3.1.3 План існуючого використання

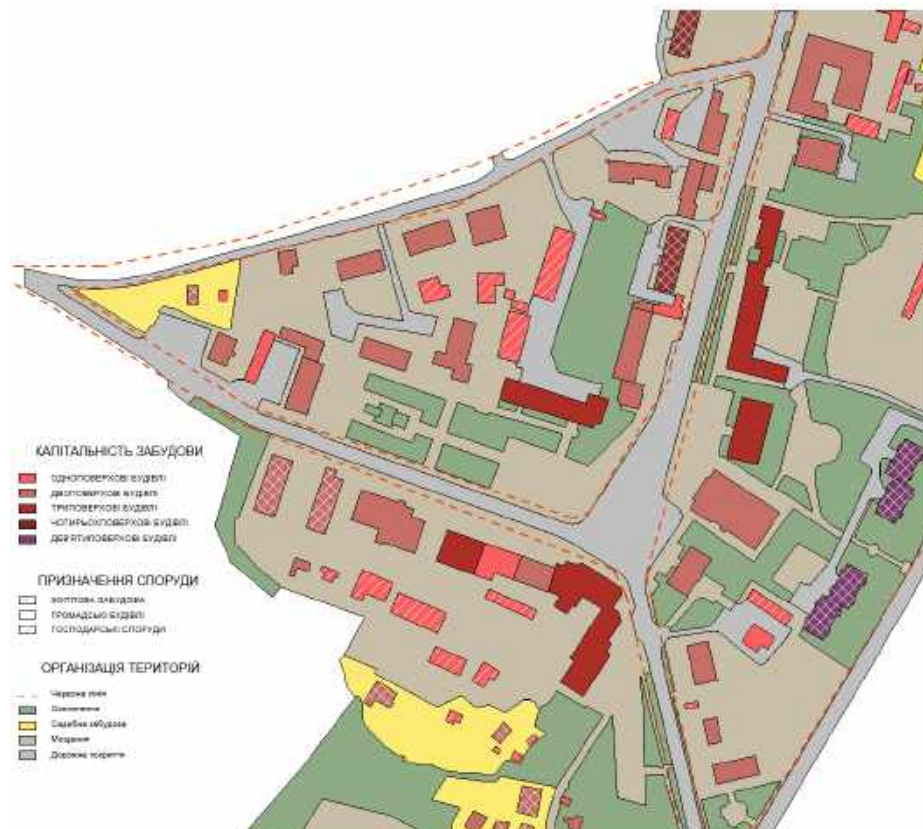

Рис. 3.1.4 Опорний план капітальності забудови

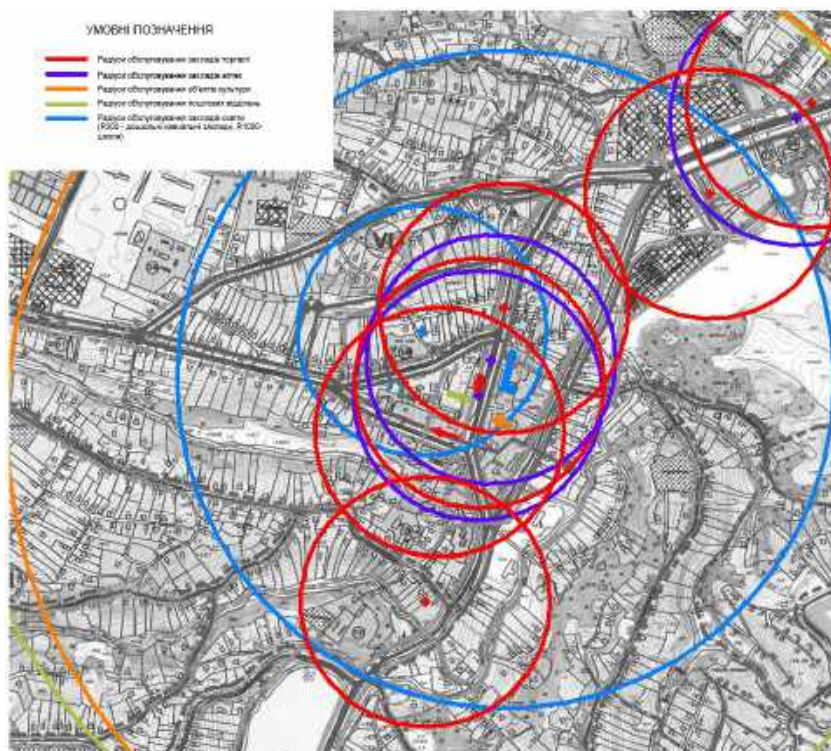

Рис. 3.1.5 Схема культурно-побутового обслуговування

Рис. 3.1.6 Схема планувальних обмежень

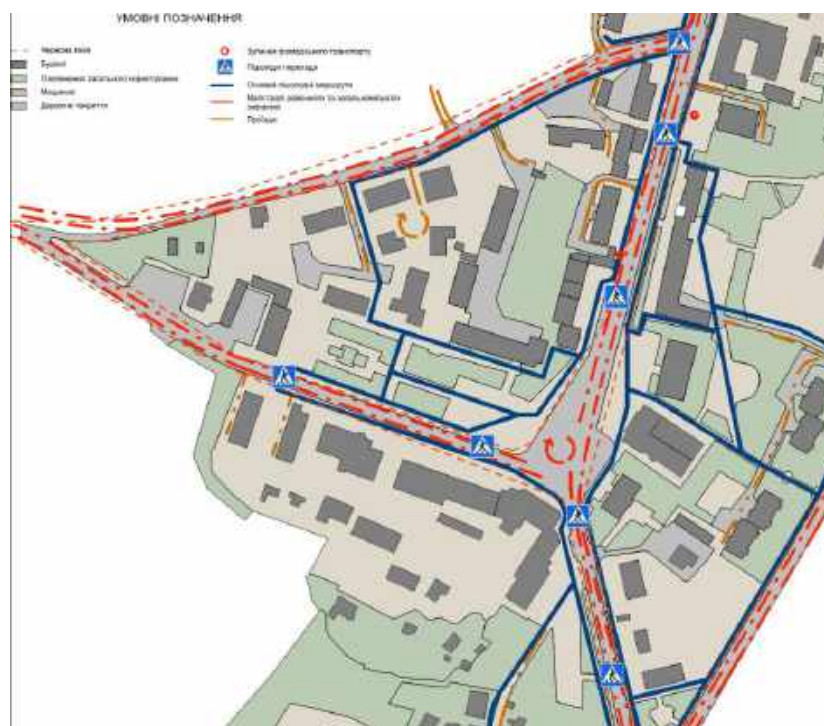

Рис. 3.1.7 Схема організації руху транспорту і пішоходів

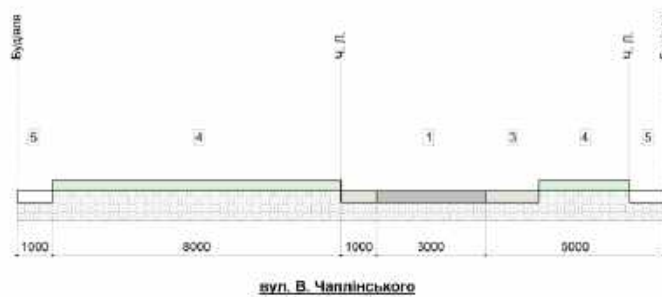
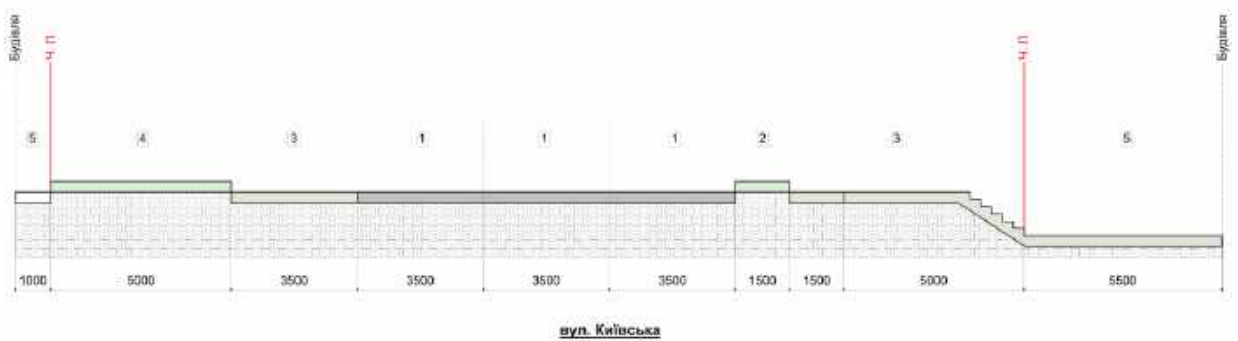
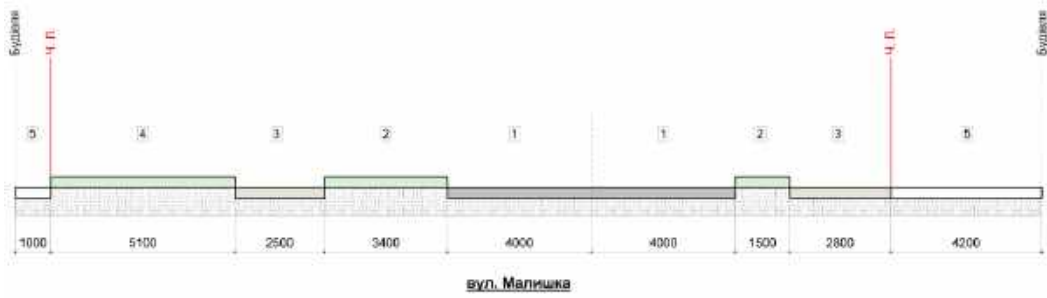
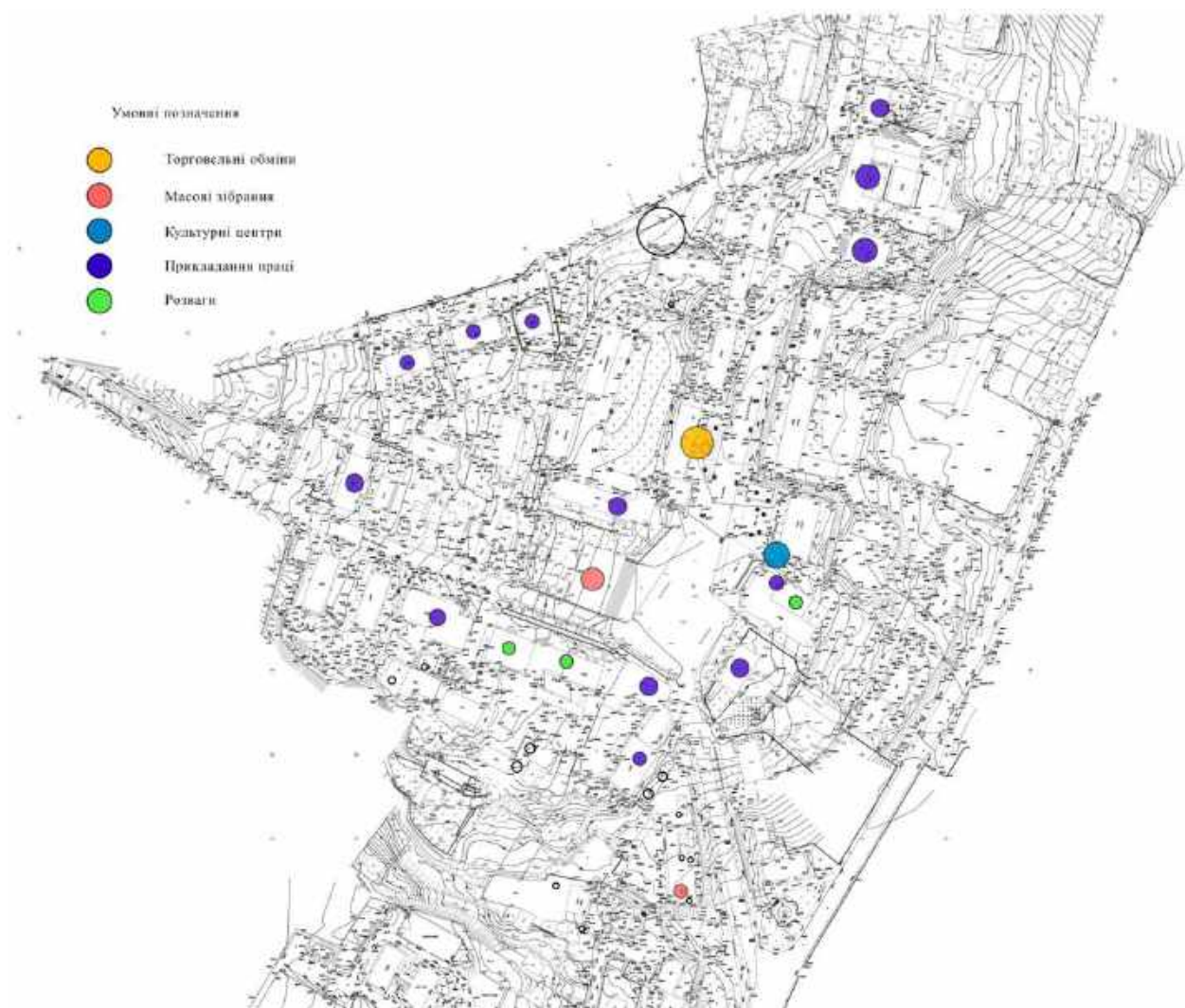

Рис. 3.1.8 Поперечні профілі вулиць

Рис. 3.1.9. Схема локалізації типових ситуацій життєдіяльності у досліджуваному просторі

2.1.2. Історико-культурний аналіз містобудівного об'єкта

Польсько-російський кордон в Київському повіті зберігався до другого поділу Польщі. В 1797 році указом імператора Павла I половина Обухова з прилеглими землями (3562 десятини) надалася у приватне користування Київському цивільному губернаторові генерал-лейтенантові М. М. Бердяєву, його синам і внукам. Друга ж половина перейшла в казну і називалася ранговою. Селяни однієї частини були кріпаками, другої — казенними. Після цього поділу за обома частинами містечка закріпилися відповідні назви: Бардіївка (нинішня Піщана), що перейшла у власність князів Бердяєвих, і Кип'яча, що стала власністю казни.

1816 року князь М. М. Бердяєв звів у центрі Обухова білокам'яну Свято-Воскресенську церкву, біля якої після смерті був похований. Церква була із дзвіницею, з двома престолами: головний — в ім'я святителя Миколая. Спорудив генерал-лейтенант також (на місці, де зараз молокозавод) п'ятиповерховий замок барокового стилю. У внутрішньому дворі замку знаходилася церква «домовая» в ім'я Пресвятої Трійці. Дозвіл на її існування був даний матері володільця. У гирлі річки Кобрини князь М. М. Бердяєв збудував цегельний завод.

1834 року Обухову надано статус ярмаркового містечка. Тоді вже тут відбувалося 6 губернських ярмарків за рік. У містечку проживало 5165 чоловік. 1845 року в Обухові діяла полотняна фабрика, що давала щорічної продукції на 810 карбованців, цегельний завод виробляв цегли на 600 карбованців.

1852 року на казенній території Обухова казна побудувала церкву в ім'я Архистратига Михаїла — дерев'яну на камінному фундаменті. Землі вона мала 60 десятин. Біля неї ще стояла стара дерев'яна, колишня «теплая о двух престолах» церква на честь усіх Святих і чудотворної Казанської ікони Богоматері.

Початок ХХ століття характеризувався поглибленням диференціації населення Обухова. Ярмарково-базарна стихія породила суто обухівський прошарок людей: промисловиків-баришників і торговців свиньми — кабанників.

Рис. 3.1.10 Ю.К. Домотенко, К. Данилейко діорама «Обухівська ярмарка перша пол. ХХ ст»

Виробами із свинини переповнювалися обухівські ярмарки і базари, основним ринком її збуту був Київ. Багато й іншої обухівської продукції споживав Київ. Недаремно ж з'явилося народне прислів'я «Обухів торби набухав, а Київ – виїв».

Обухів, ярмаркове містечко, густо заселяли ремісники: жили вони на Драній горі (в Зеленому Гаю), в урочищі Погана Товарина, більшість же – навколо найвищої гори Педини.

Біля підніжжя Педини «гніздилися» стельмахи, бондарі, столяри, ковалі, чинбарі (кожум'яки), шевці, кравці, «богомази» – місцеві художники (іконописці), найбільше ж — гончарі. Гончарним промислом займалися 15 відсотків обухівського населення. На початку ХХ ст. Обухів вважався «гончарною столицею» Київської повіту Київської губернії. Цьому сприяли великі природні поклади хорошої гончарної, рудої глеїстої глини і прадревні традиції, закладені ще в трипільські часи.

Історико-культурна цінність елементів урбанізованого середовища.

Рис. 3.1.11 Обухівська Михайлівська церква (1842р) [34]

Історично так склалося, що в Обухові було лише 2 очевидні (синагоги тут не рахуємо) локації, котрі з часом набули статусу "теменоса" - священного простору. Це територія сучасної міської ради в Центрі і околиці ліцею №2 на Автостанції, на котрих свого часу стояли церкви.

Рис. 3.1.12 Церковноприходська школа (училище) при Воскресенській церкві в районі сучасної площі (екс-пам'ятник Леніну)[48]

Храм Всіх Святих та Казанської ікони Божої матері – найдавніший з історично зафіксованих обухівський храм. Згідно з кліровими відомостями, споруджений в 1778 році, хоча за деякими дотичними даними він значно старший. Церква була тимчасовою і «теплою». На вигляд – звичайна хата з церковним куполом. Знаходилася, вірогідно, біля більшої Свято-Михайлівської церкви в казенній частині Обухова (зараз район вулиці 8 березня). На відміну від інших церков ніколи не горіла. Дожила до богоборчих 30-х, де і згинувала в вогні атеїстичного вандалізму

Воскресенсько-Миколаївський собор – точна дата будівництва невідома, проте станом на 1786 рік він вже існував. В 1809 з вини прихожанки храм згорів. В 1823 році коштами обухівської громади і місцевого поміщика, генерал-лейтенанта Миколи Михайловича Бердяєва збудували нову церкву. Цього разу відповідно до тогочасного законодавства – кам'яну. Точніше з цегли. За переказом, Бердяєва поховали біля неї. Існувала церква, як і інші

Обухівські – два століття. Знаходилася: 1-й варіант – там, де зараз ресторан «Зелена гора» («Бардіївка» — вотчина Бердяєвих); посеред базарної площі, в сучасному «Центрі» (район 8-го березня).

Свято-Михайлівська церква – збудована в 1752 році. В 1834 теж згоріла. Від тогочасного вигляду лишився лише малюнок 1814 року. В 1852 її відбудували знову. Знаходилася вона посеред все тієї ж базарної площі, обіруч меншого храму Всіх Святих.

Насправді, яка саме з церков (Воскресенсько-Миколаївська чи Свято-Михайлівська) однозначно була на базарній площі зараз не скаже ніхто. Інформація місцевих краєзнавців дає різні відповіді на це питання.

Нам здається логічним розміщення першої церкви в районі об'їзної дороги навпроти 5-ї школи, оскільки будували її «всім миром», плюс гроші і цегла — тогочасного власника тих територій генерала Бердяєва.

Друга знаходилася в державній частині Обухова, котрою тоді була територія сучасного Старого Міста. Тому її логічно розмістити поблизу існуючого зараз однойменного храму, на місці заморожених будівель по вул. 8 березня. Акурат перед Кобринкою.

Синагог нібито було дві – одна стояла в районі захаращеного зараз кінотеатру в Центрі; інша – десь на Кип'ячій, де на той час дислокувалася найбільша єврейська громада. Як і церкви, синагоги, на жаль, не збереглися.

Базар. Загалом, окрасою міста (початок 20-го століття) був ринковий майдан. Містився він в районі вулиці 8 березня і був значним за розмірами: від кінотеатру до заморожених будов з одного боку і від РАГСу до військомату – з іншого. По периметру стояли єврейські крамниці.

Еколого-геологічний аналіз

Геологічна будова

«В геоструктурному відношенні м. Обухів розташований в межах північнозахідного крила Дніпровсько-Донецької западини. Будова верхньої частини земної кори двоповерхова. Нижнім структурним поверхом є архейпротерозойський кристалічний фундамент, верхній – мезокайнозойський

осадовий чохол, який залягає на денудованій поверхні фундаменту, що має загальний пологий нахил у північно-східному напрямі. Тектонічний режим характеризується повільними диференційними вертикальними висхідними і низхідними рухами земної кори. В сучасних умовах це не спричиняє особливих змін поверхні. За даними окремих інженерно-геологічних досліджень долини річки Кобринки в межах вулиць Чумацький шлях, 8-го Березня та Київської, яка є перспективною містобудівною частиною території м. Обухів, виконаних бурових робіт і матеріалів вишукувань минулих років, в геологічній будові ділянки, на розвідану глибину (35,0 м.) беруть участь наступні стратиграфо-генетичні комплекси порід: - сучасні насипні та елювіальні ґрунти (tH), які представлені неоднорідними за літологією та фізико-механічним властивостям ґрунтами (будівельне сміття з супіщаним заповнювачем; супіски, піски, суглинки гумусовані, з включеннями побутового сміття) ; - верхньонеоплейстоценові болотні й алювіальні відклади (b;a P1ПН), представлені суглинками з домішками органічних речовин, пілуватими супісками і суглинками; - палеогенові глини кийвської світи еоцену (P2kv); - палеогенові відклади бучацької світи (P2bc), представлені глауконітовими суглинками і пісками.» [9]

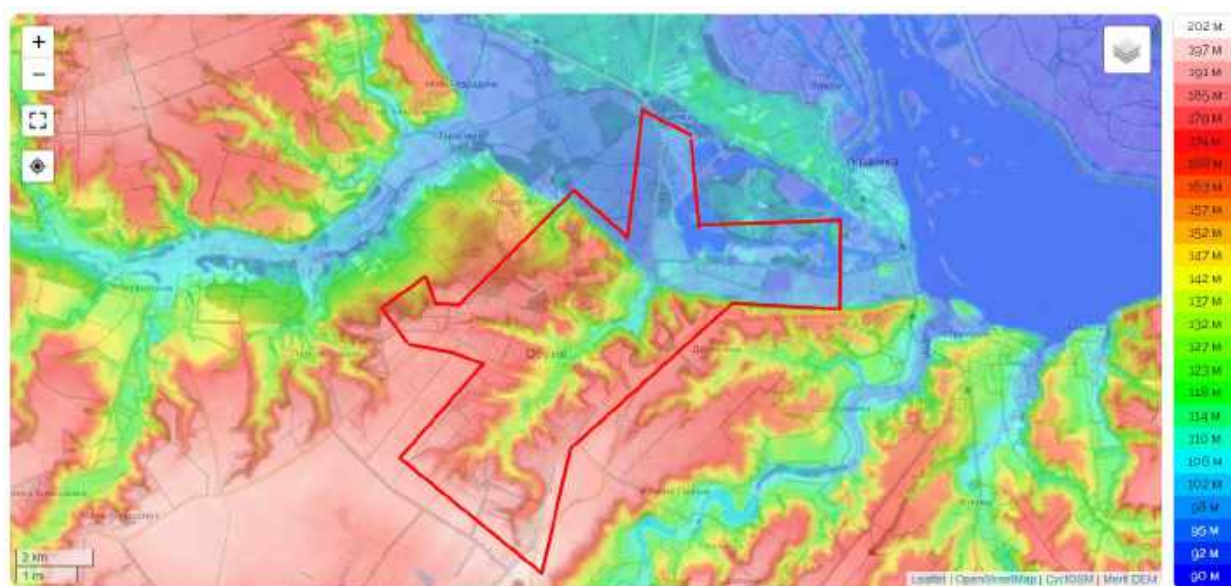

Рис. 3.1.13 Рельєфність території [43]

Рис. 3.1.14 Макет центральної зони

Гідрогеологічні умови

«Гідрогеологічні умови на розвідану глибину (35,0 м) характеризуються наявністю двох водоносних горизонтів підземних вод. Перший горизонт ґрунтових вод приурочений до четвертинних алювіальних і болотних відкладів. Водоопір – товща мергельних глин київської світи еоцену. Дзеркало ґрунтових вод має невеликий ухил в сторону річки Кобринка. Живлення горизонту проходить за рахунок інфільтрації атмосферних і талих вод. Тому режим ґрунтових вод не постійний, залежить від пори року та кількості опадів. Розвантаження горизонту відбувається в руслі річки Кобринка, яка являється місцевим базисом ерозії. Другий водоносний горизонт слабонапірний, міститься в пісках бучакської світи на абсолютних відмітках 92,0-99,5 м і відокремлений від горизонту ґрунтових вод, як правило, товщею мергельних глин. За даними архівних матеріалів ґрунтові води не агресивні до бетонів марки W 4, цементно – кладочних матеріалів і азбестоцементних конструкцій. Для потреб централізованого господарсько-питного водопостачання

використовується вода підземних водоносних горизонтів за допомогою 37 артезіанських свердловин. Вода, що використовується в місті, подається з підземних джерел Бучанського, Четвертинного, Синоманського та Юрського водоносних горизонтів.» [13]

Ґрунтовий покрив

«Ґрунти території населеного пункту представлені відкладеннями досить значних товщ піску. Їх потужність досягає 15-20 м. Потужність лесових відкладень на водо-розділах досягає 3-4 м, на схилах збільшується до 6 м. В понижених місцях зменшується до 1,5-2 м. Ґрунти переважно чорноземні мало-гумусні. 12 На лесах різнотравною рослинністю сформувались мало-гумусні чорноземи. На схилах зустрічаються опідзолені чорноземи. На дні балок та ровів – алювіальні ґрунти. До надзаплавних терас приурочені дубово-соснові та соснові ліси.» [13]

Біорізноманіття: флора та фауна

«Київська область має досить строкаті рослинний і тваринний світи. Регіон розташовується на стику природних зон Полісся та Лісостепу, тому тут поєднуються характерні для цих природних зон види флори та фауни.

У складі рослинності Київської області наявні численні занесені до Зеленої книги України рослинні асоціації, зокрема група асоціацій дубових лісів з дуба звичайного ліщинових, група асоціацій дубово-соснових лісів ліщинових, асоціації грабово-дубових лісів волосисто-осокових, формація ковили дніпровської, формація сальвінії плаваючої, формація альдрованди пухирчастої, формація водяного горіха плаваючого, формація латаття білого, формація латаття сніжно-білого, формація глечиків жовтих та ін.» [13]

Наявність природо-охоронних зон поруч ділянки

- Ландшафтний заказник місцевого значення «Гора Педина». Охорона зона на прилеглих до зазначених об'єктів природнозаповідного фонду на територіях не встановлена. (Рис. 3.1.15)

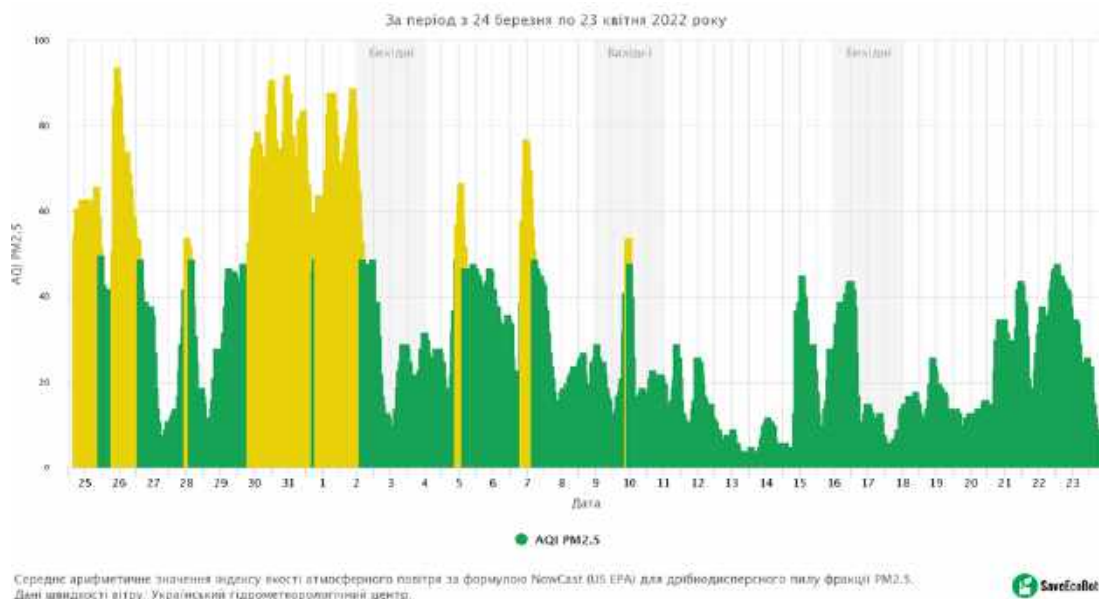
Рис. 3.1.15 Заказник «Гора Педина» [28]

Оцінка екологічних умов

Протягом останніх років у місті Обухів зокрема та Обухівському районі загалом спостерігається погіршення екологічного стану складових навколишнього природного середовища.

Повітряний басейн

За даними ГУ статистики у Київській області викиди забруднюючих речовин і парникових газів від стаціонарних джерел викидів по Обухівському району у 2020 році становили 44842, 3 т. – це найбільший показник зі всіх районів Київської області; безпосередньо по м. Обухів цей показник складає 419, 1 т викидів. Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря в місті Обухові проводиться на одному посту, який знаходиться по вул. Миру. Визначається вміст чотирьох основних домішок: завислих речовин, діоксиду сірки, оксиду вуглецю, діоксиду азоту; із специфічних – восьми важких металів (заліза, кадмію, мангану, міді, нікелю, свинцю, хрому, цинку). (Рис. 3.1.16)

Рис. 3.1.16 Середній індекс якості повітря у місті Обухів [36]

ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ МІСТОБУДІВНОГО ОБ'ЄКТА

Композиційний аналіз містобудівного об'єкта

В ході аналізу природного ландшафту з'ясовано просторові осі ділянки, що співпадають з архітектурно-планувальними осями. Це пов'язано з техногенними змінами ландшафту. Рельєф неоднорідний. Спостерігається плавний спуск з північного заходу до східної частини. В південному заході спостерігається різка зміна висот. В цій частині знаходиться урвище природо-охоронної зони.

Матеріальні точки майже не утворюють ланцюгів, тальвеги та вододіли не яскраво виражені. (Рис. 3.1.17)

Рис. 3.1.17 Композиційний аналіз природного ландшафту

Планувальні осі співпадають найчастішому транзиту центральної зони. Осі утворюють в плані трикутник в кутах котрого розходиться в різні сторони вулично-дорожна мережа. (Рис. 3.1.18)

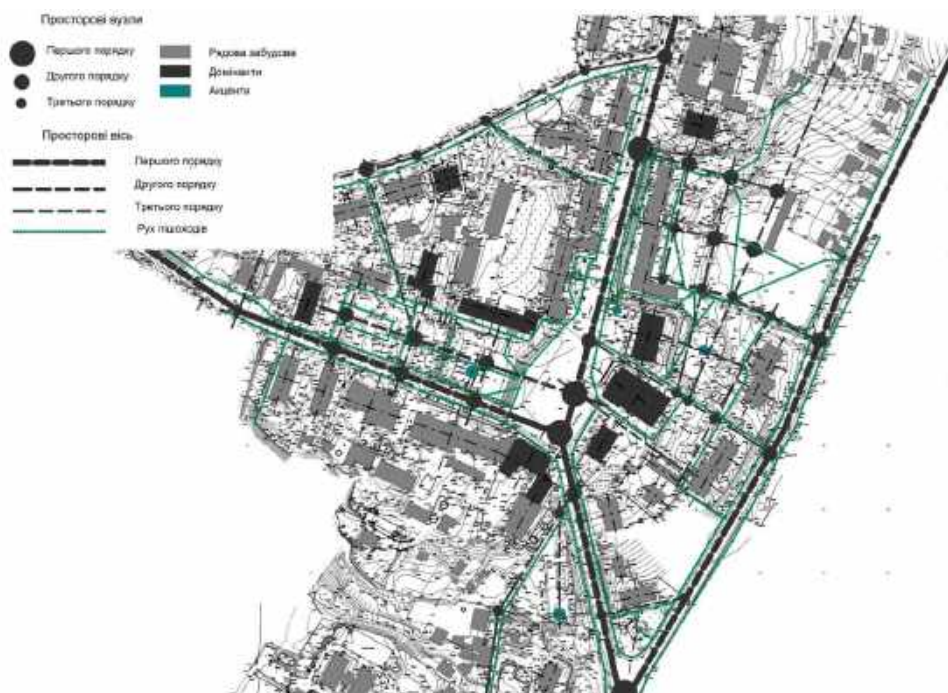

Рис. 3.1.18 Композиційний аналіз техногенного ландшафту

Композиційний аналіз забудови передбачає чотири рівні сприйняття людини:

1. Мезорівень. Фрагментарний тип – елементи площин фасадів, декор, МАФ.
2. Макрорівень. Площинний тип – фасади споруд
3. Мегарівень. Перспективні ракурси локацій забудови

Фронти сприйняття виконані в двох рівнях – макрорівню та мегарівню. Також на цих рівнях сприйняття знаходяться акценти.

4. Екзорівень. Глибинно-просторовий тип – силует міста, панорама. Головним чином виділено ділянку гори Педина. Це пов'язано з особливістю рельєфу: Поступове пониження з північного заходу на схід. Пониження закріплюється віссю, а після неї утворюється сцена сприйняття гористої ділянки. Коридори дальнього сприйняття місцевості також відносяться до екзорівня.

Складовими елементами композиції виділено Домінанти, фонову забудову та акценти. При цьому доміанти виокремлені за ієрархічними ступенями – *головні* та *другорядні* доміанти.

Головні доміанти переважно виконано за принципами симетричної побудови композиції, займають центральне положення та є більшими.

Другорядні менші за розмірами. Також характерним для другорядних доміант характерно те, що такі мають яскраво виражену структуру, але розташовані в ряд маючи той же масштаб, що і фонові забудова. Один з об'єктів виконано кутовим елементом, проте він має естетичну вираженість та є монументальним. Інший прийом виконання – заглиблення. Завдяки цьому ділянка перед будівлею починає володіти якостями напіввідкритого простору та створює сцену сприйняття архітектурного об'єкта. (Рис. 3.1.19)

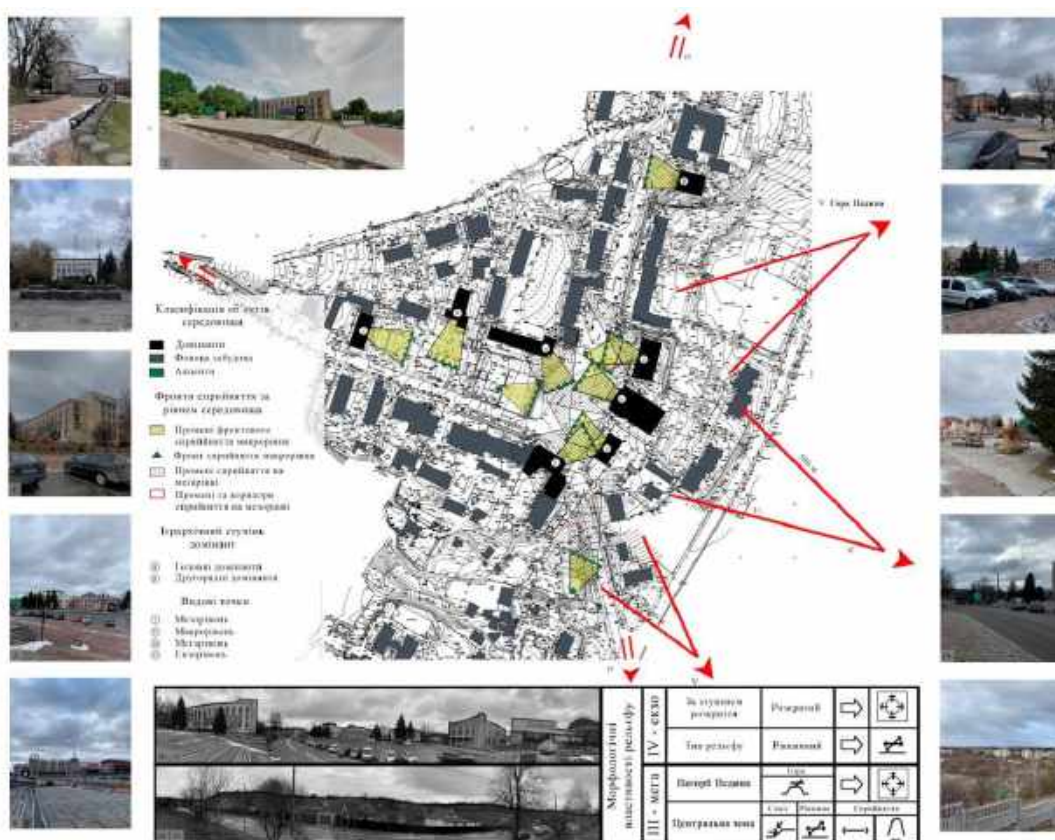

Рис. 3.1.19 Композиційний аналіз забудови (за З. Миколаївською, Г. Осиченко)

Визначення колористичної матриці виконано шляхом поєднання декількох видових кадрів на полотні з сіткою 50X50. Кольорова схема вказує на тенденцію використання декількох «земних» відтінків: теплий графіт, світлі охристі відтінки, подекуди бурий (теплий та холодний) та широке використання червоно-рожевих вставок. (Рис. 3.1.20)

Рис. 3.1.20 Кольорова матриця місця

Загалом виявлено декілька проблем візуального сприйняття:

1. В північній частині ділянки невпорядковане за масштабністю та лінійним розташуванням будівель.
2. В північній частині присутня мала просторова вісь, представлена пішоходною стежкою, має закритий візуальний фронт. Просторова вісь має мати презентабельний вид на домінанту, акцент, пейзаж.
3. В центрі ділянки неорганізована забудова складських та технічних споруд, що створює непривабливе оточення.
4. Бажаним є наскрізний прохід, що утворює малу вісь нижчого порядку. Натомість прохід не перетинається з акцентним монументом, власною віссю акценту та віссю природного ландшафту. Внаслідок чого в даній ділянці відсутній просторовий композиційний вузол. (Рис. 3.1.21)

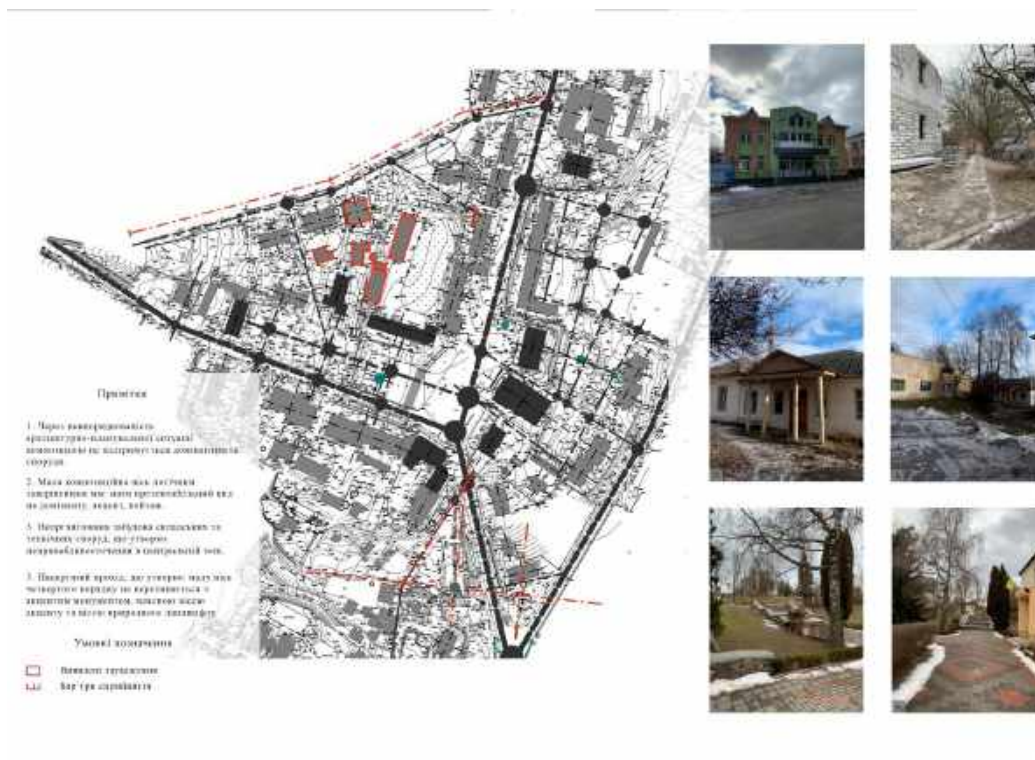

Рис. 3.1.21 Схема виявлених проблем візуального сприйняття

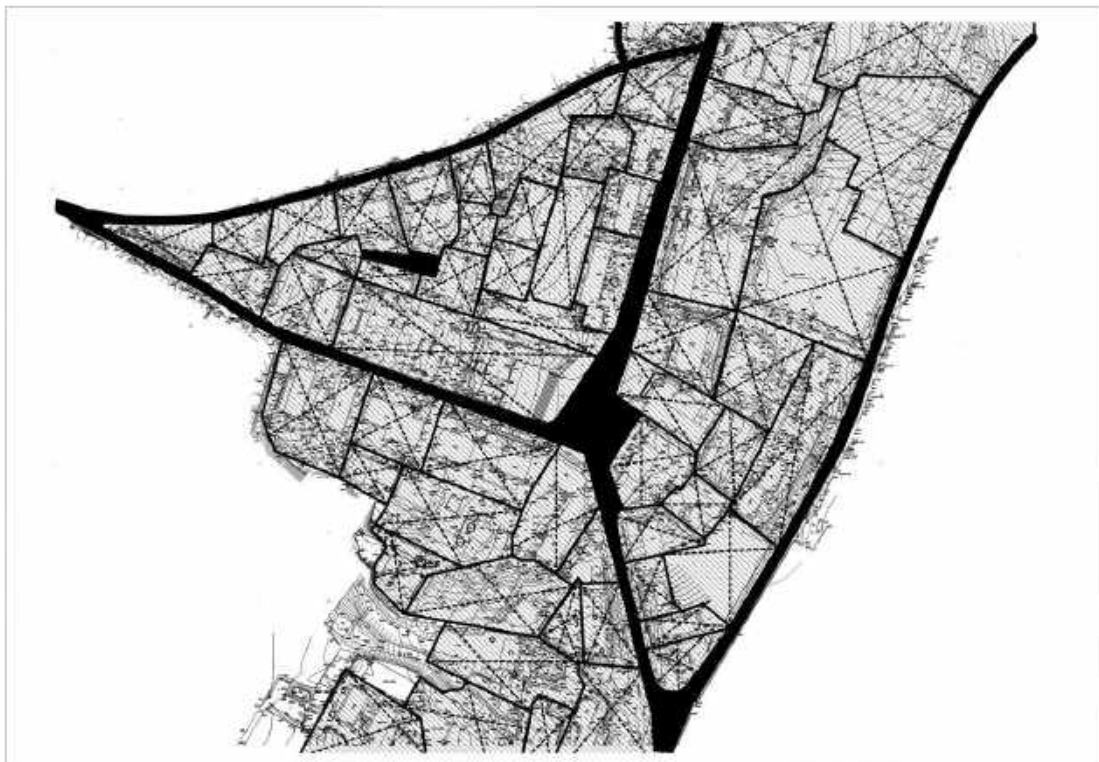
Еволюційно-генетичний аналіз території

Індивідуальною особливістю центральної зони м. Обухів є його планувальна структура територія загальноміського центру, що вписана в рівнобедренний трикутник, обмежений магістралями загальноміського та районного значення. Вершина трикутника розгортається завдяки характерному горбистому рельєфу даної місцевості.

Території окремих містобудівних об'єктів в центрі (трикутник обмежений вулично-дорожніми лініями) прилягають до вулиць. З півночі території розміщуються заглиблено, при чому праворуч присутня ділянка складної конфігурації, що пов'язано з тим, що дана ділянка залишилась несформованою до наших днів. Оскільки магістраль, що йде в ПдЗх-ПнСх напрямку є головною віссю, то вона є стратегічною для міста. Оскільки інфраструктура нанизана на цю вісь, то і території будівель, що розміщені тут мають розгорнутість до неї, а не вглиб. Територія головного майдану нанизана на іншу магістраль і також розгорнута до неї. Всередину «острівця» ділянки другорядних об'єктів мають порушену організацію та позбавлені сталих принципів розміщення.

В південній частині ділянки подекуди розгорнуті вглиб, оскільки в цій частині розташовано індивідуальну житлову зону, а на структуру впливає морфологічний фактор – глибоке урвище.

Східна частина має дещо більші ділянки, оскільки в цій частині рельєф є помірним, поділ території простіший через паралельність вулиць. Ближче до перетину вулиць з південного сходу ділянки менші. (Рис. 3.1.22)

Рис. 3.1.22 Еволюційно-генетичний аналіз розпланування містобудівного об'єкта

Креслення узгодженості забудови дає можливість прослідкувати хаотичність забудови до її щільності, виконується наступним чином:

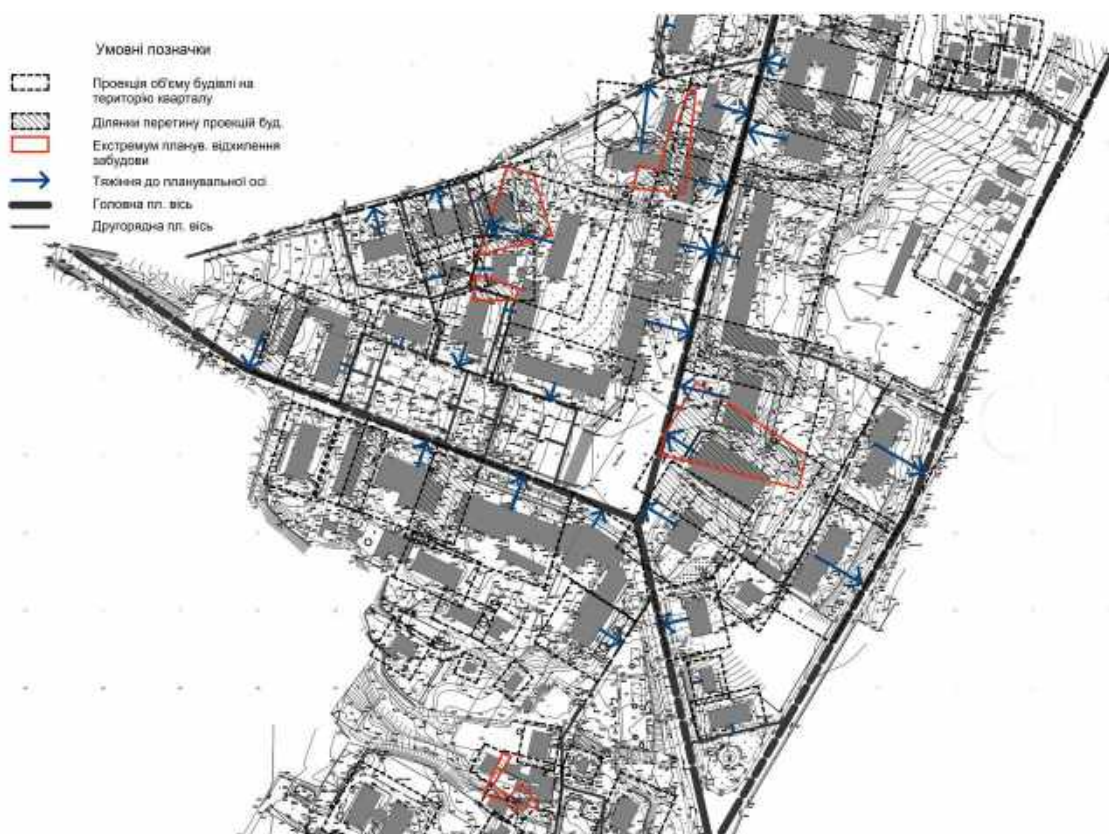
1. Визначаємо проєкції будівель на прилеглі ділянки.

Знаходимо до якої найближчої планувальної осі тяжіє будівля і відмічаємо ці місця перпендикуляром (синя стрілочка на кресленні). Сторона, від якої відступає ця лінія проєкції для даної схеми вважатиметься головним фасадом. Всі інші сторони знаходяться шляхом проведення проєкції під якимось сталим кутом (наприклад 30-45% для всього креслення).

1. Визначаємо узгодженість забудови.

Всі перетини прилеглих ділянок необхідно виділити (штриховка в косу лінію на схемі). В місцях, де помітне значне відхилення від навколишньої забудови, або планувальний ореол в перетині помітно хаотичний позначаємо як максимальний екстремум.

Цим ділянкам необхідно приділити особливу увагу та, по можливості, визначити за яких умов і в який історичний проміжок відбулось відхилення від загального курсу планувальної організації даної території (*Рис. 3.1.23*)

Рис. 3.1.23 Аналіз умов візуального сприйняття

Аналіз способів кодування інформації

Способи кодування інформації пов'язані з уявленням людини певної місцевості та баченням себе в світі. Не дивно, що в геральдиці можна знайти зв'язок з предками. Так, Обухівський край є одним із нащадків трипільської культури та й сьогодні заключає в собі її символіку.

Герб Обухівського району має вигляд традиційного щита синього кольору із закругленим верхом. У центрі щита розташоване стилізоване золоте колесо на тлі червоного сонця з трикутними променями.

Герб Обухівського району Київської області в своїй основі має символічне зображення колеса – найбільшого винаходу людства, авторами якого є древні трипільці, що жили на берегах Дніпра сім тисяч років тому.

Інший відомий шлях кодування власної ідентичності є рушник. Його вміст є достатньо стиснутий і свідчить про добродушність здешніх мешканців:

«Обухівські рушники генетично пов'язані з полтавськими, проте мають ряд особливостей. На їх Виокремленість звернув увагу свого часу І. Гончар. Основу композиції тут, так як і на полтавських, становить дерево-вазон, проте його зображення грубіше, різноманітні фантастичні квіти замінені узагальненими квітами-листочками. Дерево на обухівському рушнику дуже часто має квітку посеред стовбура. Композиції протилежних кінців рушника тут з'єднані ламаними гілками. Техніки вишивання також грубі та маловаріативні. Це переважно безкінечники, виконані двосторонньою штапівкою, що чергуються з грубими «качалочками»» [83]

Саме ці засоби перейшли в сучасний соцарт. Він втілюється в вишиванкове опорядження на фасадах будівель та лендартових надписів з назвою міста, що ніби летить та квітне, бутафорні древні обломки глечиків та ракоподібних у спадок від пращурів трипільців.

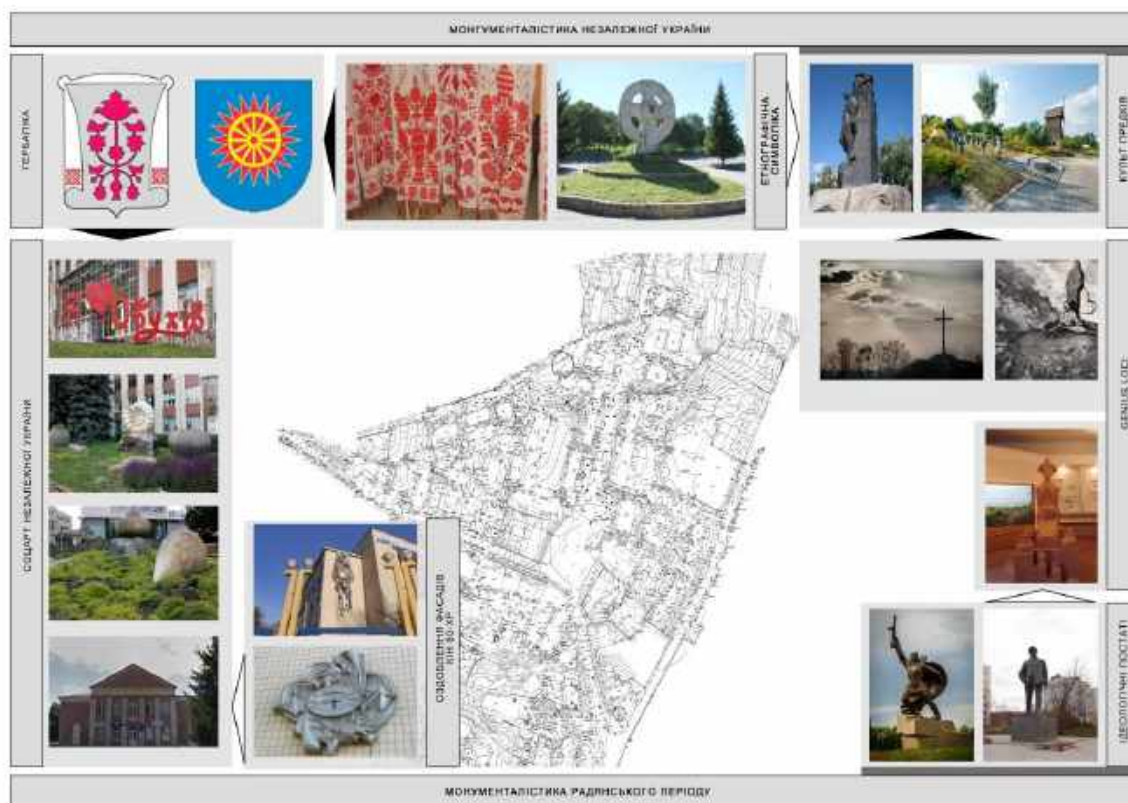
Друга лінія стосується персоніфікованих героїв сказань та бувальщин. На території Обухівського краю зафіксовано культ богині-Діви і пов'язаний з нею рід зайнятості – хліборобство, що походить з трипільської культури. З цим жіночим образом пов'язана трипільська Дівич-Гора.

Чоловічий аспект ідентифікації пов'язаний з добою козацтва та мужиком Обухом, що мешкав в цих землях. Іншим прикладом є сакральна гора Педина: «Старожили розповідають, що ця гора дістала назву від імені козака Педина. Після того, як у 1765 році Катерина II зліквідувала Січ, січовик Педин прибився до Обухова і оселився біля підніжжя гори. Після смерті козака його

було поховано на верхівці гори і на могилі поставлено дубового хреста, що простояв півтора століття. Гора стала зватися Пединою». [45] Отже отримуємо зуміщений чоловічий образ пристанища козацтва. Звернення до *Genius Loci* отримало розповсюдження в час Незалежної України завдяки представникам міської інтелігенції.

В радянську добу місто отримало ідеологічні признаки з монументами Невідомому Солдату з Меморіалом Слави та пам'ятнику Леніну (1982 році скульптором Едвардом Кунцевичем). Ці об'єкти напряму вплинули на архітектурно-планувальну організацію центру, навколо цієї об'єктів сформувались простори сприйняття.

Монументалісти сучасності звертались в своїх роботах до історичних персоналій. Наприклад ліричний образ А.С. Малишка, місцевого автора-поета, що закарбований на одній з міських площ з двома музами і є втіленням ліричного мирного духу. Історичним підґрунтям до нового художнього образу стали жертви голодомору (Меморіальний комплекс м. Обухів, Обухівський район Київської обл., об'їзна дорога 2008 рік Жертвам голодомору заподіяного більшовиками Автори - А.В.Гайдамака, П.М.Добровольський та Пам'ятник скорботній матері м. Обухів, Обухівський район, Сліпакове кладовище, 1990 р. Жертвам голодомору заподіяного більшовиками О.Фурман, М.Горловий.)

Рис. 3.1.24 Аналіз способів кодування інформації значимої для місцевого населення

Чорна стрілочка – зміна форми художньої виразності за часовий проміжок в рамках однієї конотації;

Незаповнена стрілочка – зміна характеру кодування засобами візуальної інформації як форми, так і суті в різні періоди

Асоціативно-образний аналіз урбанізованого середовища Семантика просторів і об'єктів, розташованих на ділянці

«Приблизно в 1570 році місцевість приймає назву Обухів і з тих пір її не змінює. В той час на цих територіях жив лише один мужик на прізвище Обух. Він і дав назву краю. Поволі старі топоніми набирають нових ознак: Лукавицю стали називати Малий Обухівець, Старий Обухів; Веприн – Великий Обухів, Новий Обухів. За кілька століть один з них канув в лету, а інший змінив місце дислокації на прямо протилежне. Так тривало досить довго, адже річки завжди були зручним орієнтиром, від великих на кшталт Дніпра, Збруча тощо, до дрібних. Наша Лукавиця-Кобринка саме з таких.

Згодом північна частина Обухова називається Бардієвкою, а південна – Кип'ячою. Зараз це райони Школа-Піщана і Центр-Автостанція, відповідно.»

З Фабричного узвозу (зараз Франка. Вулиця, на котрій проживали крамарі, гончарі, інші майстри) до Ринкового майдану йшли гончарі, котрих в певні періоди обухівської історії було до 15% всього населення міста;

З Попової гори (підйом з Автостанції) спускалися донизу кабанники, котрі складали іншу промислову і торгову верству обухівчан.

Замість РАГСу стояли дві кузні, вони першими зустрічали гостей з півдня: Черняхова, Кагарлика тощо. Місце військкомату займали щільні плодово-овочеві ряди

Остання в нашому переліку, овіяна переказами, Педина. Подейкують, що назвою вона завдячує козаку Педину, котрий прийшов до її підніжжя після зруйнування Січі Катериною. Більш як сто років до нього (1660-і?) на горі стояла козацька фортеця. Щоправда, в який бік — не зрозуміло, оскільки степ залишався за спиною, а їжачитися в бік лісистої долини не було жодного тактичного сенсу. Крім того, археологія не надала доказів у вигляді залишків мурів або навіть простих викопних артефактів.

Якби там не було, козака поховали на ній. Пізніше хрест був знищений чи просто зник і новий з'явився вже в 90-х.» [31]

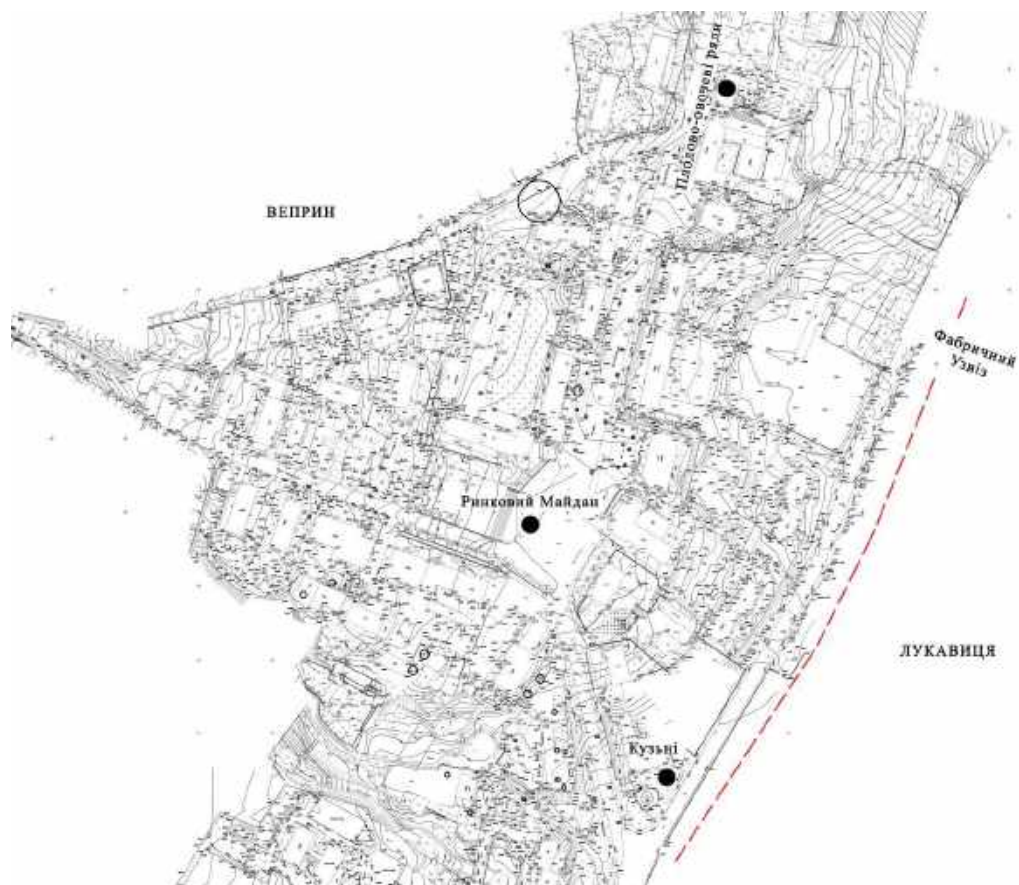

Рис. 3.1.25 Аналіз семантики місць

Емоційне забарвлення реакцій людини на оточення

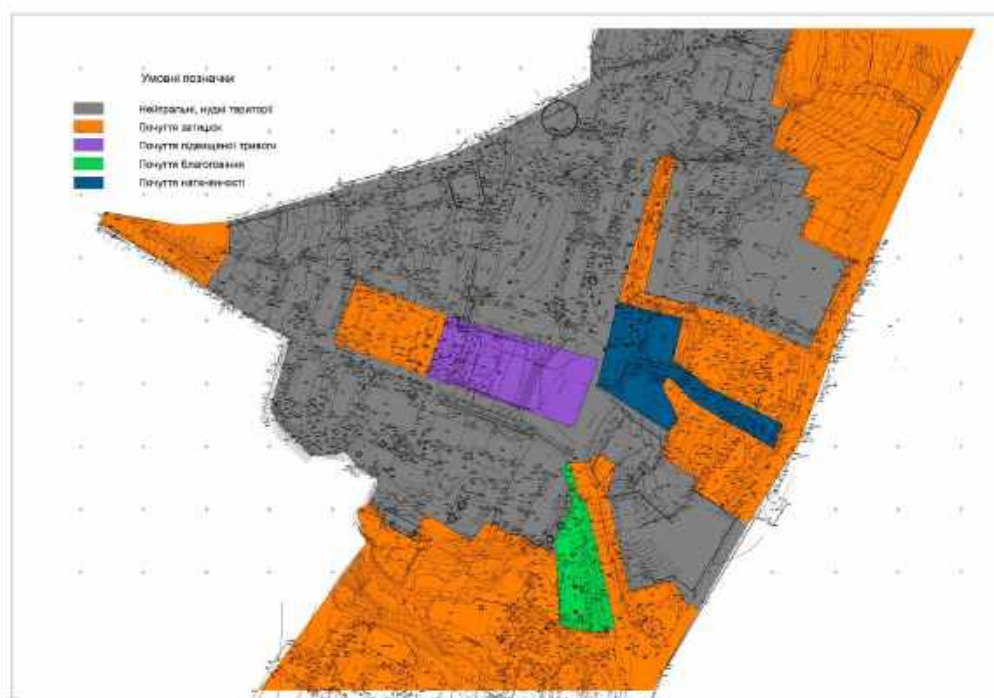

Рис. 3.1.26 Аналіз емоційного забарвлення людини в просторі

- Верхня частина міської площі зі сквером передає відчуття затишку
- Нижня частина є місцем «спустошення». Великий незахищений простір навіює почуття тривоги.

- Простір перед міською бібліотекою та музеєм передає зв'язок з минулим завдяки монументальному зображенню поета А.С.Малишка з музами й трансліює почуття натхненності.

- Через конфліктний зв'язок ландшафту та урбанізованого середовища в центральній зоні велика кількість сірих зон, що не викликають жодних почуттів.

Існуючі проектні пропозиції з реорганізації досліджуваного містобудівного об'єкта

«31 січня 2018 року в актовій залі Обухівської міської ради відбулося засідання конкурсної комісії відкритого конкурсу на кращу проектну пропозицію спорудження пам'ятника на «Площі матері» в історичному центрі міста Обухова. Було представлено 8 проектних пропозицій від авторів: 1) Горловий М.П., скульптор 2) Данилейко К.В., скульптор та його творча група (представлені 3 проекти) 3) Фурман О.І., скульптор, художник 4) Лозовий В., скульптор 5) Рябченко Д.О., скульптор 6) Вяхірев М.О., представив проект міжнародної компанії «ART Stepanov», заснованої художником-реставратором, скульптором Олексієм Степановим

Робота Михайла Горлового

№1 робота команди Данилейко Київ

№2 робота команди Данилейко Київ

№3 робота команди Данилейко Київ

Робота Фурмана Олександра

пам'ятник матері
автор Лозовий Володимир

Робота Павла Володимирова

Скульптура 1 представляє Вяйхрєв Максим

Рис. 3.1.27 Проектні пропозиції з реконструкції центральної площі Обухова [33]

В Обухові жителі не схотіли бачити в центрі міста пам'ятник матері, проєкт якого за результатами конкурсу був визнаний міською владою кращим. Інформацію про це розмістила помічник-консультант депутата Обухівської райради Діана Сухіх на своїй сторінці в Facebook.

Саме вона стала ініціатором петиції за скасування рішення конкурсної комісії. Документ набрав необхідну кількість підписів в рекордно короткі терміни – всього за 3 години.

За словами активістки, проєкт пам'ятника авторства Михайла Горлового визвав невдоволення місцевих жителів через те, що цей монумент ототожнюється з трагічністю, скорботою і не має нічого спільного з образом сучасної матері.

Діана Сухіх закликала Обухівську міськраду скасувати рішення конкурсної комісії, а при повторному опрацюванні даного питання врахувати думку більшості мешканців міста.» [29]

.Місто Обухів має великий потенціал для реорганізації центральної зони як високотехнологічного гуманізованого простору. Обрана для дослідження ділянка з помірним рельєфом та яскраво вираженим з похилим профілем має характерну трикутноподібну вулично-дорожню мережу.

Обґрунтуванням для заходів реорганізації слугує наявність адміністративної функції Об'єднаних територіальних громад.

На ділянці вже присутні об'єкти з єдиною об'ємно-просторовою та планувальною композицією, аналіз візуального сприйняття вказав на планувальні проблеми забудови. Ядро центральної зони не використовується за функцією загальноміського центру і має занедбані території, що потребують втручання.

3.2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ РІШЕННЯ

При проектуванні вжито ряд архітектурно-планувальних заходів: розширено територію адміністративного комплексу.

Всі урядові структури пропоновано перенести до нового комплексу;

Територію індивідуальної житлової території згідно з схемою функціонального зонування м. Обухів [13] пропонується винести за межі

загальноміського центру та натомість спорудити готельний комплекс для гостей міста;

Реорганізувати та спорудити нову будівлю редакції та поєднати її з офісами іншого виробничого призначення в одну будівлю, що сформує новий простір навколо нього та розширить існуючий;

Реорганізація занедбаних територій в єдиний простір. При цьому периметральна торговельна забудова реконструюється з вертикальною надбудовою, щоб простір можна було розгорнути до простору ядра центру, що розміщується на вищій відмітці;

Будівлі Укрпошти пропонується змінити функцію на культурно-просвітницьку;

Пропонується додати відділення пошти ближче до магістралі і закрити постійних рух вглиб території центральної зони;

Впритул до магістралі розташувалась парковка міського користування;

Територія, на котрій розташовано споруди зберігання транспортних засобів та поштового відділення розміщувалось відділення поліції. Відділення поліції виноситься поза межі центру на північний схід від межі загальноміського центру, де вже знаходяться інші підготовчі території збройних сил;

З півдня території за проектним рішенням винесено складське приміщення з гаражами воєнного призначення та облагородити територію розмістивши сквер з відкритим садом та постійною експозицією що ілюструють план мурів церкви св. Миколая, що раніше за згадками істориків мала розміщуватись в цій місцевості;

Дві третіх (2/3) сегмента вулиці Малишка, що є магістраллю загальноміського значення пропонується перепрофілювати на пішохідній вулиці житлового значення. При цьому пропонується залишити проїзд до проектного готельного комплексу та влаштувати проїзд позаду будівель адміністративного призначення;

Призначити вулиці Чаплінського загальноміське значення. Розширити дорожнє покриття до 3-хсмугового руху;

Влаштувати ряд відкритих площ різного призначення («Ринкова», «Ділова»), загальноміська площа «Матері»).

Обабіч школи на звільненому від акцентних монументів (фонтан, після пам'ятник Леніну) влаштувати скейтпарк.

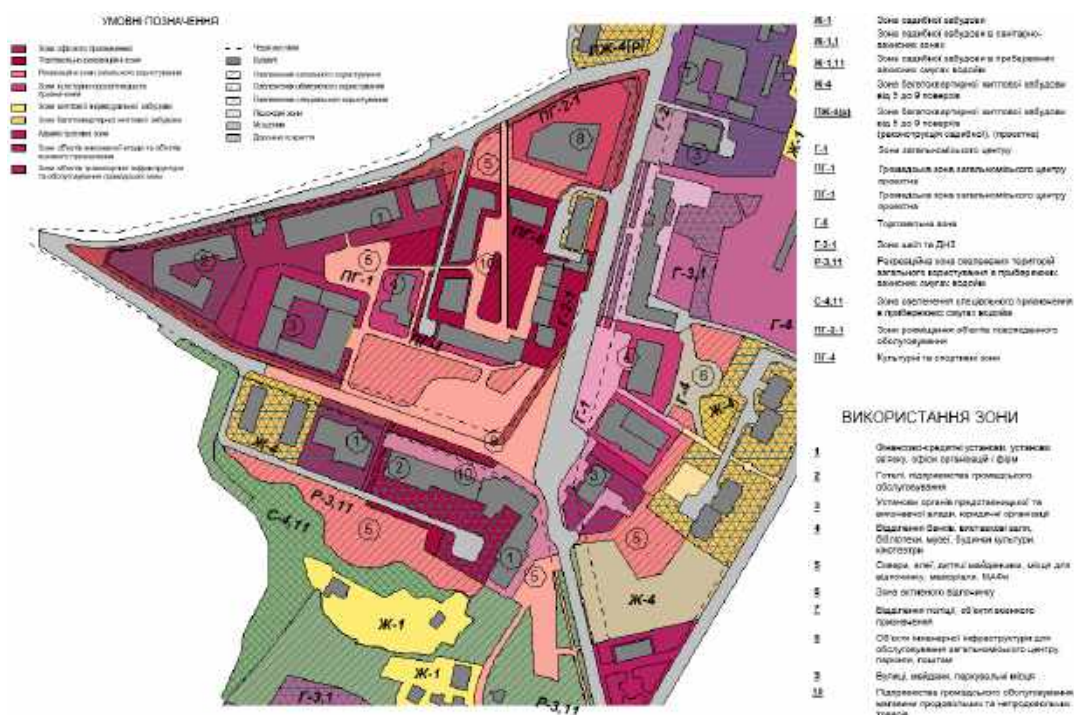

Рис. 3.2.1 Функціональне зонування проектової території

Рис. 3.2.2 Генеральний план

- 1** Адміністративний центр
Площа ділянки 0,48 га (4 886 м²)
Площа поверху 2 566 м²
Кількість поверхів 9
Площа будівлі 23 054 м²
Кількість відвідувачів та працівників 3 229 ос.
Внутрішній майданчик 80 м²
К-сть машиноміст 495
Наземний паркінг на 32 авто (7%) площі
Підземний паркінг на 463 авто площею 10 649 (коєф 23)
- 2** Офісний центр
Площа ділянки 0,33 га (3 332 м²)
Площа поверху 1 790 м²
Кількість поверхів 6 (з коєф. нерівномірності)
Площа будівлі 10 740 м²
Кількість відвідувачів та працівників 1 502 ос.
Терасований майданчик 330 м²
К-сть машиноміст 102 (10 авто/ос.)
Наземний паркінг на 22 авто (9%) площі 425 м²
Підземний паркінг на 80 авто площею 1 840 м² (коєф 23)
- 3** Центр зайнятості
Площа ділянки 0,12 га (1 241 м²)
Площа поверху 412 м²
Кількість поверхів 2 (з коєф. нерівномірності)
Площа будівлі 824 м²
Кількість відвідувачів та працівників 110 ос.
Терасований майданчик 330 м²
К-сть машиноміст 11 (10 авто/ос.)
- Об'єднаний паркінг офісного центру та центру зайнятості
К-сть машиноміст 161
Наземний паркінг на 18 авто (11%) площі 352 м²
Підземний паркінг на 143 авто площею 4 067 м² (коєф 23)
- 4** Теніс-корт
Площа ділянки 0,38 га (3 920 м²)
Площа поверху 1 483 м²
Кількість поверхів 7 (з коєф. нерівномірності)
Площа будівлі 1 483 x 7 x 0,7,
7 286 м²
Кількість відвідувачів та працівників 1 016 ос.
Майданчик 672 м²
К-сть машиноміст 102 (10 авто/ос.)
- 5** Торгово-рекреаційний комплекс "Ринок Майдан"
Площа ділянки 0,81 га (8 077 м²)
Площа поверху 2 678 м²
Кількість поверхів 3
Площа забудови 7 734 м²
Тераси 184 м²
Трав'яний майданчик 250 м²
Моцента 1 840 м²
Кількість відвідувачів та працівників 860 ос. (коєф. 9)
К-сть машиноміст 43 (5 авто/ос. для торговельних запл. до 5 000 м²)
на території паркінгу загальноміського значення.
- 6** Культурно-виставковий центр
Площа ділянки 0,16 га (1 679 м²)
Площа поверху 950 м²
Кількість поверхів 3
Площа забудови 2 670 м²
Кількість відвідувачів та працівників 297 ос. (коєф. 9)
К-сть машиноміст 60 на території загальноміського паркінгу
- 7.1** Духовний центр та музей генетики
Площа ділянки 0,14 га (1 422 м²)
Площа поверху 520 м²
Кількість поверхів 2
Площа будівлі 1 040 м²
Кількість відвідувачів та працівників 116 ос. (коєф. 9)
К-сть машиноміст 24 на території загальноміського паркінгу
- 7.2** Відділ культури з краєзнавчим музеєм та міським об'єднанням
Площа ділянки 0,17 га (1 705 м²)
Площа поверху 706 м²
Кількість поверхів 3
Площа будівлі 2 118 м²
Кількість відвідувачів та працівників 142 ос.
(з розрахунку 15 м²/ос.)
К-сть машиноміст 22 на території загальноміського паркінгу
- 8** Будівля культури
Площа ділянки 0,20 га (2 010 м²)
Площа поверху 1 273 м²
Кількість поверхів 2
Площа забудови 2 546 м²
Кількість відвідувачів та працівників 262 ос.
К-сть машиноміст 42 на території загальноміського паркінгу (коєф. 15)
- 9** Міська Рада
Площа ділянки 0,12 га (1 243 м²)
Площа поверху 367 м²
Кількість поверхів 2
Площа забудови 774 м²
Моцента 190 м²
Господарський майданчик 240 м²
Кількість відвідувачів та працівників 108 ос. (коєф. 7,15)
К-сть машиноміст 22 (15 авто/100ос.) на території паркінгу загальноміського значення
- 10** Парк-заповідник
Площа ділянки 0,89 га (8 943 м²)
Моцента 1 169 м²
Озеленення 7 774 м² (86%)
Кількість відвідувачів 90 ос.
К-сть машиноміст 9
- 11** Сквіт-парк
Площа ділянки 0,29 га (2 291 м²)
Кількість відвідувачів 29 ос.
- 12** Міський парк
Площа ділянки 0,50 га (5 068 м²)
Моцента 2 027 м²
Озеленення 3 041 м² (60%)
Кількість відвідувачів 50 ос.
К-сть машиноміст 5 на загальноміській території
- 13** Школа
Площа ділянки 2 га (1 965 м²)
Площа поверху 1 681 м²
Площа будівлі 5 043 м²
Моцента 1 103 м²
Майданчик масових зборів 1 662 м²
Спортивні майданчики 7 869 м²
Заручковий майданчик 461 м²
Господарські приміщення 516 м²
- 14** Районний суд
Площа ділянки 0,12 га (1 243 м²)
Площа поверху 367 м²
Кількість поверхів 2
Площа забудови 774 м²
Моцента 190 м²
Господарський майданчик 240 м²
Кількість відвідувачів та працівників 108 ос. (коєф. 7,15)
К-сть машиноміст 22 (15 авто/100ос.) на території паркінгу загальноміського значення
- 16** Відділення поліції
Площа ділянки 0,37 га (3 723 м²)
Площа поверху 1 482 м²
Кількість поверхів 2
Площа забудови 2 964 м²
- 17** Відділення пошти
Площа ділянки 0,7 га (6 752 м²)
Площа поверху 320 м²
Кількість поверхів 1
Площа забудови 774 м²
Господарський майданчик 234 м²
Кількість відвідувачів та працівників 32 ос.
К-сть машиноміст 5 (15 авто/100ос.) на території наземного паркінгу загальноміського значення
- Наземний паркінг загальноміського значення
Площа ділянки 0,54 га (5 427 м²)
Площа поверху 320 м²
К-сть машиноміст 32
- Будівля паркінгу загальноміського значення
Площа ділянки 1,4 га (14 495 м²)
Площа поверху 7 754 м²
- 18** Будівля рекреаційного призначення
Площа ділянки 0,6 га (6 770 м²)
Площа поверху 2 913 м²
Кількість поверхів 3
Площа забудови 6 739 м²
Кількість відвідувачів та працівників 1 222 ос. (коєф. 7,15)
К-сть машиноміст 98 (15 авто/100ос.) на території паркінгу загальноміського значення та 22 на території ділянки
- 19** Офісний центр
Площа ділянки 0,2 га (2 449 м²)
Площа поверху 698 м²
Кількість поверхів 2
Площа забудови 1 796 м²
Кількість відвідувачів та працівників 251 ос. (коєф. 7,15)
К-сть машиноміст 25 (15 авто/100ос.)

Рис. 3.2.3 Схема озеленення території

Рис. 3.2.4 Схема транспортно-пішохідного руху

При проектуванні було збережено основні осі та додано нові осі. Рух пішохідно-стежковою мережею поживавлено шляхом додавання нових об'єктів ядро загальноміського центру, а за їхнім маршрутом розгортається ряд відкритих просторів.

Поверховість забудови в межах центру 5-7 поверхів. Найвищої спорудою є готельний комплекс з похилою формою по периметру даху (перепад 7-4 поверх). Простір ділової зони включає 5-поверхову забудову, головний центральний корпус адміністрації – 6 поверхів.

Офісна споруда видовжена в плані та має наскрізний прохід з центральної зони назовні до нової магістралі загальноміського значення.

Далі розташована споруда духовно-просвітницького центру з музеєм геноциду та низькоповерхова забудова ринкової площі на кшталт європейського малого міста та трьохповерховою парковкою загальноміського користування. Поблизу будівель торгово-розважального призначення ринкової площі розташована занедбана складська будівля ХХ ст., що розгорнута в бік ділового центру і може слугувати цілям поступової зміни функції. Будівлю пропонується законсервувати та провести ремонтні інтер'єрні роботи, оскільки будівля володіє привабливими естетичними якостями. В цій підзоні пропонується розташувати кав'ярню.

Об'ємно-просторове рішення покликане розгортатись помірно. Це забезпечується врахуванням місцевого рельєфу, що здійснюється зі сходу на північний захід.

В західній частині пропонується не додавати забудови не додавати жодної забудови, а залишити зорові промені на панораму заказника «Гора Педина», що втілює образність розуміння власної ідентичності обухівчан. Оскільки жодна забудова по осі візуального сприйняття природного заказника не знесена, то огляд природнього надбання забезпечується площадками огляду зі сторони нової середньоповерхової забудови центру. На рівні сприйняття пішоходу фон заказника розгортається помірно . Добре заказник видніється з зорової точки запроєктованого скейтпарку поруч школи та за будівлею відділу культури.

Недалеко від скейтпарку влаштовано міський затишний сквер, що буде використовуватись батьками та дітьми з найближчих житлових будівель.

З півдня передбачено відкриття листівкового виду на ділянці санітарно-охоронної зони на урвище, що має характерний неймовірний рельєф. Близьке розташування існуючих та запроєктованих зон утворює низку подібну до «оксамитової мережі». Це задовільняє поліпшення екологічного використання території, психо-емоційного стану користувачіву відкритих просторів, створює нові відкриті простори для соціо-культурної взаємодії та збагачує тип їхнього характеру, надає простір для нових сцен сприйняття об'ємно-просторового рішення забудови центральної зони міста.

Рис. 3.2.5 Об'ємно-просторове рішення. Вид зверху

Рис. 3.2.6 Об'ємно-просторове рішення. Вид 1

Рис. 3.2.7 Об'ємно-просторове рішення. Вид 2

Рис. 3.2.8 Схема благоустрою території

Висновки до розділу 3

З огляду на історичний зріз та його наслідок у вигляді сформованих парцелій запропоновано низькоповерхову та середньоповерхову забудову комерційного та адміністративного призначення. Вилучені складські приміщення та винесені об'єкти воєнних структур на відповідні їх території.

Об'єкти, що володіють естетичними якостями та мають взірцевий стан законсервовано та реконструйовано. Створено новий озеленинений простір в ядрі шляхом нової периметральної забудови замість знесених складських та тимчасових споруд та шляхом розгорнутості існуючої торговельної забудови зі сторони магістральної вглиб ядра та сформовано так звану «Ринкову Площу». Простір забезпечено паркувальними місцями загальноміського користування.

Проектом передбачено реконструкцію загальноміської площі «Матері» та забезпечено її атракцією. Додано в межах дії центральної зони скейтпарк та сквер, та відкрито листівковий на мальовниче урвище, за рахунок чого створено зелену мережу.

Розділ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ

4.1. Художня концепція містобудівного об'єкта

Художньо-образна концепція полягає в еволюції древньо-трипільській культури, герб символом якого є зображення колеса – найбільшого винаходу людства, авторами якого є древні трипільці, що жили на берегах Дніпра сім тисяч років тому.

В центрі герба також видніється двадцяти промінева червона зірка, в деяких джерелах сонце, що в подальшій розробці схеми символізує саме розвиток, культурну ідентичність, соціальну рівність різни класів.

Враховуючи національну ідентичність нашого народу та пов'язуючи з її походженням, на данній ділянці може розвинутихся рекреаційно-ландшафтні зони, паркові, та зони відпочинку, також аграрні враховуючи приватну забудову районів на околицях міста.

В концепції проектування території будуть використані образно-художній вигляд червоної зірки (герб Обухівського району). Центр зірки є адміністрація, а проміні як доріжки, які простинаються на все місто.

Основним елементом є зелені насадження та використання екологічних матеріалів по всьому місту, це практика будівництва та експлуатації будівель, метою якої є зниження рівня споживання енергетичних і матеріальних ресурсів протягом всього життєвого циклу будівлі: від вибору ділянки до проектування, будівництва, експлуатації, ремонту і знесення.

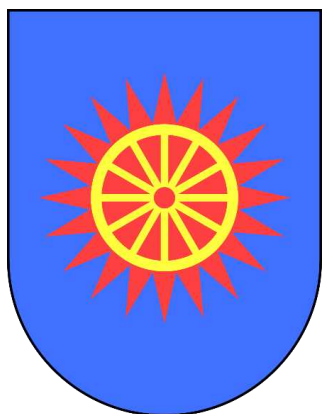
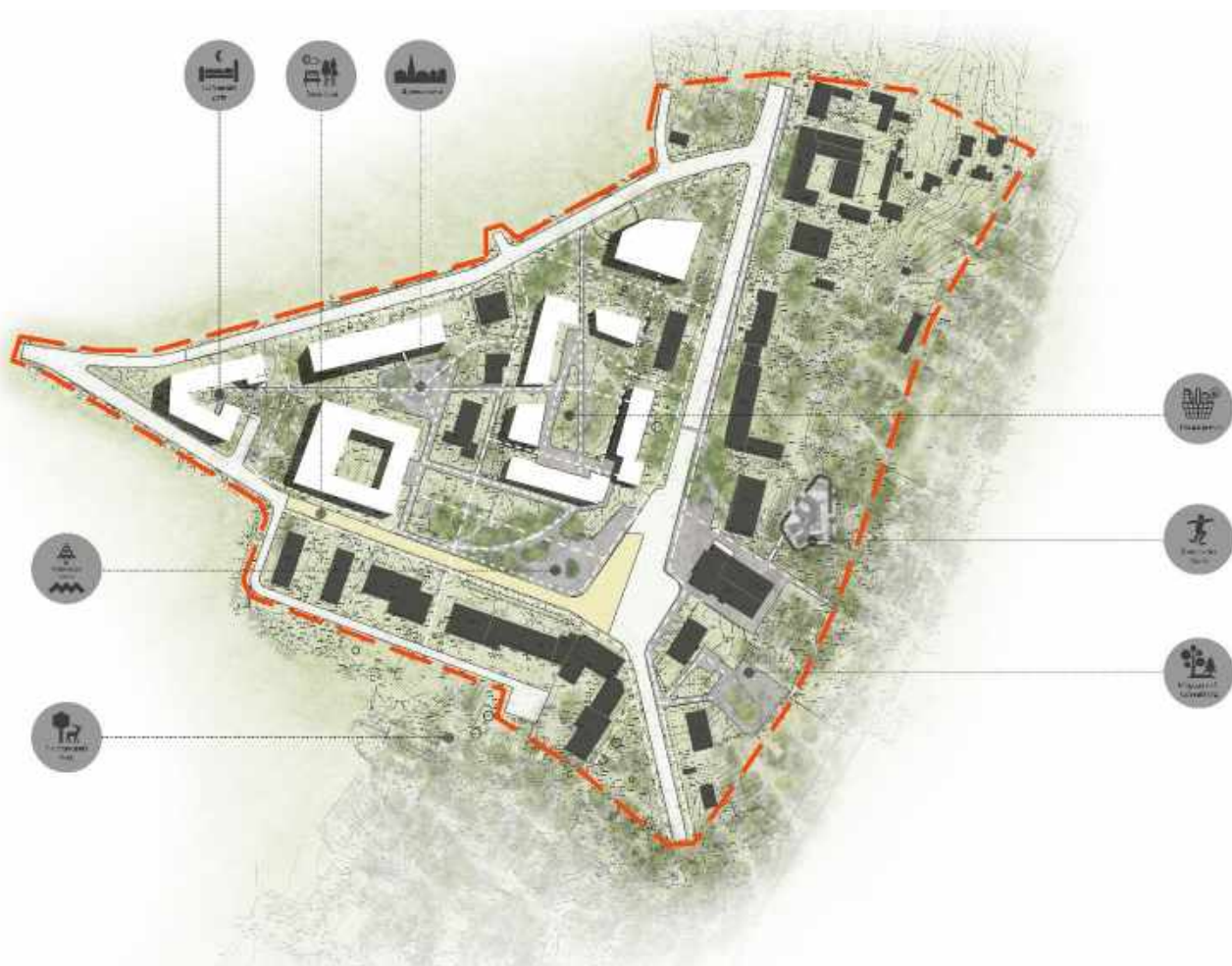

Рис 4.1.1. Зображення загального художнього образу зеленого простору

Рис. 4.1.2. Зображення концепції

4.2.. ЕНЕРГО-ІНФОРМАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОГО ОБ'ЄКТА

4.2.1. Тематичне зонування ділянки

Варто зазначити, що територія проектного житлового району поділена на тематичні зони, в подальшій експлуатації, кожна зона може проектуватися різними архітектурними бюро, враховуючи істетичні властивості кожної ділянки, проте за одним єдиним генеральним планом.

Територія зонується відповідно до данної ділянки, для збереження епохальних цінностей. На жаль, місто позбулося істоичного минулого, і метою даної роботи є відновити її генетичний код.

Парк, зелені алеї - виокремлення озеленення, ландшафту, екологічності, поєднання архітектури та урбаністики.

Зона спогадів та затишку - мурований міський парк, листівковий вид, така місцевість викликає в людини приємні спогади про минуле та надає можливість відпочити морально від повсякденної рутини.

Соціальна рівність – інклюзія, доступність, розробка і застосування таких конкретних рішень, які зможуть дозволити кожній людині рівноправно брати участь в академічному і суспільному житті.

Ділова зона - згуртованність громадського дозвілля, втілення гербу, свободи, згадка про історичне минуле, колишньої слави та еволюції трипільської культури.

Культурно-просвітницька зона – своєрідня історичні пам'ятки, та частко інтегрування їх в сучасний лад, збереження, відновлення, об'єднання.

Побутова зона - розташування житлових будинків, споруд для зберігання індивідуальних транспортних засобів, окремих вбудованих чи прибудованих об'єктів соціального і культурно-побутового обслуговування населення.

Атракційна зона – переважно оздоровчого харктеру, майданчики для дітей, спортивні стадіони, скейт-парки.

Гостинна зона – відпочинок та затишок для відвідувачів міста, розташована в центрі біля розвинутої ділянки інфраструктури. Кожний гість міста може проникнутись атмосферою та меморіальними цінностями духа міста.

Дух місця – зона монумента, пам'ятник матері.

Рис. 4.2.1. Схема тематичного зонування

4.2.2.Сценарне моделювання урбанізованого середовища

Так як ділянка розташована з парковими зонами, адміністрацією, школами та атракційними частинами, без складних транспортних вузлів, враховуючи такі фактори забезпечується територія активного, пасивного та змішаного типу.

Також досягається розміщення дитячих зон, з більш затишними та спокійними територіями з середини житлової інфраструктури. Щодо дорослих, їм важливіше проводи час в більш жвавих територіях, кав'ярнях, ресторанах, біля своїх автівок, іншою мовою, в місцях активного призначення.

Стосовно людей похилого віку, їм більш підходять затишні райони, тихі місця для рекреації, та можливо деякі з них, більш активні, будуть себе почуватися комфортніше в більш жвавих районах, та на спортивних майданчиках для запезпечення оздоровчого процесу.

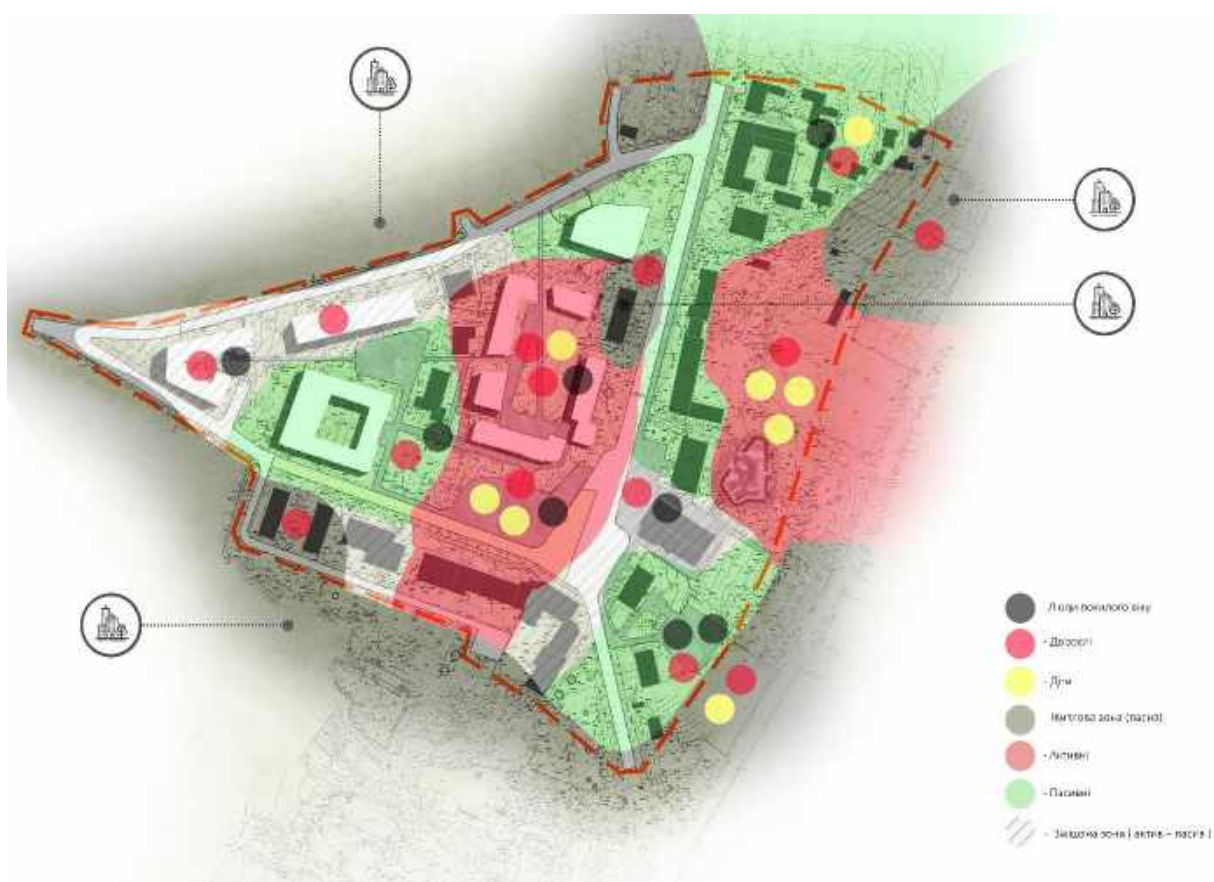

Рис 4.2.2. Схема сценарного програмування

4.2.3. Програмування емоційних реакцій людини на оточення

На даній ділянці виділено 12 точок емоційних реакцій людини на навколишнє середовище, відмічені ділянки є зонами скупчення та відвідуванням їх.

Також зазначен графік оцінки емоційних реакцій людей за перебуванням їх на данних ділянках, враховуючи їх вік, темперамент, та емоційний склад населення.

Рис. 4.2.3. Схема емоційного програмування

4.3. ПРОСТОРОВО-ЧАСОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОГО ОБ'ЄКТА

4.3.1. Часове моделювання функціональних процесів

На данній ділянці розташові житлові квартали, переважно призначені для перебування більше 8 годин, та й цілодобово – житло. Також адміністративні центри та офіси, місця працевлаштування, готель, перебування в яких може зайняти також 8-10 годин. Паркові території та зелені наладження, де людина також час від часу проводить 1-2 години. Решта територій, атракційні зони, де людина перебуває до 1 години.

Рис. 4.3.1 Схема часового програмування

4.3.2 Об'ємно-просторова композиція містобудівного об'єкта

Як вже було зазначено композиційна вісь базується на образі герба району, тобто усц промені сонця, сонце умовно головна площа, розтягуються на подальші зони території, адміністрацію, школи, атракції, парки, алеї і тд.

Композиційна вісь навколишньої території формує собою трикутник, що означає повноту та соціально рівність. Другорядні осі замикають житлову зону, та зони рекреації, ландшафту в єдиний квартал з затишними європейськими малоповерховими будинками, що є фонову забудовою.

Домінантним об'єктом є адміністрації, яка має великий сквер, звідки і простираються всі подальші лінії композиційного об'єкту.

Рис. 3.2.2. Схема об'ємно-просторового вирішення

4.3.3. Підбір засобів виразності урбанізованого середовища

Дана ділянка проектування розташована навколо зелених зон, листівкового виду, зон зелених насаджень та розвинутого ландшафту, тому є сенс передбачити для її гармонізації нову забудову з своєрідними зеленими експлуатованими дахами, та озелениними фасадами. Планується використати

візуальний зв'язок між вулицею і простором громадської функції, даний квартал передбачає максимальне функціональне використання простору, де враховані природні потреби людини у приватності та комфорті.

Внутрішній громадський простір інтегрований в житлову забудову, є об'єктом комунікації та об'єднання мешканців. Тобто формує комплекс житлових і громадських будівель.

Рис. 4.3.3. Схема концептуального вирішення засобів виразності середовища

Висновки до розділу 4

Сформульовано художню образну цілісність містобудівного об'єкта після реорганізації простору з урахуванням соціо-культурних особливостей на

перетині зрізу часу на момент дослідження з експериментальним проектуванням та історичної спадкоємності в межах даного простору. Знайдено символи образної ідентичності та визначено загальний концептуальний курс на екологічний співмасштабний до людини простір центру малого міста.

В проекті запропоновано тематичне зонування відповідно до загальної художньої концепції, що включає: зону спогадів, ділову зону (адміністративний та офісну зони), гостинну зону (готельний комплекс), Паркові зони з місцем громадських зібрань (зона соціальної рівності), алеями та скверами (власне паркові зони), зону духовного збагачення з духом місця, культурно-просвітницьку зону (просвітницький центр, музей геноциду, позашкільні заклади) та атракційні зони (активності, місця для ярмарок та поживленим торговельною та розважальною функцією, скейтпарк, дитячі майданчики).

Розроблено сценарне програмування для користувачів різних вікових груп за їхніми інтересами. Згідно сценарної програми оточення в схемі програмування емоційних реакцій людини визначено чередування соціальних груп людей за віковим признаком.

Часове моделювання передбачає визначення час, який буде людина перебувати в межах певного простору.

Композиційне рішення виходить з наявної ситуації та покликана підкреслити та вдосконалити матеріальний аспект історичної спадкоємності. Внаслідок проектного рішення деякі домінанти підвищили ієрархічний стан, додано нові простори візуального сприйняття (території гостинної та ділової зон). Наповнення акцентами в деяких місцях зазнало трансформування за контекстом наповнення в бік місцевої ідентифікації. Фонова забудова змінилась на організовану забудову та сформувала нову сцену сприйняття нових та наявних домінант.

Засобами виразності обрано чередування лінійних та площинних об'ємів, засоби ергодизайну – кольористика та геопластичність, засоби озеленення та іноваційного озеленення (дахи, зелені фасади).

РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Цивільний захист - це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період [11].

Надзвичайна ситуація - обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності [11].

Залежно від характеру походження подій, що можуть зумовити виникнення надзвичайних ситуацій на території України, визначаються такі види надзвичайних ситуацій:

- 1) техногенного характеру;
- 2) природного характеру;
- 3) соціальні;
- 4) воєнні [11].

Залежно від обсягів заподіяних надзвичайною ситуацією наслідків, обсягів технічних і матеріальних ресурсів, необхідних для їх ліквідації, визначаються такі рівні надзвичайних ситуацій:

- 1) державний;
- 2) регіональний;
- 3) місцевий;
- 4) об'єктовий [11].

За швидкістю поширення Надзвичайні ситуації діляться на:

- раптові (землетруси, вибухи, виверження вулканів, транспортні аварії)
- стрімкі (пожежі, гідродинамічні аварії з утворення хвилі прориву, аварії з викидом газоподібних сильно діючих отруйних речовин)
- повільні з невеликою швидкістю поширення (посухи, епідемії, аварії на промислових , очисних об'єктах, забруднення води шкідливими хімічними речовинами) [32].

Завдання Цивільного захисту України:

- Запобігання та вжиття заходів щодо виникнення надзвичайних ситуацій, зменшення збитків та втрат у випадку аварій, катастроф, вибухів, великих пожеж або стихійних лих.
- Попередження населення про виникнення надзвичайних ситуацій у мирний та воєнний час та інформування його про актуальну обстановку.
- Захист населення від наслідків аварій, катастроф, стихійних лих, великих пожеж.
- Життєзабезпечення населення під час аварій, катастроф, стихійного лиха та у воєнний час.
- Організація та проведення рятувальних та інших операцій у місцях виникнення надзвичайних ситуацій [32].

5.1 КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ

5.1.1. Характеристика району в якому проектується об'єкт

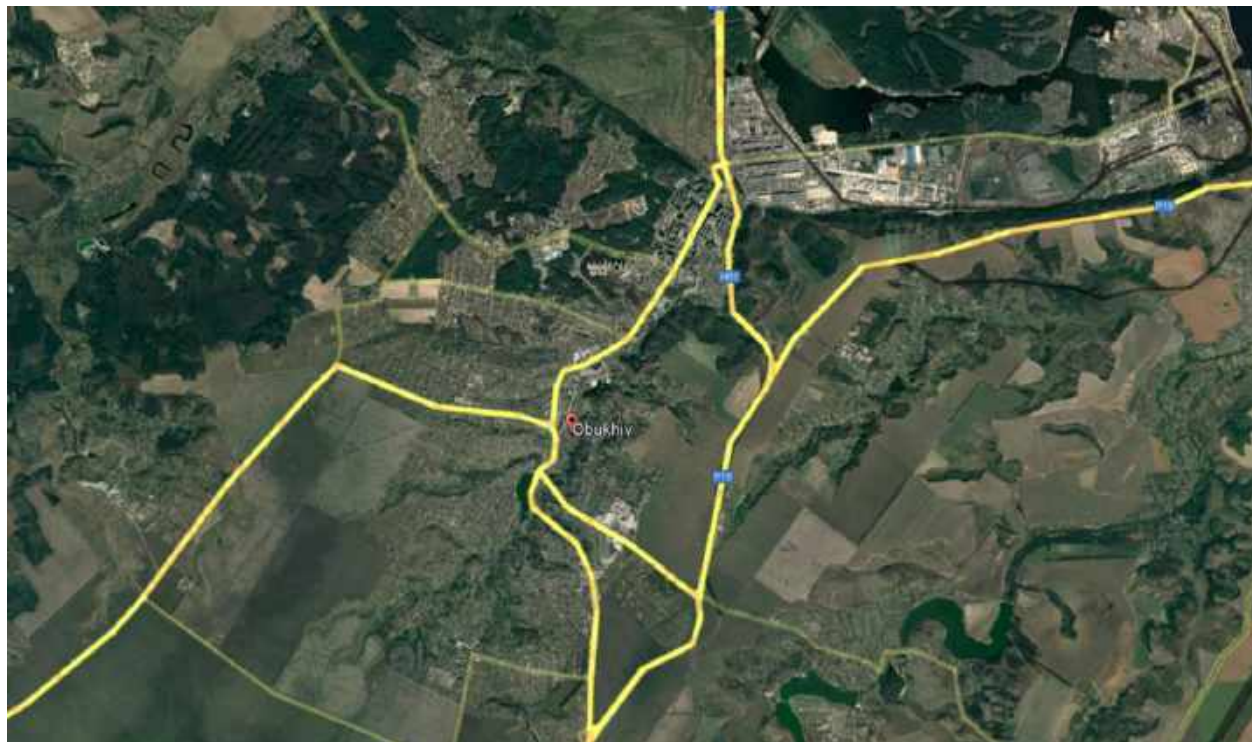
Ділянка, що обрана для проектування займає межі загальноміського центру м. Обухів Київської області. Основні магістральні шляхи, що дотичні до ділянки – Р-19 (Напрямок «Фастів-Канів» з заходу на південний схід) та Н-01 («Київ-Знам'янка» з півночі на південний схід)

На півночі обрана ділянка межує з житловою індивідуальною забудовою.

На заході обрана ділянка межує з заводом житловою індивідуальною забудовою та за нею з територією виробничого призначення (майстерні реставрації, склади)

На півдні обрана ділянка межує з комерційними підприємствами.

На сході ділянка межує з адміністративною забудовою та житловою забудовою.

Рис. 5.1.1. Розташування об'єкту проектування

Висота підвальних приміщень – 3 м.

Об'єкт передбачений для цілодобового функціонування.

Середньорічні атмосферні дані по Київській області:

Середньорічна температура повітря $+8^{\circ}\text{C}$ (за Будівельна кліматологія ДСТУ – Н Б В.1.1-27:2010)(Рис.5.1.2.):

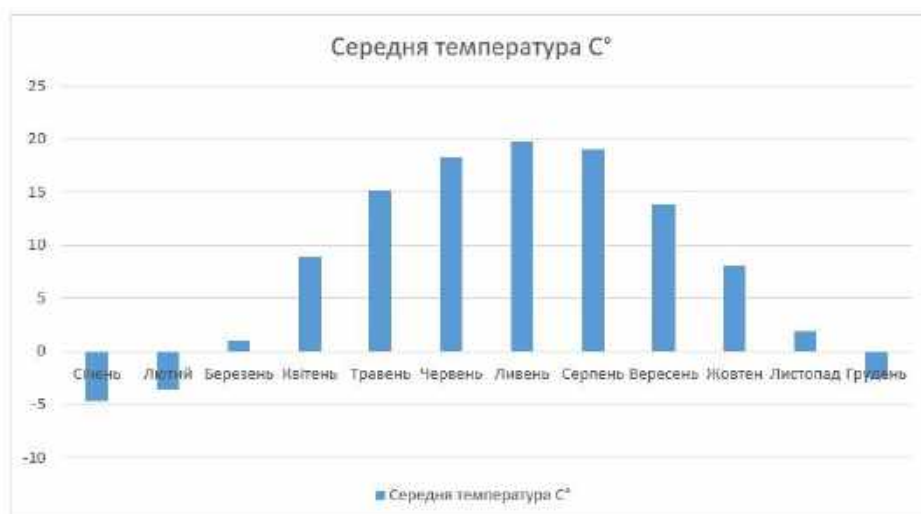

Рис. 5.1.2 Температурна крива Київської області

Кліматичні умови: середня температура липня у даному районі $+20,5^{\circ}$, січня -7° . Середня швидкість вітру – 2,5 м/с (Рис.5.1.3.). Взимку переважають західні вітри, а влітку – північні (за Будівельна кліматологія ДСТУ – Н Б В.1.1-27:2010) (Рис.5.1.4.).

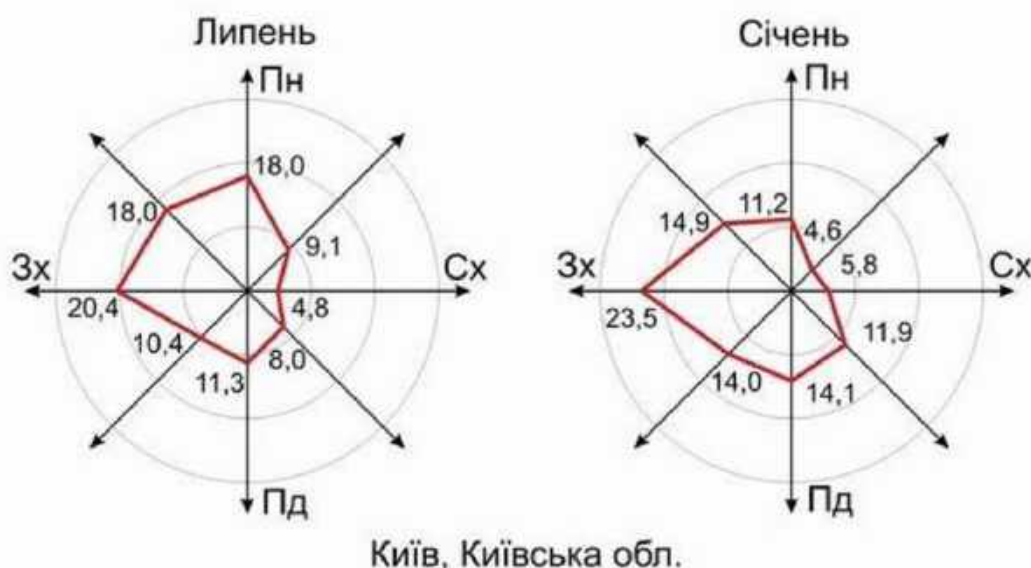

Рис. 5.1.2 Роза вітрів м. Київ

«В геоструктурному відношенні м. Обухів розташований в межах північнозахідного крила Дніпровсько-Донецької западини. Будова верхньої частини земної кори двоповерхова. Нижнім структурним поверхом є архейпротерозойський кристалічний фундамент, верхній – мезокайнозойський осадовий чохол, який залягає на денудованій поверхні фундаменту, що має загальний пологий нахил у північно-східному напрямі. Тектонічний режим характеризується повільними диференційними вертикальними висхідними і низхідними рухами земної кори. В сучасних умовах це не спричиняє особливих змін поверхні. За даними окремих інженерно-геологічних досліджень долини річки Кобринки в межах вулиць Чумацький шлях, 8-го Березня та Київської, яка є перспективною містобудівною частиною території м. Обухів, виконаних бурових робіт і матеріалів вишукувань минулих років, в геологічній будові ділянки, на розвідану глибину (35,0 м.) беруть участь наступні стратиграфо-

генетичні комплекси порід: - сучасні насипні та елювіальні ґрунти (tH), які представлені неоднорідними за літологією та фізико-механічним властивостям ґрунтами (будівельне сміття з супіщаним заповнювачем; супіски, піски, суглинки гумусовані, з включеннями побутового сміття) ; - верхньонеоплейстоценові болотні й алювіальні відклади (b;a PПН), представлені суглинками з домішками органічних речовин, пилюватими супісками і суглинками; - палеогенові глини кийвської світи еоцену (P2kv); - палеогенові відклади бучацької світи (P2bc), представлені глауконітовими суглинками і пісками.» [10]

5.1.2 Характеристика об'єкту проектування

Ділянка загальноміського центру складає площу 11,6 Га. До нього входить адміністративні будівлі міської ради та адміністрації, школа, заклади культури, будівля поштаму, торгова забудова, бізнес-центр та готельний комплекс. Громадське призначення виражається рядом відкритих просторів, таких як : новий скейтпарк, пішохідна вулиця, парк, сквер, майдан ділового центру. Поруч низькоповерхової забудови торгово-розважального призначення пропонується розмістити паркінг в декількох рівнях.

Конструктивна схема: монолітно-каркасна

Матеріал: цегла і залізобетонні конструкції.

Капітальність забудови 3-7 поверхів. Загальна присутність людей у пиковий час на об'єкті складає 3 200 осіб.

5.2. ОБГРУНТУВАННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

5.2.1. Аналіз потенційно небезпечних об'єктів в районі проектування

ТОВ "Інтерфом", м.Обухів, має II ступінь хімічної небезпеки, викидає до 80 т толуїлендіізоціанатів в рік, в прогнозованій зоні хімічного зараження мешкає 0,410 тис. людей, до цього району потрапляють об'єкти: ТОВ "Геліком",

ТОВ "Стіролоптфармторг", ТОВ "Деревообробна компанія" Геліком ЛВ "
Відстань до об'єкта 4,7 км (Рис.5.2.1).

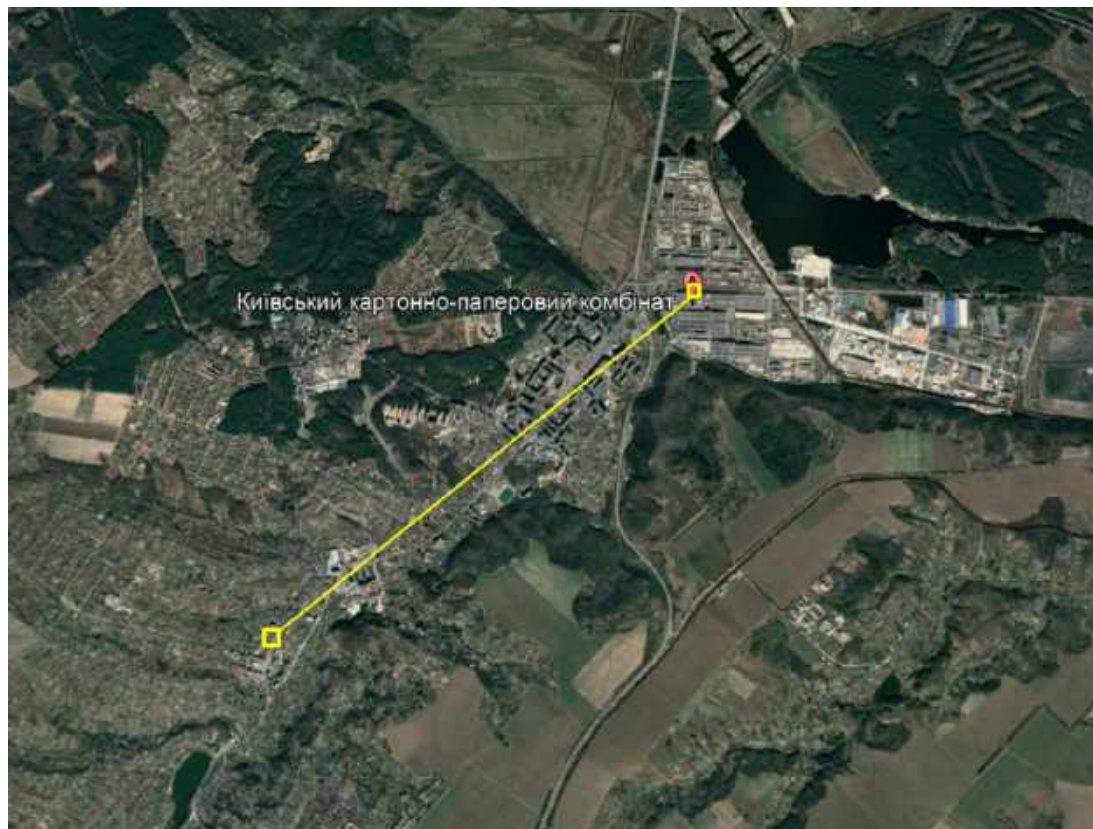
Рис.5.2.1 Відстань від об'єкту ТОВ "Інтерфом", м.Обухів

"Трипільська ТЕС" ПАТ "Центренерго", м.Українка, Обухівського району, має III ступінь хімічної небезпеки, викидала до 540 т сірчаної кислоти на рік, в прогнозованій зоні хімічного зараження мешкає 0,159 тис. людей, на сьогоднішній день не працює; Відстань 8,9км (Рис.5.2.2)

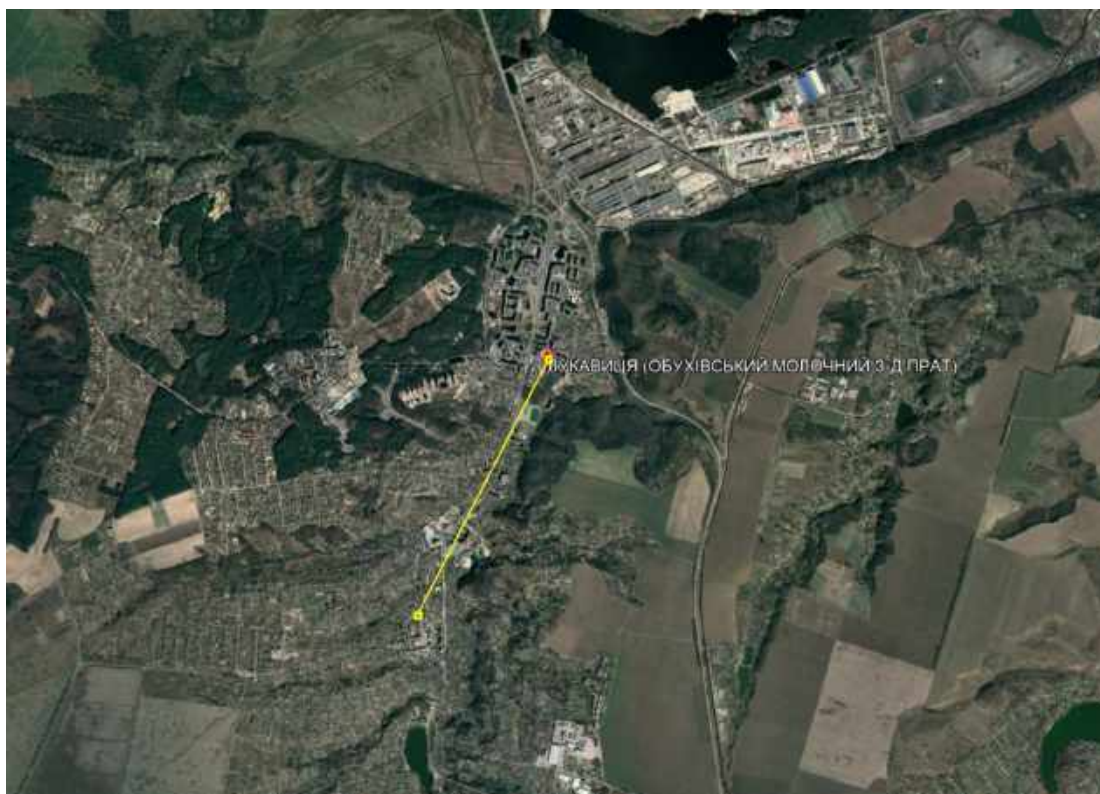
Рис.5.2.2. Відстань від об'єкту проектування до "Трипільська ТЕС" ПАТ "Центрэнерго", м.Українка

ПрАТ "Київський картонно-паперовий комбінат", м Обухів, має IV ступінь хімічної небезпеки, викидає до 10 т перекису водню в рік, в прогнозованій зоні хімічного зараження мешкає 0,010 тис. людей; Відстань 3,9 км (Рис.5.2.3.)

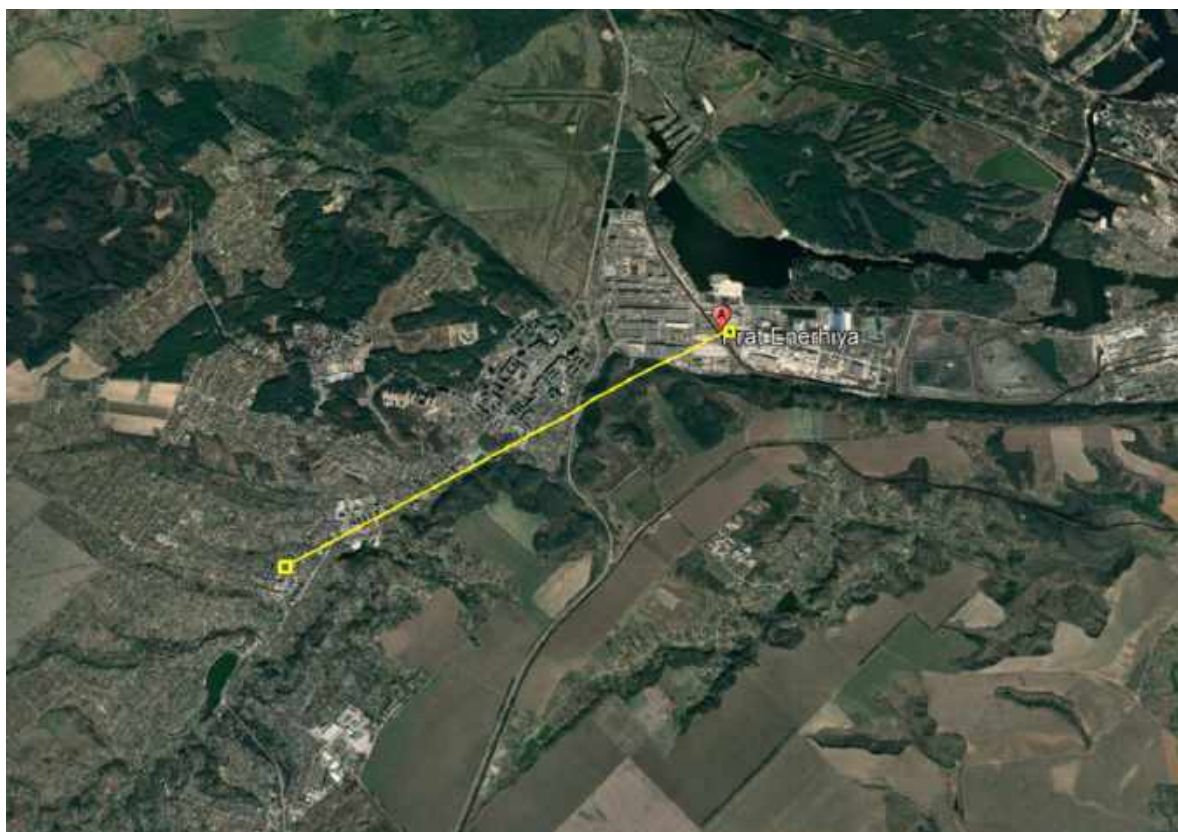
Рис.5.2.3 Відстань від об'єкту проектування до ПрАТ "Київський картонно-паперовий комбінат", м Обухів

ПрАТ "Обухівський молокозавод", м.Обухів, має IV ступінь хімічної небезпеки, викидає до 1,8 т аміаку на рік, в прогнозованій зоні хімічного зараження мешкає 0,010 тис. людей; Відстань до об'єкта 2,3 км (Рис.5.2.4)

Рис.5.2.4 Відстань від об'єкту проектування ПрАТ "Обухівський молокозавод", м.Обухів

ПАТ "Енергія", м Обухів, має IV ступінь хімічної небезпеки, викидає до 162 т сірчаної кислоти на рік, в прогнозованій зоні хімічного зараження мешкає 0,039 тис. людей, до цього району потрапляють об'єкти: ТОВ "М-Квадро", ПрАТ "Київський КПК", ТОВ "Стіролоптфармторг", ТОВ "О.Бетон"; 5,6 км відстані до об'єкту (Рис.5.2.5).

Рис.5.2.5 Відстань від об'єкту проектування ПАТ "Енергія", м Обухів

ТОВ "ВТФ" ЕКМІ", м.Українка, Обухівський район, має IV ступінь хімічної небезпеки, викидає до 0,4 т аміаку на рік, в прогнозованій зоні хімічного зараження мешкає 0,022 тис. людей. Відстань до об'єкта 8,5 км (Рис.5.2.6)

*Рис.5.2.6 Відстань від об'єкту проектування ТОВ "ВТФ" ЕКМІ",
м.Українка, Обухівський район*

5.2.2. Прийняття рішень з питання Цивільного захисту

Об'єкт проектування знаходиться в зоні хімічного ураження, тому необхідно застосовувати заходи Цивільного захисту для людей.

Враховуючи кількість людей, які проживають та одночасно перебувають у проєктованому житлову кварталі, а також враховуючи вірогідність потрапляння проєктованій ділянки в зону можливого хімічного забруднення, обґрунтованою є пропозиція з питань Цивільного захисту мешканців, відвідувачів та працівників житлового кварталу в умовах надзвичайної ситуації – передбачити **побудову захисних споруд для укриття людей.**

5.3. РОЗРАХУНОК ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НА ОБ'ЄКТІ ЩО ПРОЄКТУЄТЬСЯ

5.3.1. Розрахунок заходів Цивільного захисту

Одним із основних завдань Цивільного захисту України є організація життєзабезпечення населення під час аварій, катастроф, стихійного лиха та у воєнний час. Поза межами загальноміського центру в мікрорайоні «Центр» мешкає 4 260 осіб, а також 5 200 осіб постійних користувачів. Тому на об'єкті що проектується необхідно передбачити побудову захисних споруд. На території проектування розміщено 7 громадських будівель, що забезпечені підземними приміщеннями для укриття та паркінг міського користування з підземним приміщенням.. Враховуючи кількість одночасного перебування людей та кількість захисних споруд, то місткість захисної споруди $4\ 600(\text{кількість людей}) / 8(\text{кількість захисних споруд}) = 533$ людей на одну захисну споруду.

Розміщення і будівництво захисних споруд необхідно проводити у відповідності до вимог **ДБН В 2.2.5-97 «Захисні споруди Цивільної оборони»**. Захисні споруди на об'єкті повинні розташовуватись з урахуванням своєчасного укриття людей та мінімальної вартості будівництва. Досягти цього можливо при виконанні наступних вимог:

- захисні споруди належить розташовувати у підземних паркінгах в середині житлового комплексу;
- сховища належить розташовувати у підвальних та цокольних поверхах будинків і споруд; окремо стоячі сховища повинні будуватись тільки при неможливості влаштування вбудованих сховищ;
- вбудовані сховища належить розташовувати по можливості під будівлями найменшої поверховості, а окремо стоячі - на відстані від будинків і споруд, яка дорівнює одній їхній висоті;
- вбудовані сховища і ПРУ потрібно розташовувати в будівлях I та II ступеня вогнестійкості з виробництвом категорії В та Г за пожежною безпекою;
- сховища необхідно розташовувати не ближче 15 м від водопровідних, теплових та каналізаційних магістралей діаметром більше 200 мм та, окрім того, вони мають бути захищені від можливого затоплення

грунтовими і дощовими водами, а також іншими рідинами при руйнуванні ємностей, розташованих на поверхні землі або в будинках і спорудах;

- максимальна кількість людей у сховищі не повинна перевищувати 2500 чоловік.

Висновки до розділу 5

Кодекс Цивільного захисту України регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагування на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту. Для захисту людей в проектованому житловому кварталі передбачається будівництво підземних паркінгов, які можливо використовувати як захисні споруди. Проект передбачає будівництво 8-ми захисних споруд місткістю по 532 людини кожен.

ВИСНОВКИ

1. Напрямки наукових досліджень виявлені:

- Типологізація історичних міст та особливості їхнього формування;
- Означення принципів та прийомів реновації міського середовища;
- Методика дослідження міських просторів, серед яких дослідження морфологічних утворень міських просторів та метод синтаксичного просторового аналізу території, партисипаційний підхід як передумови проектування публічних просторів.
- Виявлено тенденції світового проектування, серед яких реновація, реставрація та ревіталізація історичної забудови, реорганізація та регенерація територій, а також визначено їхній ступінь впливу на матеріальний стан містобудівних об'єктів.

2. Факторами та умовами, що впливають на формування відкритих просторів міста виокремлено природньо-кліматичні - рельєф та геологічні умови, гідрологічні умови, рослинність та мікроклімат (інсоляція, вітровий режим тощо); соціальні фактори (соціо-культурний та соціально-демографічний аспекти); економічні, історичні та інформаційні фактори та умови.

3. Досліджено та удосконалено принципи:

принцип поліфункціональності, принцип комфортності, принцип інклюзивності, принцип адаптивності, принцип взаємозв'язку соціального та фізичного, принцип фізичної щільності, принцип історичної спадкоємності.

4. Описано та удосконалено прийом пріоритетності та велосипедного руху, прийом акцентування на історичних матеріальних пам'ятках, прийом поєднання внутрішнього та зовнішнього, вертикальна організація простору, прийом зонування засобами геопластичного формування. Запропоновано та описано прийом чередування поодиноких стежкових мереж та ділянок комунікації.

5. При визначенні моделі формування відкритих просторів центрів малих міст окреслено відмінності та особливості формування різних типів відкритих просторів. З отриманих визначень описано особливості перехідних просторів за ієрархічною структурою. Визначено тенденції видозміни типів функціональних моделей відкритих просторів.

6. Проаналізовано історичні, планувальні та об'ємно-просторові, природно-кліматичні та економічні особливості формування ділянки.

7. Виявлені результати дослідження запроваджено при експериментальному проектуванні центральної зони м. Обухів

8. Визначено художній образ згідно з поняттям «дух місця» та історичної спадкоємності ділянки.

9. Запроваджено ряд заходів з цивільної безпеки населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правова база

1. ДБН 97 Державні будівельні норми України Київ, Держ. Стандарт 1999.
2. ДБН А.3.1 -9 -2000. Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом захисних споруд цивільної оборони та їх утримання, управління, організація і технологія. Київ.: НДІБВ -2000.
3. ДБН В. 1.1. -7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги.
4. ДБН-В.2.2.5-97 «Захисні споруди цивільної оборони».
5. Державні будівельні норми ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій. – К.: Мінрегіон України, 2019. – 177 с. <http://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>
6. Державні будівельні норми України ДБН Б.1.1-14:2012 Склад та зміст детального плану території. – Вид. офіц. – К.: Мінрегіон України, 2012. – 22 с.
7. Державні будівельні норми України ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. – К.: Мінрегіон України, 2018. – 64 с.
8. ДСТУ БА. 2.2.-7:2010. Проектування. Розділ інженерно технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ -Мінрегіонбуд. Україна, -2010.
9. Закон України від 19.11.1992 року № 2801 -ХІІ, Основи законодавства України про охорону здоров'я.
10. Звіт про «Стратегічну екологічну оцінку проекту документа державного планування плану зонування «зонінг) території міста Обухів Київської області» - ТОВ «УКРГРУПППРОЕКТ», Київ 2020
11. Кодекс цивільного захисту України– К., від 02.10 2012 року, № 5403 -VI.
12. Конституція України. Основний закон. -К., 1996.

13. План зонування території міста Обухів Київської області – ТОВ «УКРГРУПППРОЕКТ», Київ 2020

14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру». -Київ, 03.08.1998. -№1198.

Список використаної літератури

15. Гусев М.О. Принципи формування та розвитку відкритих просторів міст: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата архітектури : 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури / Микита Олександрович Гусев ; Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет будівництва та архітектури– Київ, 2021. – 225 с.

16. Гутнов А. Э., Глазычев В. Л. Мир архитектуры: Лицо города. М.: Молодая гвардия, 1990. 352 с.)

17. Динамічне збереження як засіб для підвищення ефективності функціонування міста / Г. І. Дорохіна // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. - 2016. - № 44. - С. 15-21. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spm_2016_44_5

18. Добровольська О. Ю. Принципи ландшафтної організації відкритих громадських просторів //Науковий вісник будівництва. – 2019. – №. 1, № 2. – С. 167-175.

19. Ідак Ю. В. Основи теорії морфології міста : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора архітектури : 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури / Юлія Володимирівна Ідак ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». – Львів, 2020. – 473 с. – Бібліографія: с. 388–447.

20. Криворучко О. Ю. Методи поживлення громадського простору, на прикладі воркшопу з ревіталізації площі Митної у Львові //Вісник Національного університету Львівська політехніка. Архітектура. – 2015. – №. 816. – С. 125-132.

21. Мещерякова О. М., Ідак Ю. В. Методи дослідження міської рекреації // Збірник наукових праць / КНУБА. Київ: Архітектурний вісник, 2018. С. 705. - № 14-15. - С. 391-399. - Режим доступу: <http://repository.knuba.edu.ua/bitstream/handle/987654321/3421/48.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
22. Олійник О. П. Просторовий синтаксис як інструмент дослідження структури та конфігурації громадського простору. – 2021.
23. Реновация и гуманизация общественных пространств в городской среде : монография / М. А. Вотинов ; Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова. – Харьков : ХНУГХ им. А. Н. Бекетова, 2015. – 153 с.
24. Рибчинський О. В. Формування та ревіталізація середмість історичних міст України. – 2017.
25. Руденко С. Б. Про класифікацію матеріальних історико-культурних пам'яток. – 2009.
26. Tranchik, Roger. Finding Lost Spaces. Theories of Urban design. –Van Nostrand Reinhold Company, New York 1986 ISBN 0-442-28399-7 {in English }
27. Hillier, B. From research to design. Re-engineering the space of Trafalgar Square.1998.

Електронні джерела

28. «Гора Педина»: в Обухові створили ландшафтний заказник [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://poglyad.tv/gora-pedyna-v-obuhovi-stvoryly-landshaftnyj-zakaznyk-article>
29. В Обухові не захотіли встановлювати пам'ятник матері [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://stolychno.news/novyny/government-and-society/v-obuhovi-ne-zahotily-vstanovlyuvaty-pamyatnyk-materi/>
30. Густота населення України [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D1%83%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%B0_%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%

BD%D0%BD%D1%8F_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8

31. Історична топоніміка Обухова [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://arttemenos.wordpress.com/2012/01/09/231/>

32. Класифікація загальній характеристиці налзвичайних ситуацій [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://pidru4niki.com/19110522/bzhd/klasifikatsiya_zagalni_harakteristiki_nadzvichaynih_situatsiy

33. Конкурс на кращу проектну пропозицію спорудження пам'ятника на «Площі матері» продовжено [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://myobukhiv.com.ua/2018/02/05/3334/>

34. Михайлівськ церква в Обухові (проект станом на 1842) Версія [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.pinterest.com/pin/510877151490286134/>

35. Нова Контрактова [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://kotsiuba.com/project/nova-kontraktova>

36. Рівень забруднення атмосферного повітря у місті Обухів [Електронний ресурс] - Режим доступу:

37. Символічне значення традиційних орнаментів українських вишитих рушників [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/simvolicne-znacenna-tradicijnih-ornamentiv-ukrainskih-visitih-rusnikiv-333518.html>

38. Соціальна психологія (“Академвидав”) [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://academia-ps.com.ua/product/80>

39. Список країн за індексом людського розвитку [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA_%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD_%D0%B7%D0%B0_%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BE%D0%BC_%D0%

[ВВ%D1%8E%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83](#)

40. Стан міжнародної трудової міграції в Україні та напрями її регулювання [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://ppt-online.org/29315>

41. Суспільство як система [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5537858/page:11/>

42. СУСПІЛЬСТВО. СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ І СОЦІАЛЬНІ ЦІННОСТІ [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://uahistory.co/pidruchniki/bakka-civil-education-10-class-2018/14.php>

43. Топографическая карта Обухов [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://ru-ru.topographic-map.com/maps/vrrf/%D0%9E%D0%B1%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%B2/>

44. Український гідрометеорологічний центр. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://meteo.gov.ua/ua/33345/climate/climate_stations/.

45. Хто і коли поставив хреста на горі в Обухові? Відповідають документи [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://obukhiv.info/categories/archive/khto-i-koli-postaviv-khresta-na-gori-v-obukhovi-vidpovidaiut-dokumenti/>

46. Центральная площадь Раквере [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://triptoestonia.com/rakvere/dostoprimechatelnosti/centralnaya-ploshhad/>

47. Як взаємодіють міські низові ініціативи: попередні результати дослідження 5 міст України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://mistosite.org.ua/ru/articles/yak-vzayemod%D1%96yut-m%D1%96sk%D1%96-nyzov%D1%96-%D1%96n%D1%96cz%D1%96atyvy-poperedn%D1%96-rezultaty-dosl%D1%96dzhennya-5-m%D1%96st-ukrayiny>

48. Як виглядала і де була церковноприходська школа в Обухові 19 ст.? Версія [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://obukhiv.info/categories/archive/yak-viglyadala-i-de-bula-tcerkovnoprihodska-shkola-v-obukhovi-19-st-versiya/>

49. 12 / 13 The Playground/Reinvent Paris / 3XN [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://architizer.com/idea/1489371/>

50. Bahnhofplatz Aachen / HH+F Architekten Hentrup Heyes + Fuhrmann [Электронный ресурс] - Режим доступа: https://www.archdaily.com/488779/reshaping-of-the-station-square-hh-f-architekten-hentrup-heyes-fuhrmann?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

51. Benches [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://design-meets-movement.com/project/innovation-within-benches/>

52. 'BS25' Silos - Diving and Indoor Skydiving Center Proposal / Moko Architects [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.archdaily.com/372665/bs25-silos-diving-and-indoor-skydiving-center-proposal-moko-architects>

53. Выак Выакushka [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.pinterest.ru/pin/7036943159067321/>

54. Charter for Open Spaces in Wales // The Open Spaces Society: [Website]. Wales, 2020. URL: <https://www.oss.org.uk/charter-for-open-spaces-in-wales/> (viewed on: 29.11.2020).

55. Charter of Public Space / Biennial of Public Space // The Biennial of Public Space in Rome: [Website]. Geneva, Switzerland, 2015. URL: https://unece.org/fileadmin/DAM/hlm/prgm/urbandevt/Public_Spaces_Geneva_2015/presentations/04_Garau_Vital_Public_Spaces.pdf (viewed on: 29.11.2020).

56. Core Green Space in Beijing Insurance Industrial Park, China, by Beijing Beilin Landscape Architecture institute + D5 Design [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.gooood.cn/core-green-space-in-beijing-insurance-industrial-park.htm>

57. DRAFT NSW Public Spaces Charter // NSW/Planning, Industry&Environment: [Website]. New South Wales, Australia, 2020. URL: https://www.dpie.nsw.gov.au/__data/assets/pdf_file/0006/327732/Draft-NSW-Public-Spaces-Charter.pdf (viewed on: 29.11.2020).

58. Fountains jet water over entrance to Foster + Partners' sunken Apple Store in Milan [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.dezeen.com/2018/07/26/foster-partners-apple-store-milan-italy-architecture/amp/>

59. Fountains jet water over entrance to Foster + Partners' sunken Apple Store in Milan [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.dezeen.com/2018/07/26/foster-partners-apple-store-milan-italy-architecture/amp/>

60. Get On Board: Central Loop Bus Rapid Transit Is Coming Soon [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://archinect.com/avoidobvious/project/street-basket-for-walk-dvrc>

61. HUDSON COMMONS [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.terrainwork.com/hudson-commons>

62. Israels Plads / Sebastián Arquitectos [Электронный ресурс] - Режим доступа: https://www.wikiwand.com/en/Israels_Plads

63. Israels Plads Square / Cobe + Sweco Architects [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.archdaily.com/880388/israels-plads-square-cobe>

64. ivan stepanov [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.pinterest.ru/pin/5488830781755437/>

65. Kubistens Ramp [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://awlark.se/projekt/kubistens-ramp/>

66. MAU Architecture Plans an Urban and Landscape Regeneration of Fier's City Center in Albania [Электронный ресурс] - Режим доступа: https://www.archdaily.com/894284/mau-architecture-plans-an-urban-and-landscape-regeneration-of-fiers-city-center-in-albania?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

67. Nendo's first public space features stepped saucers that reference ancient japanese tombs [Электронный ресурс] - Режим доступа: designboom.com/architecture/nendo-cofufun-tenri-station-plaza-nara-japan-06-08-2017/

68. Nicola McGowan [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.pinterest.ru/pin/2392606043921767/>

69. ORYGINALNY POMYSŁ NA SCHODY W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ KRAKOWA – ZWYCIĘSKA PRACA STUDIA ARCH_IT [Электронный ресурс] - Режим доступа: https://archinea.pl/oryginalny-pomysl-schody-przestrzeni-miejskiej-krakowa-zwycieska-praca-studia-arch_it/

70. PIAZZA SAN MICHELE CAGLIARI - VPS ARCHITETTI [Электронный ресурс] - Режим доступа: https://www.archdaily.com/922743/renovation-of-piazza-san-michele-vps-architetti?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

71. PIAZZA SAN MICHELE CAGLIARI [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.vistanet.it/cagliari/2020/04/03/la-cagliari-che-non-ce-piu-guardate-comera-piazza-san-michele-nel-1965/>

72. Primer Lugar Concurso Público Para el Diseño de Colegios en Bogotá [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.pinterest.com/pin/304626362299231163/>

73. Queens Plaza Dutch Kills Green [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.behance.net/gallery/7980115/Queens-Plaza-Dutch-Kills-Green>

74. Requalificação do Largo do Mercado Público de Florianópolis [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://vitruvius.com.br/revistas/read/projetos/11.122/3755?page=3>

75. Ruesta Urban Center Rehabilitation / Sebastián Arquitectos [Электронный ресурс] - Режим доступа: https://www.archdaily.com/969119/ruesta-urban-center-rehabilitation-sebastian-arquitectos?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

76. Şişhane Park / SANALArc [Электронный ресурс] - Режим доступа: https://www.archdaily.com/551887/sishane-park-begum-oner?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

77. sports park' in shenzhen's guangming district [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.designboom.com/architecture/elevated-red-path-forest-and-sports-park-shenzhen-lola-taller-lcc-03-17-2021/>

78. Steel ribbing flanks courtyard at Palace for Mexican Music [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.dezeen.com/2018/09/14/palace-for-mexican-music-concert->

79. Street Basket for Walk DVRC [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://archinect.com/avoidobvious/project/street-basket-for-walk-dvrc>

80. urban furniture - Particle Green [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.behance.net/gallery/18894177/urban-furniture-Particle-Green>

81. Urban Redevelopment of Marechal Deodoro Square / Sotero Arquitetos [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://www.archdaily.com/968654/urban-redevelopment-of-marechal-deodoro-square-sotero-arquitetos?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

82. Urban Requalification of the Colina Sagrada do Senhor do Bonfim / Sotero Arquitetos [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.archdaily.com/935581/urban-requalification-of-the-colina-sagrada-do-senhor-do-bonfim-sotero-arquitetos>

83. WORK PROGRAMME REPORT MAY 2020 // INTERNATIONAL UNION OF ARCHITECTS: [Website]. Brazil, 2020. URL: https://www.uia-architectes.org/webApi/uploads/ressourcefile/691/report_2020_publicspaces.pdf (viewed on: 29.11.2020).

Методична література

84. Атаманюк В.Г., Ширшев Л.Г., Акимов Л.И. Гражданская оборона М. Высшая школа., 1986.

85. Безпека життєдіяльності. О.І. Запорожец, Б.Д. Халмурадов, В.І. Примаченко та ін. -К.: Центр учбової літератури, 2013. -448 с.

86. Бунін В.І., Влох А.П., Стефанович І.С. Практичний посібник Київ: КНУБА, 2008., 284 с.

- 87.В.М. Шоботов. Цивільна оборона. Навчальний посібник. :Вид.2 -К.: Центр навчальної літератури, 2006 -438 с.
- 88.В.М., Курс лекцій -Київ: КНУБА -2018., 208 с.
- 89.Демиденко Г.П. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. - Київ: НТУУ КПІ, 2008. - 300 с.
- 90.Євдін та ін. -Т.1. Техногенна та природна небезпека, Т.3. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування -К.: КІМ, 2007, 2008 -636 с., 152 с.
- 91.Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Посібник/О.М
- 92.Ковжога С.О., Тузіков С.А., та ін. Цивільний захист і охорона праці в галузі. Підручник-Харків, «право», 2013.
- 93.Містобудування: методичні рекомендації до виконання магістерської роботи / Кушніренко М. М. – Київ: КНУБА, 2008. – 28 с.
- 94.Патров С. Б. Архітектурне проектування. Дорожні розв'язки: методичні вказівки до виконання курсових і дипломних робіт: Для студ. V-IV курсів спец. 7.120102 "Містобудування"/Київськ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – Київ: КНУБА, 2004. – 12 с.
- 95.Стеблюк М.1. Цивільна оборона. Підручник -К.: Знання Прес, 2003
Формалізовані документи невоєнізованих формувань Цивільної оборони.
- 96.Стефанович І.С., Корінний В.І. Цивільний захист: методичні вказівки по розробці питань Цивільного захисту в дипломних проєктах.– К.: КНУБА, 2015. – 38 с.

ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ
зі спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» освітньо-
кваліфікаційного рівня –
«Спеціаліст», «Магістр» по кафедрі «Містобудування»

Назва вищого навчального закладу КНУБА

Кафедра Містобудування _____

Спеціальність «Архітектура та містобудування» _____

Спеціалізація «Містобудування. Архітектурно-містобудівне проектування»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні

кафедри містобудування

зав. каф. професор, д. арх.

Шебек Н. М. _____

Студент Домотенко Б.А.

Група_61-А

Керівник Яблонська А.Д., В.В. Желтовський

1. Тема диплома: «Прийоми архітектурно-планувальної організації просторів для соціокультурної взаємодії мешканців в центральних зонах малих міст (на прикладі м. Обухова Київської області)»

2. Вихідні матеріали (проектні та інші, що мають бути використані)

- Генеральний план м. Обухів 2020
- Опорний план території. 2022р
- Проектний план території. 2020р.
- Схема існуючого використання території. 2022р.
- Схема функціональних обмежень. 2020р.
- Схема червоних ліній. 2020р.

3. Характеристика земельної ділянки:

3.1. Адміністративні характеристики:

3.2. Планувальні характеристики:

- На Пн межі забудови сформовані житлова вул. Чаплинського
- На ПдЗх межі забудови сформована магістралю загальноміського значення Малишка
- На Пд та Сх межі формує існуюча забудова загальноміського центру та житлового фонду індивідуального і багатоквартирного житла.

3.3. Історико-культурна цінність: категорія цінності;

На проєктованій території немає об'єктів, що претендують на

історико культурну цінність, згідно детального плану території. На супутніх територіях існують об'єкти історико-культурної цінності:

- Природничий заказник «Гора Педина» на Сході;
- Садиба-музей А.С. Малишка на Північному Заході від території

3.4. Функціональні характеристики: функціональне призначення,

функціональне використання;

- функціональне призначення: зона загальноміського центру, громадська зона

- функціональне використання: адміністративні установи загальноміського центру, парк, занедбані території, що використовуються в якості комунально-складських територій.

3.5. Обмеження: правові, планувальні, інші;

- Санітарно-захисна прибережна зона розташована на півдні від ділянки.

- Комунальне видавничо-поліграфічне підприємство «Обухівська друкарня» Обухівської районної ради
Форма власності – комунальна.

Адреса - 08700, Київська обл., м. Обухів, вул. Володимира Чаплінського, 5

- Комунальне підприємство «Обухіврайтепломережа».

Форма власності – комунальна.

Адреса - 08700, Київська обл., м. Обухів, вул. Володимира Чаплінського, 3

3.6. Площа земельної ділянки: загальна;

- 6 га

3.7. Інженерне забезпечення: водопостачання, каналізація, газопостачання, теплопостачання, електрозабезпечення, зв'язок;

3.8. Технічний стан: відсоток зносу.

Відсоток зносу – 40%

Реконструкція будівель – 25%

4. Характеристика забудови на ділянці проектування

4.1. Місце знаходження містобудівного об'єкту: адміністративний район, вулиця, планувальний район, квартал;

Місце знаходження згідно пунктів 3.1-3.2

4.2. Дата створення та переобладнання будівлі (споруди): дата зведення, дата останнього капремонту;

Всі наявні будівлі зведені в проміжку 1960-80-х роках та капітальному ремонту не піддавались.

4.3. Історико-культурна цінність: вид пам'ятки, охоронний статус: категорія цінності, орган, що надав охоронний номер, рішення щодо охорони;

На проєктованій території не має історичних пам'яток архітектури, з необхідністю охорони.

4.4. Функціональні характеристики: функціональне призначення (основне, для вбудованих приміщень; функціональне використання (основне, для вбудованих приміщень);

Функціональні характеристики згідно пункту 3.4

4.5. Капітальність: висота, поверхи, матеріал.

- Громадська забудова 5-36м., 2-9 поверхів, матеріал – цегла,

5. Вимоги до об'єкта проєктування / реорганізації:

5.1. Містобудівні:

- Реорганізація територій громадського призначення;

- Перепрофілювання прибережних територій в ландшафтно-рекреаційну зону;

- Збільшення фонду об'єктів культурно-просвітницького призначення та відновлення наявних будівель цього призначення;

- Ущільнення об'єктів адміністративного призначення;

- Ущільнення ділового центру.

- Розширення територій торговельно-рекреаційного характеру;

- Збільшення територій ландшафтно-рекреаційних зон занедбаних територій та комунально-складських зон.

5.2. Природно-кліматичні:

- Зменшення негативного антропогенного впливу середовища;

- Створення зелених ландшафтно-рекреаційних зон на ділянці;

- Створення виробничих територій з використанням методів по екологізації

виробництва та мінімізувати його негативний вплив на довкілля.

Екологічні;

- Викорисання технологій для покращення екологічного стану території;
- Використання вторинної сировини;
- Використання екологічно-орієнтованих матеріалів.

5.3. Соціально-економічні:

- Створення об'єктів для взаємодії в діловому центрі.
- Створення привабливого середовища для ділової зовнішньої взаємодії

та культурного призначення.

5.4. Естетичні:

- Реновація громадських територій з урахування історичної спадкоємності ділянки проектування.

- Покращення умов використання території.

5.5. Архітектурно-планувальні (вимоги до функціонально-планувального та

об'ємно-просторового рішення містобудівного об'єкту):

- Необхідне створення ландшафтно-рекреаційних територій для відпочинку.
- Орієнтування на сучасні тенденції та вимоги при створенні нових архітектурних об'єктів.

6. Розрахунок основних параметрів містобудівного об'єкту.

7. Охорона навколишнього середовища:

- Використання технологій іноваційного озеленення;
- Використання прийомів вертикального зонування;
- Збільшення площі озелених ділянок центру міста.

8. Склад проектних матеріалів:

- Схема розташування території у планувальній структурі населеного

пункту М 1:10 000.

- План існуючого використання території (+ Опорний план) М 1:2000.
- Схема планувальних обмежень М 1:2000.
- Проектний план (Генеральний план поселення) М 1:1000.
- Схема функціонального зонування М 1:2000.
- Схема організації руху транспорту і пішоходів М 1:2000.
- Схема культурно-побутового обслуговування М 1:2000.
- Схема озеленення і благоустрою території М 1:2000.
- Фрагмент проектного плану з детальною розробкою озеленення і благоустрою території М 1:500
- Креслення поперечних профілів вулиць М 1:100.
- Розгортки М 1:200;

Техніко-економічні показники загальноміського центру (укрупнені, див. ст. 125)	Стан	
	Існуючий	Проектний
Адміністративні зони	1, 81 га	1, 1 га
-об'єкти управління	0, 74 га	0, 86 га
- офісні території	1, 07 га	0,94 га
Торговельно-розважальні об'єкти	0, 46 га	1, 13 га
Культурно-просвітницькі об'єкти	0, 61 га	0, 79 га
Ландшафтно-рекреаційні території	0, 90 га	2, 5 га
Об'єкти транспортної інфраструктури	—	0, 45 га
Загальноосвітні заклади	1, 93 га	1, 93 га
Всього корисної площі	5, 7 га	6 га

- Перспективні зображення.

- Макет;

- Пояснювальна записка.

9. Список використаних джерел.

10. Основні контрольні терміни виконання проекту:

- видача завдання 27.01.2022 ;

- клаузура 11.02.2022 ;

- затвердження ескізу та експозиції графічних матеріалів 27.04.2022 ;

- допуск до захисту 25.05.2022 .

Студент Домотенко Б.А. _____

Керівники проекту: __ канд. арх., проф. Яблонська Г.Д. _____

____ доц. Желтовський В.В. _____

Консультанти: Транспорт: __ доц. Лисюк Г.Г. _____

Естетика містобудування: __ проф. Шебек Н.М. _

Цивільний захист: __ ст. вик. Корінний В.І. _____

Ілюстрації до пункту 1.3

<p>1.2 ЗАКОРДОННИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗОН</p> <p>ТЕНДЕНЦІЇ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЙ</p>		<p>РЕСТАВРАЦІЯ ІСТОРИЧНОЇ ЗАБУДОВИ</p>		<p>РЕСТАВРАЦІЯ ІСТОРИЧНОЇ ЗАБУДОВИ</p>		<p>РЕСТАВРАЦІЯ ІСТОРИЧНОЇ ЗАБУДОВИ</p>		<p>БЕЗ ВИДОЗМІНИ ХАРАКТЕРУ ЗАБУДОВИ</p>	
		<p>REKONSTRUKCIJA ISTARICNOJ ZABUDOVY</p>		<p>REKONSTRUKCIJA ISTARICNOJ ZABUDOVY</p>		<p>REKONSTRUKCIJA ISTARICNOJ ZABUDOVY</p>		<p>REKONSTRUKCIJA ISTARICNOJ ZABUDOVY</p>	
<p>РЕНОВАЦІЯ ІСТОРИЧНОЇ ЗАБУДОВИ</p>		<p>РЕНОВАЦІЯ ІСТОРИЧНОЇ ЗАБУДОВИ</p>		<p>РЕНОВАЦІЯ ІСТОРИЧНОЇ ЗАБУДОВИ</p>		<p>РЕНОВАЦІЯ ІСТОРИЧНОЇ ЗАБУДОВИ</p>		<p>ПОМІРНИ</p>	
<p>RENOVACIJA ISTARICNOJ ZABUDOVY</p>		<p>RENOVACIJA ISTARICNOJ ZABUDOVY</p>		<p>RENOVACIJA ISTARICNOJ ZABUDOVY</p>		<p>RENOVACIJA ISTARICNOJ ZABUDOVY</p>		<p>PROFESIVNI</p>	

Ілюстрації до пункту 1.3

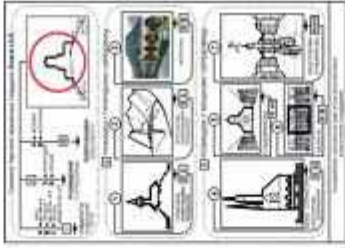

1.3 ФАКТОРИ І УМОВИ ПРОЕКТУВАННЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗОН

<p>Соціальні фактори та умови</p> <p>Соціо-культурний фактор</p> <ul style="list-style-type: none"> Висока інтерес до історії Генетичний код регіональних відмінностей Орієнтація на культурну спадщину <p>Демографічний фактор</p> <ul style="list-style-type: none"> Густа населення Демографічний злад Структура суспільства Профіль соціально-економічної стратифікації 	<p>Природно-кліматичні фактори та умови</p> <p>Рельєф та геологічні умови</p> <p>Відень</p> <ul style="list-style-type: none"> Сила Будова та тектоніка Процес формування <p>Рослинність</p> <p>Площади для обробки 3ДНГ, Київ</p> <ul style="list-style-type: none"> Флора та фауна місцевості Кількість та склад рослинності Кількість та склад тваринних кон Наявність і свійск <p>Гідрологічні умови</p> <p>Александрівський міст, Київ</p> <ul style="list-style-type: none"> Склад ґрунту та наявність вод Гідрологічний фонд Протікання, маразо водом <p>Мікроклімат</p> <p>Пальмира Плаща, Київ</p> <ul style="list-style-type: none"> Ізоляція Закриття захисту від сонця Вітровий режим Болотний режим Температурний режим 	<p>Економічні фактори та умови</p> <ul style="list-style-type: none"> Привабливість до інвестування Поліфункціональність Стратегія на матеріальні блага Взаємодія місцевих ініціативних груп 	<p>Історичні фактори та умови</p> <p>Пальмира Плаща, Київ</p> <ul style="list-style-type: none"> Вплив подій та історичних постатей на репрезентативний характер "дух місця" Вплив на конфігурацію, масштабовість, морфологію <p>Інформаційні фактори та умови</p> <p>Просторова навігація, Київ</p> <ul style="list-style-type: none"> Сучасні технології та взаємодія інформаційного та фізичного простору Перефункція у віртуальний простір
---	--	---	---

Ілюстрації до пункту 2.1

Ілюстрації до пункту 2.2

2.3 ПРИЙОМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ПРОСТОРІВ	
<p><i>Прийом пріоритетності пішохідного та велосипедного руху</i></p> <p>Рівноцінне влаштування пішохідних та велосипедних з'єднань мережею по співвідношенню до автотранспорту</p> <p>Відсутність обмежень смуг велосипедного руху смугами автотранспорту, розвиток вглиб забудови</p> <p>Розвиток різноманіття пішохідних зв'язків</p>	<p><i>Прийом акцентування на історичних матеріальних пам'ятках</i></p> <p>Визначення об'єктів історичної спадкоємності та віднайдена балансу між історико-культурним надбанням та сучасних запитів суспільства.</p> <p>Використання об'єктів регіональної ідентичності як композиційної домінанти або акценту задля підкреслення унікальності архітектурного середовища.</p>
 	
<p><i>Прийом вертикальної організації простору</i></p> <p>Усунення конфліктних ситуацій між пішоходами та рухом автотранспорту</p> <p>Забезпечення потреб людини в безпековості руху, озелененні тощо за допомогою влаштування горизонтальних площин на чи під транзитними смугами</p>	<p><i>Прийом чередування поодинокі стежкової мережі та ділянок комунікації</i></p> <p>Створення зон для зміни психо-емоційного стану протягом проходження маршруту громадського простору з різними функціональними та тематичними зонами.</p>
<p><i>Прийом зонувannya засобами геопластичного формування</i></p> <p>Створення об'єктів, подібних до природного ландшафту на великих відкритих ділянках міста.</p> <p>Можливість створення химерних об'єктових форм в рекреаційних зонах, та строгої композиції для створення почуття одухотвореності.</p>	<p><i>Прийом поєднання внутрішнього та зовнішнього</i></p> <p>Відсутність чіткого розмежування функціонального наповнення інтер'єру та екстер'єру.</p> <p>Окремі елементи для сприйняття простору як єдиного цілого частково розташовуються зовні та всередині (терасованість, експлуатовані дахи та ін.)</p>
 	

Ілюстрації до пункту 2.3

2.3. МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ПРОСТОРІВ

Взаєм'язок вузлів відкритих просторів за рухом людини

Модель пов'язаних відкритих просторів міського середовища просторів (за Гусевим М.О.)

Схема організації вузлів:

1. Площа (площа) - це найбільш відкритий вузол, який дозволяє людині відпочити, прогулятися, поспілкуватися з друзями.
2. Парк (парк) - це вузол, який дозволяє людині відпочити, прогулятися, поспілкуватися з друзями.
3. Сквер (сквер) - це вузол, який дозволяє людині відпочити, прогулятися, поспілкуватися з друзями.
4. Бульвар (бульвар) - це вузол, який дозволяє людині відпочити, прогулятися, поспілкуватися з друзями.
5. Проїзди (проїзди) - це вузол, який дозволяє людині відпочити, прогулятися, поспілкуватися з друзями.
6. Площі (площі) - це вузол, який дозволяє людині відпочити, прогулятися, поспілкуватися з друзями.
7. Площі (площі) - це вузол, який дозволяє людині відпочити, прогулятися, поспілкуватися з друзями.
8. Площі (площі) - це вузол, який дозволяє людині відпочити, прогулятися, поспілкуватися з друзями.
9. Площі (площі) - це вузол, який дозволяє людині відпочити, прогулятися, поспілкуватися з друзями.
10. Площі (площі) - це вузол, який дозволяє людині відпочити, прогулятися, поспілкуватися з друзями.

Прогнозована синтаксична просторова структура маршрутів (за Олійник О.П.)

Синтаксичний аналіз середовища. Прогнозоване скучення людей в просторі (за Олійник О.П.)

Ілюстрації до пункту 3.1

Ілюстрації до пункту 3.2

Додаток 10

Wed May 25 10:30:34 EEST 2022, Програма: Антиплагиат (Українська), Антисофтверний інструмент: українська і російська

Wed May 25 10:30:34 EEST 2022, Покопало Костянтин Мисайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 6.0%

Словари проверки: ea_US, ru_RU, ua_UA. Ошибок в документах: 14%

ID: 103948 Назва: ПРИЙОМЛІ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСТОРІВ ДЛЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖАНЦІВ В ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗОНАХ МАЛПХ МІСТ (НА ПРИКЛАДІ М. ОБУХОВА КІПВСЬКОЇ ОБЛАСТІ) Додано в БД: 2022-05-25 Автори: Доможенко Борислав Андрійович Руководителі: Яблонська А.Д. Желтовський В.В. Консультанти: Опоненти:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	137781	2081	14419 (10%)	211 (10%)

Источники плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы